AİSOPOS

MASALLAR

-BÜTÜN EZOP MASALLARI-

HASAN ÂLİ YÜCEL KLASİKLER DİZİSİ

YUNANCA ASLINDAN ÇEVİREN: İO ÇOKONA

TÜRKİYE İŞ BANKASI
Kültür Yayınları

Genel Yayın: 2798

Hümanizma ruhunun ilk anlayış ve duyuş merhalesi, insan varlığının en müşahhas şekilde ifadesi olan sanat eserlerinin benimsenmesiyle başlar. Sanat şubeleri içinde edebiyat, bu ifadenin zihin unsurları en zengin olanıdır. Bunun içindir ki bir milletin, diğer milletler edebiyatını kendi dilinde, daha doğrusu kendi idrakinde tekrar etmesi; zekâ ve anlama kudretini o eserler nispetinde artırması, canlandırması ve yeniden yaratmasıdır. İşte tercüme faaliyetini, biz, bu bakımdan ehemmiyetli ve medeniyet dâvamız için müessir bellemekteyiz. Zekâsının her cephesini bu türlü eserlerin her türlüsüne tevcih edebilmiş milletlerde düşüncenin en silinmez vasıtası olan yazı ve onun mimarisi demek olan edebiyat, bütün kütlenin ruhuna kadar işliyen ve sinen bir tesire sahiptir. Bu tesirdeki fert ve cemiyet ittisali, zamanda ve mekânda bütün hudutları delip aşacak bir sağlamlık ve yaygınlığı gösterir. Hangi milletin kütüpanesi bu yönden zenginse o millet, medeniyet âleminde daha yüksek bir idrak seviyesinde demektir. Bu itibarla tercüme hareketini sistemli ve dikkatli bir surette idare etmek, Türk irfanının en önemli bir cephesini kuvvetlendirmek, onun genişlemesine, ilerlemesine hizmet etmektir. Bu yolda bilgi ve emeklerini esirgemiyen Türk münevverlerine şükranla duyguluyum. Onların himmetleri ile beş sene içinde, hiç değilse, devlet eli ile yüz ciltlik, hususi teşebbüslerin gayreti ve gene devletin yardımı ile, onun dört beş misli fazla olmak üzere zengin bir tercüme kütüpanemiz olacaktır. Bilhassa Türk dilinin, bu emeklerden elde edeceği büyük faydayı düşünüp de şimdiden tercüme faaliyetine yakın ilgi ve sevgi duymamak, hiçbir Türk okuru için mümkün olamıyacaktır.

23 Haziran 1941
Maarif Vekili
Hasan Âli Yücel

HASAN ÂLİ YÜCEL KLASİKLER DİZİSİ

AİSOPOS
MASALLAR

ÖZGÜN ADI
ΑΙΣΩΠΟΥ ΜΥΘΟΙ

YUNANCA ASLINDAN ÇEVİREN
İO ÇOKONA

Sertifika No: 11213

EDİTÖR
ALİ ALKAN İNAL

GÖRSEL YÖNETMEN
BİROL BAYRAM

DÜZELTİ
NEBİYE ÇAVUŞ

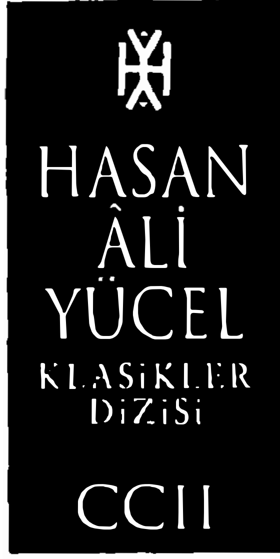
GRAFİK TASARIM VE UYGULAMA
TÜRKİYE İŞ BANKASI KÜLTÜR YAYINLARI

1. BASIM, TEMMUZ 2013, İSTANBUL

ISBN 978-605-360-897-4 (CİLTLİ)
ISBN 978-605-360-896-7 (KARTON KAPAKLI)

BASKI
YAYLACIK MATBAACILIK
LİTROS YOLU FATİH SANAYİ SİTESİ NO: 12/197-203
TOPKAPI İSTANBUL
(0212) 612 58 60
Sertifika No: 11931

TÜRKİYE İŞ BANKASI KÜLTÜR YAYINLARI
İSTİKLAL CADDESİ, MEŞELİK SOKAK NO: 2/4 BEYOĞLU 34433 İSTANBUL
Tel. (0212) 252 39 91
Fax. (0212) 252 39 95
www.iskultur.com.tr

AİSOPOS

MASALLAR

YUNANCA ASLINDAN ÇEVİREN:
İO ÇOKONA

TÜRKİYE İŞ BANKASI
Kültür Yayınları

Aisopos ve Eseri

Dünyanın her yerinde genç ya da yaşlı, hemen hemen herkes Aisopos'tan masallar bilir. Kime ait olduğunu bilmese bile tembel ağustos böceğiyle ihtiyatlı karıncanın, kendini beğenmiş tavşanla aklı başında kaplumbağanın, kurnaz tilkiyle saf geyiğin hikâyelerini ya annesinden duymuş, ya okulda öğrenmiş, ya bir yerlerde okumuş ya da son yıllarda çizgi film olarak izlemiştir. Bu insanların çoğu Aisopos'u tanımaz, tanısa da tüm eserini okumuş değildir. Belki de bunun çocuklar için yazılmış birkaç masaldan ibaret olduğunu sandıklarındandır. Oysa sistemli bir araştırmanın sonunda dört yüze yakın masalının birçok farklı şekilde okunabileceği, yalnız çocuklara değil, aynı zamanda büyüklere –bazılarının özellikle büyüklere– hitap ettiği anlaşılır. Bu durumda onlara masal denmesi doğru mudur?

Yunancada μύθος [mythos] kelimesinden türetilmiş birçok kelime vardır. Örneğin mitoloji, Yunanlıların dünya görüşlerini ve felsefelerini yansıtan bir söylencedir. Aisopos Mitleri de, birçok dile Aisopos Masalları olarak çevrildiği halde, "mythos" ile "masal" kelimeleri tam olarak aynı şeyi ifade etmez. Masalı, yani παραμύθι [paramythi]'yi çocuklara hitap eden, eğlendirmek ya da öğüt vermek amacıyla yaratılmış tamamen hayalî, çoğu kez uzun bir hikâye olarak görebiliriz, oysa mitte bir deneyim birikimi göze çarpar. Doğadaki canlı ya da cansız varlıkların insanlar gibi düşünüp konuştuğu, tanrılarla insanların bir araya geldiği bu

kısa eğitici anlatımların özünde halk kitlelerinin güç simgesi olan yöneticilere üstü kapalı eleştiri ve itirazları saklıdır. Bu durumda Aisopos'un eserini tanımlarken mit kelimesini kullanmamız daha doğru olurdu, ancak "masallar" ifadesi yerleşmiş olduğundan, bu kitapta da masal olarak aktarmayı uygun gördük.

Ağızdan ağıza aktarılan bu kısa eğitici öykülerin ne zaman doğdukları bilinmez. Hesiodos (MÖ VIII. yüzyıl) *İşler ve Günler*'de, "Bülbülle Şahin"in serüvenini aktarır. Bu manzum eserde şahinin tırnakları arasındaki bülbülün yalvarıp yakardığını, şahinin de güçlüye karşı koymanın anlamsız olduğunu söylediğini okuruz. Birçok lirik şairin eserinde de buna benzer öykülere rastlamak mümkündür, ancak bütün bunları derleyip kendi hayal gücüyle yenilerini de yaratarak ilk kez bir araya getiren Aisopos'tur. Hayatı hakkındaki bilgileri Herodot, Aristophanes, Platon, Aristoteles, Ksenophon, Diodorus, Plutarhos, Lukianos, Ailianos, Maksimos Planoudis, Georgios Aitolos gibi tarihçi ve filozofların eserlerinde okuyabiliriz.

Hayatı

En eski kaynak olan Herodotos (MÖ 485-421), 2. kitabı Euterpi'nin 134. bölümünde Rodopi[1] ile Aisopos'un İadmon'un köleleri olduğunu yazar. Aynı eserde Rodopi'nin Firavun Amasis döneminde (MÖ 570-526) yaşadığı belirtildiğinden, dolaylı da olsa Aisopos'un MÖ VI. yüzyılda yaşadığı anlaşılır. Nerede doğduğu konusundaki bilgiler çelişkilidir. Pontoslu Herakleides *Περί Σαμίων, X.* [Samoslular Hakkında] adlı eserinde Trakya'da doğduğunu iddia eder.

1 Trakya asıllı güzel hetaira. Aisopos'la birlikte aynı evde köle olarak yaşarken, Lesvoslu şair Sappho'nun kardeşi Haraksos ona âşık olur ve sahibi İadmon'dan yüksek bir bedel karşılığında satın alarak özgür kılar. Zamanla çok zengin olduğu, Mısır'da kendi adına bir piramit yaptırdığı söylenir.

Aristophanes'in yorumcusu olarak bilinen anonim yazar, Ὄρνιθες, 471 [Kuşlar]'da da aynı bilgiyi aktarır. Suida sözlüğünde Eugeiton adında biri Aisopos'un Trakyalı olduğunu söyler. Diğer taraftan Dion Chrysostomos, Lucien, Aulu-Gelle, Maxime de Tyr, Elien, Himérios, Stobée gibi aydınlar Aisopos'un muhtemelen Frigya'da, bugünkü Kütahya-Karahisar çevresinde dünyaya geldiğini iddia ederler.

Yoksul bir ailenin çocuğu olduğuna inanılan Aisopos, bir şekilde esir düşüp köle tüccarları tarafından Efes'te Samoslu Ksanthos'a satılmış. Daha sonra ise, bilge İadmon adında başka bir Samoslu tarafından satın alınmış. Zekâsı ve esprileriyle herkesin hayranlığını kazanan Aisopos, söylemek istediği şeyleri masal şeklinde söylüyor, karşısındakini güldürüp aynı zamanda düşündürüyormuş. Bu yeteneğinin yeni sahibini çok etkilediği, kısa bir süre sonra ona özgürlüğünü armağan ettiği söylenir.

Hayatı hakkında başka bilgi bulunmasa da, ölümü hakkındaki bilgiler birbiriyle örtüşür. Bir gün Delphoi Tapınağı'nı ziyaret eden Aisopos, oradaki rahipleri para karşılığında akıllarına geleni kehanet olarak sattıkları gerekçesiyle sahtekârlıkla, yöre halkını da çalışıp geçimlerini sağlayacakları yerde, tapınağa gönderilen para yardımlarıyla yaşamaya alıştıkları gerekçesiyle tembellikle suçlamış. Işık tanrısı Apollon'a hizmet etmeye layık olmadıklarını söyleyerek onlarla alay etmiş. Buna tahammül edemeyen rahipler intikam almak istemişler. Yasalara uygun bir ceza ararken, ona iftira atmayı düşünmüşler. Eşyalarının arasına tapınağın kutsal emanetlerinden birini saklayarak onu hırsızlıkla suçlamışlar. Ölüme mahkûm edilen Aisopos Parnassos Dağı'nın İambia Tepesi'ne sürükneyerek götürülmüş, sonra oradan itilerek öldürülmüş.

Bu korkunç olayın hemen ardından bölgede üst üste felaketler baş gösterince Delphoi rahipleri bunu yaptıkları haksızlığın cezası olarak görmüşler ve kendilerini affettirmek için

Aisopos'un anısına mermer bir sütun dikmişler. Herodot'a göre Delphoililer haksız yere öldürdükleri Aisopos için bir kan bedeli ödemek istemişler. Kan bedelini alacak bir akrabasını bulamadıklarından, bunu bir zamanlar sahibi olan İadmon'un aynı adı taşıyan torununa vermişler. Plutarhos, öyküye Aisopos'un Delphoi Tapınağı'na Lidya kralı Kroisos adına gittiğini ekler. Suida sözlüğü ise Aisopos'un 54. olimpiyatlarda Delphoi'de öldürüldüğünü ve o tarihten sonra "Aisopos Kanı" teriminin haksız ölüm cezalarını tanımlamak için kullanıldığını yazar.

Aisopos'un biyografisini yazanların çoğu çirkinliğinden söz eder. Plutarhos çok esmer, kambur, çarpık bacaklı, yassı burunlu ve sivri kafalı olduğunu, ancak konuşmaya başladığında etrafındakileri zekâsıyla büyülediğini söyler. Aisopos'un resmiyle süslenmiş, bilinen en eski seramik eser MÖ 450 yılına aittir.[2] Elinde değnekle bir kaya üstüne oturarak karşısındaki tilkiyle konuşan Aisopos, burada da kambur gösterilir. Daha sonra Atinalılar, Büyük İskender'in heykellerini yapan ünlü heykeltıraş Lisippos'a bir heykelini sipariş ederek şehrin merkezi bir yerine yerleştirmişler. Böylece Aisopos Atinalı olmadığı ve hayatının büyük bir bölümünde köle olarak yaşadığı halde Atinalılar tarafından onurlandırılan ender Yunanlılardan biri oldu diyebiliriz. Tatianus'a göre Lissipos'un öğrencisi Aristodimos da Aisopos'un bir heykelini yapmıştı. Helenistik dönemin bazı heykelleriyle bazı Ortaçağ gravürlerinde çirkin ve kambur olarak aktarılan erkek figürlerinin Aisopos'a ait olduğuna inanılır.

Eseri

Bütün sanatçıların nazım eserler verdiği bir dönemde Aisopos masallarını mensur olarak aktarıyor ve hepsinin

---

2 Bkz. Richter, G.E.M., *The Portraits of the Greeks* I (London 1965), sayfa 72-73, resim 265.

sonunda birer ana fikir çıkarmaya özen gösteriyordu. Arkasında yazılı metin bırakıp bırakmadığı hakkında bilgi bulunmamasına karşın, masallarını sözlü olarak anlattığı ve bu konuda çok yetenekli olduğu bilinir. Delphoi rahiplerini bir masal anlatarak kızdırdığı, ölüme mahkûm edildiğinde bile savunmasını masal anlatarak yaptığı söylenir. Planoudis, kitabımızın 258 sıra sayılı "Yolcularla Çalı" masalını onları küçümsemek, 244 sıra sayılı "Fareyle Kurbağa"yı da cezasını onayladıklarında onları lanetlemek amacıyla anlattığını yazar.

Masallarından günümüzde hâlâ kullanılan birçok atasözü çıkmıştır. Bu atasözleri çağdaş Yunancaya antik dildeki orijinal şekilleriyle geçmişlerdir. Aristophanes komedyalarında Aisopos'tan uzun uzadıya bahseder. Platon *Phaidon*'da Sokrates'in felsefesini anlatırken[3] Aisopos'tan yararlandığını aktarır: "İnsanların keyif adını verdiği şey ne kadar da tuhafmış. Onun ve karşıtı sayılan acının doğası arasında bunca farklılık varken ve ikisi bir insanda aynı zamanda yan yana bulunmak istemezken, içlerinden birini kovalayıp yakaladığınızda, çifte varlıkları aynı başa bağlanmış gibi, genellikle diğerine de sahip olmak zorundasınız. Bana öyle geliyor ki Aisopos bunu düşünebilseydi, bir masal yazar ve tanrı birbirleriyle çatışan bu iki düşmanı barıştırmak isteyip de başaramayınca başlarını tek bir bedende birleştirdiğini söylerdi." Platon'un bu düşüncesini ondan çok daha önce yaşadığına göre Aisopos'un bilmesine imkân yoktu, ancak *Phaidon*'u okuyan bir aydın, daha sonraki bir tarihte buna uygun bir masal yaratmış olmalı, çünkü kitabımızın 23 sıra sayılı "Taş Avlayan Balıkçılar" masalı bu düşünceyi aktarır. Aynı eserde Sokrates Kevis'e uzun zamandır rüyalarına giren ilahî dürtüyü yerine getirmek için Aisopos'un masallarını nazma aktardığını anlatır. Dinî bayram dolayısıyla geciken cezasının infazını beklerken, tanrıya ithaf etmek üzere

---

3 Platon, *Phaidon*, 60c (ed. John Burnet, 1903)

felsefî düşüncelerini değil, mitleri nazma aktarmaya karar verdiğini, mit yazma yeteneği olmadığı için de Aisopos'un masallarından aklına gelenleri "ritmik dizeler" şekline getirmeye karar verdiğini söyler.[4]

Aisopos'un masallarını ilk kez derleyip kitaplaştıran, İskenderiye Kütüphanesi'nin kurucusu Atinalı filozof Dimitrios Falireas'dır[5] (MÖ 345-280). Bu eserden geriye hiçbir iz kalmadı. MS I. ve II. yüzyıllarda masalların Yunanca ve Latince olmak üzere ilk manzum derlemeleri yayımlandı. Makedonyalı Gaius Julius Phaedrus Latince mit yazan ilk yazar olarak bilinir. Eserleri çağdaşı siyasetçilere eleştiriler içerdiğinden Roma imparatoru I. Tiberius (MS 42-37) tarafından kovuşturuldu ve bu konularda yazması yasaklandı. Araştırmacılara göre derlemesini hazırlarken, ikisi de günümüze kadar gelemeyen Dimitrios Falireas'ın ve hakkında başka bir şey bilmediğimiz Theopompos'un derlemelerinden yararlanmıştı. Phaedrus'un *Fabulae Aesopiae* adlı eserindeki 92 fabula (mit), zekice yergileri ve dillerinin yetkinliğiyle tanınır.

MS II. yüzyılda Suriye'de yaşadığı tahmin edilen Yunan asıllı Babrias ya da Babrius, Yunan dilinde iambik vezinle yazdığı Aisopos masallarına mit ve iambos kelimelerinden türettiği mythiambos adını verdi. 1843'te Minas Minoidis adında bir araştırmacı Aynaros manastırlarından birinde Babrias'ın 123 masalını içeren bir tirşe keşfetti. Alfabetik sırayla yazılmış bu indeks "O" harfinden sonra eksikti. Babrias indeksi Vatikan kütüphanesinde, Palmyra tabletlerinde[6] ve birkaç değişik kaynakta bulunan mitlerle tamamlandı. Toplamı 143 mythiambostan oluşan Babrias'ın eseri başka

---

4 Platon, *Phaidon*, 61c (ed. John Burnet, 1903).

5 Falireas Dimitrios, *Λόγων Αισωπείων Συναγωγαί* [Aisopos Vecizeleri Derlemesi].

6 Suriye'nin Palmira şehrinde bulunan mumla kaplı bu tabletler 3. yüzyıla aittir ve 11'i Babrias'a ait 14 mit içerirler. Bunlardan 3'üne başka hiçbir kaynakta rastlanmaz.

dillere de çevrilerek Aisopos masallarının Avrupa'da yayılmasını sağladı. Daha sonra Syndipas, Aphtonios, İğnatios gibi aydınlar Aisopos masallarının değişik versiyonlarını derlediler. Bizans döneminde bu masallar standart eğitimin temel metinlerinden sayılıyordu. İzmit'te doğup hayatının geri kalanını İstanbul'da geçiren Bizanslı aydın Maksimos Planoudis (1255-1305), Aisopos'un hayatını masallarla kaydetmeye çalıştı. Okuyacağımız masalların bir kısmını hayatında yaşadığı olaylar olarak aktardı, kitabının sonunda da 150 masalını derleyip sundu.

Ancak Aisopos'un en meşhur ardılı Fransız Jean de La Fontaine'dir (1621-1695). On iki kitapta topladığı 238 masalından ilk altı kitabında yer verdiği 124'ünde büyük oranda Aisopos'tan esinlenmiştir. Nitekim eserinin önsözünde: "Ezop'tur babası benim kahramanlarımın,"[7] cümlesiyle üstadına gönderme yapar. Eşsiz yeteneği ve zengin hayal gücüyle yeniden yarattığı bu masallar dünya edebiyatının şaheserlerinden sayılır.

Bu şekilde birçok aydın değişik dönemlerde, değişik kaynaklardan buldukları masalları derleyip kitap haline getirdiklerinden, aynı masalların değişik versiyonlarından oluşan birçok Aisopos derlemesi ortaya çıktı. Bu arada derlemeleri hazırlayanlar yeni masallar da eklediler. Örnek olarak kitabımızın 96, 97 ve 98. sıralarında yer alan masalları verebiliriz. Bu masallarda adı geçen kişiler Aisopos'un yaşadığı dönemden çok daha sonra yaşadıklarından, onun tarafından anılmış olmaları imkânsızdır, buna rağmen Aisopos masal corpusuna dahil edildiler. Derlemeleri hazırlayanlar çoğu kez masalların ana fikirlerini de kendi inançlarına göre değiştirdiler. Örneğin 20. sıradaki "İki Horozla Kartal" masalının ana fikrinde açıkça bir Hristiyan anlayışı göze çarpar. Özgün metinde Antik Yunanlıların tanrı için

---

7 La Fontaine, *Masallar*, çeviren Sabahattin Eyüboğlu, (I. kitap, 8. sayfa), Türkiye İş Bankası Kültür Yayınları, İstanbul, 2012.

kullandıkları θεός [theos: tanrı] kelimesi yerine, Hristiyanların kullandığı Κύριος [kyrios: efendimiz] kelimesi görülür. 343. sırada yer alan "Kel Süvari" masalının ana fikrinde de doğrudan doğruya İncil'den alınan "Dünyaya çıplak geldik, çıplak gideceğiz"[8] cümlesi kullanıldı. Masalları derleyenler çoğu kez birkaç değişik versiyondan parçalar seçerek yeni masallar da oluşturdular. Bu aranjman masallardan bazıları başka hiçbir yerde rastlanmayan özgün kısımlar içerdiklerinden araştırmacılar tarafından değerli "tanıklıklar" olarak nitelendirilirler.

Matbaada basılan ilk Aisopos kitabı 1479'da Accursius tarafından derlenen ve Milano'da yayımlanan masal derlemesiydi. Damiano di Santa Maria ailesi 1525 ve 1543'te Venedik'te başka bir derlemenin iki baskısını sundu. Bu baskıları 1547'de Paris'te yayımlanan bir kitap izledi. Masallar çağdaş Yunancaya ilk kez 1810'da Adamandios Korais tarafından çevrilip Paris'te yayımlandı.

Son dönemin en mükemmel Aisopos Masalları derlemeleri olarak Emile Chambry (1864-1938), Ben Edwin Perry (1892-1968) ve Oxford Üniversitesi için 2002'de Laura Gibbs tarafından çevrilen masal indekslerini sayabiliriz. Perry ve Oxford indekslerinde derlenen masallar İngilizce olduklarından Antik Yunancadan büyük bir titizlikle derlenmiş olan Chambry indeksini[9] takip ettik. 1927'de Paris'te yayınlanan kitapta alfabetik sırayla 358 masal yer alır. Bunların 7'si manzum olarak aktarılmıştır, birkaçında da ana fikir yoktur. Chambry kitabının önsözünde, ulaşabildiği kaynaklarda değişik şekillerde yazılmış aynı masala birçok kez rastladığını, bunlardan en güzel yazılmış olanını ve en orijinal bulduğunu seçtiğini açıklar. Her masalı hangi kaynaktan

---

8 *İncil* (Eyüb, I, 21).

9 Emile Chambry, *Esope Fables, Texte établi et Traduit*, Société d'edition "Les Belles Lettres", 1927 Paris.

aldığını ve bu seçimi hangi dilsel ya da tarihsel kriterlere göre yaptığını da ayrıntılı bir şekilde anlatır.

La Fontaine, kitabının önsözünde şöyle der: "Bir masal iki parçanın bir araya gelmesiyle yapılır: Bu parçalardan biri masalın bedeni, öteki canıdır denebilir. Beden masalın kendisi, can ondan çıkan derstir."[10]

Her masalın "bedeni"nin her okuyucuya "can" vermesi dileğiyle...

İo Çokona

---

10 La Fontaine, *Masallar*, çeviren Sabahattin Eyüboğlu, Önsöz 5. sayfa, Türkiye Iş Bankası Kültür Yayınları, İstanbul, 2012.

I

İyi ve Kötü Şeyler

Ἀγαθὰ καὶ κακά

Dünyada İyi ve Kötü Şeyler bir arada yaşıyorlarmış, ancak Kötüler İyileri güçsüz oldukları gerekçesiyle yanlarından kovmuşlar, onlar da göğe yerleşmişler. Bir gün Zeus'un huzuruna çıkan İyi Şeyler insanlara nasıl ulaşabileceklerini sormuşlar. "İnsanlara hep birlikte değil, birer birer yaklaşacaksınız," demiş Zeus. Bu yüzden daima yakınlarında oldukları için insanların başına hep Kötü Şeyler gelir, oysa İyi Şeyler gökten birer birer inmek zorunda kalırlar.

Masal insanların başına iyi şeylerin pek sık gelmediğini, buna karşın devamlı kötü şeylerle karşılaştıklarını vurgulamak istiyor.

II

Heykeltıraş

Ἀγαλματοπώλης

Bir tahta parçasından tanrı Hermes'in[1] heykelini yontan heykeltıraş onu satmak için pazara gitmiş. Uzun süre bekleyip alıcı çıkmadığını görünce yüksek sesle şans ve kâr getiren bir tanrının heykelini sattığını bağırmaya, heykeli methetmeye başlamış. O zaman yanına yaklaşan biri ona, "Arkadaş, heykelin şans ve kâr getiriyorsa neden satıyorsun?" diye takılmış. Heykeltıraş hemen, "Benim acilen paraya ihtiyacım

---

[1] Hermes, Zeus ile Maia'nın oğluydu. Zeus'un habercisi, tanrıların en kurnazı ve en hızlısıydı. Liri, kavalı, notaları, astronomiyi, ölçü birimlerini ve sporları icat ettiğine inanılıyordu.

var, oysa bu marifetlerini göstermekte gecikir," diye cevap vermiş.

Masal para imanlı insanların tanrılara saygı duymadıklarını vurgulamak istiyor.

III
Kartalla Tilki
Ἀετὸς καὶ ἀλώπηξ

Tilkiyle kartal dostluk yemini vermişler ve arkadaşlıklarını pekiştireceğine inandıkları için yuvalarını yan yana kurmayı kararlaştırmışlar. Kartal yüksek bir ağacın tepesini, tilki de ağacın dibindeki çalıları seçmiş. İkisi de yuvalarında yavrularını büyütmeye başlamışlar. Tilkinin yuvasından uzaklaştığı bir gün yiyecek bulamayan kartal tilki yavrularını kaptığı gibi kendi yavrularıyla paylaşıp yemiş. Dönüşte olup bitenleri anlayan tilki yavrularını kaybettiğinden çok öç alamayacağı için gözyaşlarına boğulmuş. Karada yaşayan tilkinin havalarda uçabilen kartalı yakalaması imkânsız olduğundan, uzaklarda bir yerlerde durup tüm güçsüzlerin yaptığı gibi düşmanına lanet okumuş. Kartalın cezası gecikmemiş. Yakınlarda bulunan tarlaların birinde köylüler tanrılara kurban kesmiş, ateşte kurban etlerini pişiriyorlarmış. Kızarmış keçi etini gören kartal yükseklerden ani bir dalışla büyük bir et parçasını kaptığı gibi yuvasına götürmüş. Ancak, tırnaklarının arasına sıkışan bir kömür parçası yuvanın kuru otlarını tutuşturmuş, yuva alevlerle sarılmış ve uçamayacak kadar küçük olan kartal yavruları yanıp yere düşmüşler. Bunun üzerine tilki koşup kartalın gözleri önünde onları yemiş.

Masal arkadaşlığa ihanet edenin ihanete uğrayan kişi tarafından cezalandırılamasa bile, tanrılar tarafından asla affedilmediğini vurgulamak istiyor.

IV
Kartalla Bok Böceği
Ἀετὸς καὶ κάνθαρος

Kartal tavşanı yakalamaya çalışıyormuş. Tavşan etrafında yardım isteyecek başka birini bulamayınca bok böceğinden yardım istemiş. Bok böceği bir yandan tavşana cesaret verirken, diğer yandan da yaklaşan kartala tavşana kötülük etmemesi için yalvarmış. Küçük bok böceğinin söylediklerini umursamayan kartal, tavşanı yakaladığı gibi anında ağzına atıp yemiş. Bok böceği bunu hiç unutmamış ve kartalın yuvasını gözlemiş. O günden sonra kartal her yumurtladığında bok böceği yuvasına uçup yumurtalarını iterek yere atmaya başlamış. Bu duruma çare bulamayan kartal tanrı Zeus'a gitmiş ve yumurtalarını koruyabileceği güvenli bir yer bulmasını rica etmiş. Ona acıyan Zeus kendi kucağında yumurtlamasına izin vermiş. Olanları gören bok böceği tezekten bir top yaparak Zeus'un bulunduğu yere kadar uçmuş ve topu üstüne fırlatmış. Rahatsız olan Zeus silkinince kartalın yumurtaları yine yere düşmüş. O günden sonra kartalların bok böceğinden kaçındığı söylenir.

Masal kimsenin kimseyi küçümsememesi gerektiğini vurgulamak istiyor. En güçsüz sayılan varlığın bile küçümsendiği zaman ne kadar tehlikeli olabileceğini tahmin etmek imkânsızdır.

V
Kartal, Kuzgun ve Çoban
Ἀετὸς καὶ κολοιὸς καὶ ποιμήν

Kartalın biri yükseklerde uçarken bir koyun görmüş, dalıp kaptığı gibi yuvasına götürmüş. Olanları gören kuzgun kıskanmış ve onu taklit etmeye karar vermiş. Beceriksiz uçuşuyla ovada otlayan bir koçun sırtına inip onu kaldırmaya

çalışmış. Ancak tırnakları koçun uzun yününe takılınca değil koçu kaldırmak, kendisini bile havalanamadan çaresizce çırpınmaya başlamış. Kanat çırpışını duyan çoban, onu yakalayıp kanatlarının ucunu kesmiş ve akşam evine götürmüş. Kuşu gören çocukları babalarına bunun ne tür bir kuş olduğunu sormuşlar. "Benim bildiğim kadarıyla kuzgun, ama o kendini kartal sanıyor," diye cevap vermiş çoban.

Masal boyundan büyük işlere karışmak isteyen birinin hem başına felaketler geleceğini, hem de gülünç duruma düşeceğini vurgulamak istiyor.

VI
Kanadı Kırık Kartalla Tilki
Ἀετὸς <τὰ πτερὰ τιλθείς> καὶ ἀλώπηξ

Adamın biri bir kartal yakalayarak kanatlarını sakatlamış, sonra da evine götürüp tavuklarıyla birlikte kümese koymuş. Kendini zindana atılmış kral gibi hisseden kartal üzüntüsünden kahroluyormuş. Bir gün oralardan geçen biri kartalı beğenerek satın almış. Yeni sahibi kartalın bu üzgün haline dayanamayıp kanatlarını iyileştirmiş, sonra da uçup gitmesine izin vermiş. Minnet borcu duyan kartal, gördüğü ilk tavşanı yakalayarak iyi kalpli sahibine götürmüş. Olanları gören tilki, "Armağanı ikinci sahibine değil birinci sahibine götürmen gerekirdi," demiş. "İkincisi zaten iyi bir insandı, ama birincisine yaranırsan belki ileride seni tekrar yakaladığında bu davranışını hatırlar ve seni serbest bırakır."

Masal bize kötülük edenlere kurnazlıkla davranmak gerektiğini vurgulamak istiyor.

VII

Yaralanan Kartal

Ἀετὸς τοξευθείς

Kartalın biri kayalıklara konmuş, tavşan yakalamak için fırsat kolluyormuş. Kanatlanıp avına saldıracağı an uzaktan onu gören bir avcı hemen yayını çıkarıp kanadından vurmuş. Neye uğradığına şaşıran kartal, "Ne kadar acı! Beni kanatlarım ele verdi," diye haykırmış.

Masal bir insana yakınlarının ihanet etmesinin çok acı olduğunu vurgulamak istiyor.

VIII

Bülbülle Şahin

Ἀηδὼν καὶ ἱέραξ

Bülbül yüksek bir meşe ağacına konmuş, her zamanki gibi güzel sesiyle ötmeye başlamış. Uzaktan sesini duyan şahin, hemen saldırıp onu pençesine kıstırmış. Yemeye hazırlanırken bülbül yalvarmış, çok küçük olduğunu, kendisiyle karnını doyuramayacağını söylemiş, "Eğer açsan, benden daha büyük kuşlar avlamalısın," diyerek kurtulmaya çalışmış. Söylenenleri duyan şahin, "Elimde tuttuğum avı bırakıp henüz göremediğim avın peşinden koşacak kadar akılsız değilim," diye cevap vermiş.

Masal ellerindeki fırsatları daha büyük kârlar uğruna kaçıranların ne kadar akılsız olduklarını vurgulamak istiyor.

IX
Bülbülle Kırlangıç
Ἀηδὼν καὶ χελιδών

Bülbül bir gün kırlangıca, "Sen de benim gibi insanların yanında kalsana!" demiş. "Hayır, bu imkânsız," diye cevap vermiş kırlangıç ağlayarak. "Eskiden yaşadığım kötü anıları hatırlamak istemiyorum, bu yüzden kalkıp çöllere göç ediyorum."

Masal insanların kötü anıları olan yerlerden uzak durmak istediklerini vurgulamak istiyor.

X
Atinalı Borçlu
Ἀθηναῖος χρεωφειλέτης

Atinalının biri hemşerisine borç vermiş, parasını geri almak için de baskı yapmaya başlamış. Borçlu başlangıçta biraz zamana ihtiyacı olduğunu söylemiş, ancak karşısındakini ikna edemeyince tek varlığı olan domuzunu alacaklısının gözleri önünde satmaya karar vermiş. Yanlarına yaklaşan bir müşteri domuzun doğurgan olup olmadığını sormuş. Borçlu hayvanın çok tuhaf bir şekilde doğurduğunu, Elefsina kutlamaları döneminde dişi, Panathinaia kutlamaları döneminde ise erkek yavrusu olduğunu söylemiş. Müşterinin şaşkınlığını gören alacaklı, "Hiç şaşırma, bu domuz Dionysos kutlamaları döneminde sana keçi yavrusu bile doğurabilir," diye cevap vermiş.

Masal bazı insanların kâr için en inanılmaz yalanları bile söylemekten kaçınmayacağını vurgulamak istiyor.

XI
Zenci Köle
Αἰθίοψ

Adamın biri köle satın alırken bir zenci seçmiş, ancak hayatında hiç zenci görmediğinden renginin kirden, bakımsızlıktan siyah olduğunu sanmış. Eve döner dönmez köleye kalıp kalıp sabun vererek yıkanmasını istemiş. İstediği sonucu alamayınca da beyazlaşsın diye hiç ara vermeden köleyi yıkamış durmuş. Sonunda devamlı suların içinde kalan köle üşüterek hastalanmış.

Masal doğanın verdiği özellikleri değiştirmenin mümkün olmadığını vurgulamak istiyor.

XII
Kediyle Horoz
Αἴλουρος καὶ ἀλεκτρυών

Kedi bir horoz yakalamış, onu yemek için de mazeret aramaya başlamış. Daha güneş doğmadan öterek herkesi uyandırıp rahatsız ettiğini söyleyince, horoz bunu insanların iyiliği için yaptığını, işlerine zamanında gitmeleri için öttüğünü söylemiş. Bu sefer kedi başka bir mazeret aramış. "Evet, ama sen doğanın hiçbir kuralına saygı duymuyorsun, kız kardeşlerin, hatta annenle bile çiftleşiyorsun," demiş. Horoz bunu sahibinin iyiliği için yaptığını, bu şekilde daha çok yumurta elde eden sahibinin daha fazla kâr ettiğini söylemiş. Bu konuşmadan sıkılan kedi, "Mazeret bulmakta üstüne yok, ama bu seni yememi engellemeyecek," diye cevap vermiş.

Masal kurnaz bir insanın kötülük yapmak istediğinde mazeretlere gerek duymadığını vurguluyor.

XIII

Kediyle Fareler

Αἴλουρος καὶ μύες

Bir evin fare dolu olduğunu öğrenen kedi, oraya gitmiş ve fareleri birer birer yemeğe başlamış. Durumu gören fareler kurtulmak için duvarlardaki deliklere saklanmak zorunda kalmışlar. Ortalıkta fare bulamayan kedi kendini bir direğe asmış, ölü taklidi yaparak farelerin deliklerden çıkmalarını beklemiş. Bir süre sonra başını delikten çıkaran küçük bir fare, "Hey, bana bak, kendini çuvala bile dönüştürsen yanına yaklaşmam, bilmiş ol," demiş.

Masal aklı başında olan insanların kötülerin kurnazlıklarına kanmadıklarını vurgulamak istiyor.

XIV

Kediyle Tavuklar

Αἴλουρος καὶ ὄρνιθες

Kedinin biri komşu çiftlikte tavukların hasta olduklarını duymuş, doktor kıyafeti giyerek ziyaretlerine gitmiş. Çiftliğin girişinde tavuklara hal hatır sormuş. "İyiyiz," diye cevap vermiş tavuklar. "Hatta sen buralardan uzaklaşırsan, daha da iyi olacağız."

Masal kurnazların aklı başında olan insanları asla kandıramayacağını vurgulamak istiyor.

XV

Keçiyle Çoban

Αἴξ καὶ αἰγοβοσκός

Çoban, sürüden kaçan bir keçiyi geri getirmeye çalışmış, ancak söz dinlemeyen keçi bir türlü yerinde durmamış. Is-

lık çalıp peşinden koşmaktan yorulan çoban, eğilip yerden bir taş alarak keçiye fırlatmış. Taş hayvanın boynuzlarından birini kırmış. Korkudan ne yapacağını şaşıran çoban, "Ne olursun, kimseye bir şey söyleme," diyerek ona yalvarmaya başlamış. Keçi gülerek, "Ben bir şey söylemesem bile boynuzum konuşacak," diye cevap vermiş.

Masal görünen şeyleri örtbas etmenin anlamsız olduğunu vurgulamak istiyor.

XVI
Keçiyle Eşek
Αἶξ καὶ ὄνος

Bir çiftçinin bir keçisi, bir de eşeği varmış. Eşeğe daha fazla yemek verildiğini gören keçi çok kıskanmış ve ona kötülük yapmak istemiş. Bir gün, "Seni sabah akşam en ağır işlerde çalıştırıyorlar, her şeyi sırtına yükleyip saatlerce yürütüyorlar, neden buna itiraz etmiyorsun? Senin yerinde olsaydım, kudurmuş ayağına yatıp kendimi bir hendeğe atar, bir güzel dinlenirdim," demiş. Bu düşünceyi beğenen eşek, hemen kendini bir hendeğe atmış ve çok kötü yaralanmış. Sahibi büyük güçlükle eşeği bulunduğu yerden kurtarmış ve iyileştirmek için baytar çağırmış. Baytar eşeği muayene ettikten sonra kurtulması için keçi ciğerinden yapılmış bir iksir içmesi gerektiğini söylemiş. Çiftçi hiç düşünmeden, iksiri hazırlamak için keçiyi keserek ciğerlerini baytara vermiş. Böylece eşek kurtulmuş, ancak keçi hayatını kaybetmiş.

Masal insanların çoğu kez başkaları için kazdıkları kuyuya kendilerinin düştüğünü vurgulamak istiyor.

XVII
Yabankeçileriyle Çoban
Ἀιπόλος καὶ αἶγες ἄγριαι

Keçilerini otlatan bir çoban, sürünün içine yabankeçilerinin de karıştığını fark etmiş. Akşamüzeri bütün hayvanları toplayıp ağıla götürmüş, ancak ertesi sabah korkunç bir fırtına ile karşılaşınca çıkıp hayvanları otlatamadığından, ağılda beslemek zorunda kalmış. Bu arada, kendi keçilerine az bir şey yedirirken, yabankeçilerine yaranmak için onlara bol yemek vermiş. Fırtına dindiğinde çoban hayvanları tekrar otlağa salmış, ancak yabankeçileri hemen dağa koşup kaybolmuşlar. O zaman çoban kendi keçilerinden daha iyi beslediği yabankeçilerini nankörlükle suçlamış. Bunun üzerine yabankeçilerinden biri dönerek çobana, "Sana güvenmiyoruz, çünkü bunca yıl seninle yaşayan keçilerini ilk fırsatta sattığın gibi, başka keçiler bulduğunda da bize aynı şekilde davranacaksın," demiş.

Masal eski dostlarını ihmal ederek bize dost görünenlere güvenmememiz gerektiğini, onların ilk fırsatta bize de aynı şekilde davranacaklarını söylüyor.

XVIII
Kötü Köleyle Aphrodite
Αἰσχρὰ δούλη καὶ Ἀφροδίτη

Bir evde çok çirkin ve kötü kalpli bir kadın köle varmış. Evin sahibi köleye âşık olduğundan bir dediğini iki etmiyormuş. Kadın lüks içinde yaşıyor, evin hanımına da çok kötü davranıyormuş. Bu arada güzellik ve aşk tanrıçası Aphrodite'ye her gün adaklar sunup teşekkür etmeyi de ihmal etmiyormuş. Bir gün tanrıça Aphrodite rüyasına girerek ona, "Bana hiç teşekkür etme, çünkü seni ben

güzelleştirmiyorum. Seni güzel gören bu adama teşekkür et," demiş.

Masal ahlaksız yollarla kazanılan servetin helal olmadığını vurgulamak istiyor.

XIX
Aisopos Tersanede
Αἴσωπος ἐν ναυπηγίῳ

Günün birinde masalcı Aisopos bir tersaneye gitmiş. Orada çalışanlar onunla dalga geçmeye, bir soruya cevap vermesi için onu sıkıştırmaya başlamışlar. O zaman Aisopos, "Çok eski zamanlarda dünyada kaos ve su hâkimken, ulu Zeus toprağın da ortaya çıkmasını istemiş ve toprağa denizi üç kere içine çekmesini tembihlemiş. Birinci seferde dağlar, ikinci seferde ovalar oluşmuş. Denizi bir kez daha içine çekerse, mesleğiniz ortadan kalkar," diye cevap vermiş.

Masal kendilerinden üstün biriyle dalga geçmek isteyenlerin daha nitelikli bir karşılığa maruz kalabileceklerini vurgulamak istiyor.

XX
İki Horozla Kartal
Ἀλέκτορες δύο καὶ ἀετός

İki horoz tavuklar için kavga etmişler. Uzun bir dövüşten sonra galip gelen horoz yüksek bir duvara çıkıp ötmeye başlamış, yenik düşen horoz da bulduğu ilk deliğe saklanmış. Öten horozu yükseklerden fark eden kartal hemen dalıp onu kapmış, böylece saklanan horoz o günden sonra tavuklarla istediği kadar eğlenebilmiş.

Masal tanrının mağrurları cezalandırırken, alçakgönüllü insanları ödüllendirdiğini vurgulamak istiyor.

XXI

Horozlarla Keklik

Ἀλεκτρυόνες καὶ πέρδιξ

Çiftliğinde horoz besleyen biri çarşıdan uysal bir keklik satın almış ve horozlarla birlikte beslemek üzere evine götürmüş. O günden sonra horozlar, kekliği gagalamaya başlamışlar. Bu durum kekliği çok üzmüş, başka bir cins olduğu için ondan hoşlanmadıklarını sanmış. Bir süre sonra horozların kendi aralarında da dövüştüğünü, hatta kanlar içerisinde kaldığını fark edince, "Bunlar birbirlerine de kötü davrandıklarına göre, beni gagaladıkları için bundan böyle hiç üzülmeyeceğim," diye mırıldanmış.

Masal kendi ailelerine bile kötü davranan insanların hakaretlerine daha kolay katlanıldığını vurgulamak istiyor.

XXII

Balıkçılarla Ton Balığı

Ἀλιεῖς καὶ θύννος

Bir grup balıkçı balığa çıkmış, fakat saatlerce uğraştıkları halde hiçbir şey tutamamışlar. Teknelerinde çaresizce beklerken, birden canını kurtarmaya çalışan bir ton balığı zıplayıp teknenin içine düşmüş. Balıkçılar ton balığını tuttukları gibi pazara götürüp satmışlar.

Ustalığın yapamadığını bazen şans yapar.

XXIII

Taş Avlayan Balıkçılar

Ἀλιεῖς <λίθον ἀγρεύσαντες>

Bir gün ağlarını toplayan balıkçılar ağır olduklarını görünce çok sevinmişler, ancak sahile çıkardıklarında içinden

birkaç balıkla bir sürü taş çıkmış. Hayal kırıklığına uğrayan balıkçılar balıkların az olmasından çok boşu boşuna sevindiklerine üzülmüşler. O zaman içlerinden en yaşlıları, "Üzülmeyelim arkadaşlar," demiş. "Anlaşıldığı gibi sevinç üzüntünün kardeşidir. Birini güle oynaya ağırlarken, diğerine de katlanmamız gerekir."

Masal hayatın ne kadar değişken olduğunu görüp ondan hep güzel şeyler beklememememizi, yazdan sonra kışın geldiğini unutmamamızı öğütlüyor.

XXIV
Kaval Çalan Balıkçı
Ἁλιεὺς αὐλῶν

Kaval çalmasını bilen bir balıkçı, ağlarıyla birlikte kavalını da alarak balığa çıkmış. Bir kayanın üzerine oturmuş, kavalını çalmaya, balıkların müzikten etkilenip dışarıya çıkmalarını beklemeye başlamış. Saatler ilerleyip denizden hiçbir balık çıkmayınca kavalını yere bırakıp ağlarını denize atmış. Birden ağların zıplayan balıklarla dolduğunu gören balıkçı, "Nankör hayvanlar, size güzel müzik çaldığımda dans etmediniz, sustuğumda ise kıpır kıpır oynuyorsunuz," diye söylenmiş.

Masal bir şeyi zamanında yapmamanın doğru olmadığını vurgulamak istiyor.

XXV
Balıkçıyla Büyük ve Küçük Balıklar
Ἁλιεὺς καὶ ἰχθύες μεγάλοι καὶ βραχεῖς

Balıkçının biri denize açılmış ve ağlarını atıp beklemeye başlamış. Az sonra ağların bir sürü balıkla dolduğunu fark edince çok sevinmiş ve onları toplamış. Ancak ağlarını çe-

kerken küçük balıklar denize düşmüş ve sonunda balıkçıya sadece birkaç büyük balık kalmış.

Masal önemsiz insanların güven içinde ve tehlikelerden uzak yaşadıklarını, başarılı insanların ise göze çarptıklarını ve tehlikelerle karşılaştıklarını vurgulamak istiyor.

XXVI

Balıkçıyla İzmarit Balığı

Ἁλιεὺς καὶ σμαρίς

Balıkçının biri ağlarını denize atmış, ancak tek bir izmarit balığı çıkarabilmiş. Balık, çok küçük olduğunu, onu denize atıp biraz beklerse, tekrar avladığında daha kârlı çıkacağını söylemiş. O zaman balıkçı, "Elimde tuttuğum balığı denize atıp ileride yakalayacağımdan emin olmadığım bir balığı bekleyecek kadar saf değilim," demiş.

Masal küçük de olsa kesin olan bir kârın, büyük ancak kesin olmayan bir kârdan daha iyi olduğunu vurgulamak istiyor.

XXVII

Suyu Karıştıran Balıkçı

Ἁλιεὺς ὕδωρ τύπτων

Balıkçının biri nehrin iki yanını ağlarıyla kapatmış, sağlam bir ipin ucuna bağladığı taşla suya kuvvetlice vurmaya başlamış. Neye uğradıklarına şaşıran balıklar birbirlerine çarpıp can havliyle ağların üstüne düşmüşler, balıkçı da onları teker teker avlamış. O civarda yaşayan biri balıkçıyı azarlamış, böyle yaparak nehir suyunu altüst ettiğini, içilmez hale getirdiğini söylemiş. Bunun üzerine balıkçı, "Nehir suyu altüst olmazsa, ben açlıktan ölürüm," diye cevap vermiş.

Masal siyasetçilerin de istedikleri sonucu elde etmek için aynı şekilde ortalığı karıştırıp iç savaşlar çıkardıklarını hatırlatmak istiyor.

XXVIII
Yalıçapkını
Ἀλκύων

Hep deniz kenarında yaşamayı seven, münzevi bir kuş olan yalıçapkını, avcılardan korktuğu için denize bakan sarp kayalıklarda yumurtlarmış. Bir gün bir yalıçapkını dik kayaların üstüne yuvasını yapıp kuluçkaya yatmış. Civcivleri büyüyünce de onlara yemek getirmek için uzaklaşmış, ancak aniden çıkan bir fırtına denizin kabarmasına neden olmuş. Dalgalar yuvayı devirmiş ve civcivler denize düşüp boğulmuşlar. Geri döndüğünde olanları anlayan anne, "Nedir bu başıma gelenler! Karadaki tehlikelerden sakınayım derken denize sığındım, oysa o daha da vefasızmış!" diye haykırmış.

Masal bazen düşmanlarından sakınanların, dost görünenlerin vefasızlığına düştüklerini vurgulamak istiyor.

XXIX
Tilkiler Menderes Nehri'nde
Ἀλώπεκες <ἐπὶ τῷ Μαιάνδρῳ>

Bir gün tilkiler su içmeye Menderes Nehri'ne inmişler, ancak azgın akışından ürküp hiçbiri nehre girmeye yanaşmamış. İçlerinden biri diğerlerinden daha cesur olduğunu göstermek için suya atlamış ve haliyle akıntıya kapılmış. Uzaklaştığını gören tilkiler arkasından, "Bizi bırakıp gitme. Tehlikeli olmayan bir yer bulursan, geri dön ve bize göster," diye seslenmişler. Akıntıyla sürüklenen tilki, "Benim

Miletos'a[2] götürmem gereken bir mesaj var. Geri döndüğümde nehre nereden girmeniz gerektiğini gösteririm size," diye seslenmiş.

Masal kendini beğenmiş insanların çoğu kez gösteriş uğruna hayatlarını bile tehlikeye attıklarını vurgulamak istiyor.

XXX
Karnı Şişen Tilki
Ἀλώπηξ ἐξογκωθεῖσα τὴν γαστέρα

Açlıktan ölmek üzere olan tilki, çobanların bir meşe ağacının kovuğunda sakladıkları yemekleri bulup hepsini yemiş. Karnı şiştiği için kovuktan çıkamamış, sancıdan da kıvranmaya başlamış. Oradan geçen başka bir tilki inlemeleri duyup neler olduğunu anlamak için kovuğa yaklaşmış. Hikâyeyi öğrenince, "Oradan çıkabilmen için tekrar eski haline dönmen gerekecek," demiş.

Masal zor sorunların zamanla çözüldüğünü vurgulamak istiyor.

XXXI
Tilkiyle Çalı
Ἀλώπηξ καὶ βάτος

Tilki bir çitin üstünden atlamaya çalışırken kaymış, yere düşmemek için de bir çalıya tutunmuş. Elleri ayakları çizik içinde kalan tilki çalıya kızmış, yardım beklerken daha beter hale geldiği için onu azarlamaya başlamış. Çalı, "Her şeyin üstüne tutunmaya alışık olan çalıya tutunmak hiç de akıllıca bir fikir değildi," diye cevap vermiş.

Masal başkalarına zarar vermeye alışkın kişilerden yardım istemenin doğru olmadığını vurgulamak istiyor.

---

2 Miletos, Menderes nehrinin ağzında bulunan bir İyon şehriydi.

XXII
Tilkiyle Üzüm Salkımı
Ἀλώπηξ καὶ βότρυς

Tilki bir asmanın altından geçerken sarkan üzümleri görmüş ve onları yemek için uzanmış, ancak yetişememiş. Elleri boş uzaklaşırken, "Üzümler zaten daha olgunlaşmamıştı," diye söylenmiş.

Bazı insanlar bir şeyi başaramadıklarında bunu kendi beceriksizliklerine değil, başka nedenlere yorarlar.

XXXIII
Tilkiyle Yılan
Ἀλώπηξ καὶ δράκων

Bir gün bir ağacın altında uzanmış yatan kocaman bir yılanı gören tilki onun boyunu kıskanmış. Yanına uzanarak bedenini olabildiğince germeye çalışmış, ancak yılanın boyuna ulaşamamış. Hırsından daha da gerilmek istemiş, sonunda bedeni ortadan kopmuş.

Masal kendilerini kendilerinden üstün olanlarla kıyaslamaya çalışanları işaret ediyor.

XXXIV
Tilkiyle Oduncu
Ἀλώπηξ καὶ δρυτόμος

Avcılardan kurtulmaya çalışan tilki yolda bir oduncuya rastlamış ve ondan yardım istemiş. Oduncu kulübesinde saklanabileceğini söylemiş, fakat avcılar yaklaşıp tilkiyi sorduklarında yüksek sesle görmediğini söylerken el işaretleriyle saklı olduğu yeri göstermiş. İşaretlerin ne anlama geldiğini anlayamayan avcılar, söylediklerine inanıp oradan

uzaklaşmışlar. Tilki avcıların gittiklerinden emin olduktan sonra saklandığı yerden çıkmış ve hiç sesini çıkarmadan kapıya yönelmiş. Oduncu kendisine teşekkür etmeyen tilkiye kızmış, onu hainlikle suçlamış. "Hareketlerinle söylediklerin birbirini tutsaydı, sana tabii ki teşekkür ederdim," diye cevap vermiş tilki.

Masal bir yandan erdemli sözler ederken, diğer yandan ahlaksız işler yapan insanları işaret ediyor.

XXXV
Tilkiyle Timsah
Ἀλώπηξ καὶ κροκόδειλος

Tilkiyle timsah içlerinden hangisinin daha asil kökenli olduğu konusunda tartışmaya başlamışlar. Timsah uzun uzun muhteşem atalarını övdükten sonra, içlerinden bazılarının gymnasiarhos[3] olduğunu söylemiş. Tilki de hemen, "Dostum, sen söylemesen de cildinin halinden açık havada yıpratıcı idmanlar yaptığın anlaşılıyor," demiş.

Masal bazen olayların yalancıları yalanladığını vurgulamak istiyor.

XXXVI
Tilkiyle Köpek
Ἀλώπηξ καὶ κύων

Günün birinde tilki bir koyun sürüsüne dalmış, annesinden süt emen bir kuzuya yaklaşarak, onu öpüp sevmeye başlamış. Sürüyü koruyan köpek orada ne işi olduğunu sorunca, kurnaz tilki, "Kuzuyla oynamak, onu ne

3 Antik dönemde şehir tarafından varlıklı vatandaşlara verilen bir unvandı. Masal jimnastik ve gymnasium ile kelime oyunu yapıyor.

kadar çok sevdiğimi göstermek istiyorum" demiş. Bunu duyan köpek, "Kuzudan hemen uzaklaşmazsan, sana köpeklerin nasıl oynadıklarını, nasıl sevdiklerini göstereceğim," demiş.

Masal hem kötü karakterli, hem akılsız olan insanları işaret ediyor.

XXXVII
Tilkiyle Pars
Ἀλώπηξ καὶ πάρδαλις

Tilkiyle pars bir gün hangisinin daha güzel olduğu konusunda kapışmışlar. Vücut yapısının mükemmelliğiyle övünen parsa tilki şöyle cevap vermiş, "Ben senden çok daha güzelim, çünkü benim güzelliğim dış görünüşümde değil, içimdedir."

Masal manevi zenginliğin dış görünüşten daha önemli olduğunu vurgulamak istiyor.

XXXVIII
Tilkiyle Maymun
Ἀλώπηξ καὶ πίθηκος

Hayvanlar toplantısında maymunun biri kalkıp oynamaya başlamış. O kadar güzel oynamış ki diğer hayvanlar oybirliğiyle onu kral ilan etmişler. Tilki çok kıskanmış, maymunu zor duruma düşürmek için bir şeyler ararken, içinde et parçası bulunan bir tuzak görmüş. Hemen maymuna koşmuş, bir hazine bulduğunu, kendisi için değil de kral hazretleri için sakladığını söylemiş, açması için de teşvik etmiş. Akılsız maymun heyecanla tuzağa yaklaşmış ve içine düşmüş. Bunun üzerine tilkiyi kendisini aldattığı için suçlamış. Tilki de, "Aslında ne kadar akılsız olduğunu ka-

nıtlamak istemiştim. Bir de hayvanların kralı olmak istiyordun," diye alay etmiş.

Masal düşüncesizce davranan insanların zor, hatta gülünç durumlara düştüklerini vurgulamak istiyor.

XXXIX

Asalet Yüzünden Kavga Eden Tilkiyle Maymun

Ἀλώπηξ καὶ πίθηκος περὶ εὐγενείας ἐρίζοντες

Tilkiyle maymun birlikte yürürken, bir yandan da içlerinden hangisinin daha asil kökenli olduğu konusunda tartışıyorlarmış. Epey konuştuktan sonra bir mezarlığa yaklaşmışlar. Maymun bakışlarını hüzünle mezarlığa çevirmiş ve uzun uzun iç çekmiş. Nedenini soran tilkiye de mezarlığı göstererek, "Ah, atalarımın mezar taşları önünde nasıl ağlamam?" diye cevap vermiş. Bunun üzerine tilki, "İstediğin kadar yalan söyleyebilirsin, nasılsa ölülerden hiçbiri mezarından çıkıp seni yalanlayamaz," demiş.

Masal yalancıların kendilerini durduracak biri olmadığında daha da abarttıklarını vurgulamak istiyor.

XL

Tilkiyle Teke

Ἀλώπηξ καὶ τράγος

Tilki bir gün kuyuya düşmüş, bir türlü çıkamıyormuş. Az sonra kuyuya yaklaşan susamış bir teke onu kuyuda görünce suyun temiz olup olmadığını sormuş. Tilki bunu fırsat bilerek suyun güzelliğini övmüş ve onu kuyuya inmeye ikna etmiş. Teke tilkiyle beraber çıkabilirim diye, hiç düşünmeden susuzluğunu gidermek üzere kuyuya atlamış. O zaman tilki kuyudan çıkmaları için bir planı olduğunu söylemiş, "Eğer ön ayaklarını duvara dayar, boynuzlarını

eğersen, sırtına basıp yukarıya çıkarım, seni de çekerim," demiş. Birkaç kez söyledikten sonra tekeyi ikna eden tilki, önce ayaklarına, sonra da sırtına ve boynuzlarına basarak yukarıya tırmanmış. Geride kalan teke tilkinin yardım etmeyeceğini anlayınca bağırmaya, onu hainlikle suçlamaya başlamış. Tilki de, "Akılsız, çenendeki kıllar kadar akıl olsaydı kafanda, nasıl çıkacağını bilmediğin kuyuya inmezdin," diye cevap vermiş.

Masal aklı başında insanların sonuçları düşündükten sonra karar vermeleri gerektiğini vurgulamak istiyor.

XLI
Kuyruğu Kesik Tilki
Ἀλώπηξ κολουρός

Kuyruğunu bir kapana kıstıran tilki, etrafta kuyruksuz dolaşmaya utanıyor, alay konusu olmamak için çare arıyormuş. Sonunda diğer tilkileri de kuyruklarını kesmeğe ikna etmeye karar vermiş. Bütün tilkileri toplamış ve onlara kuyruğun tilkilere hiç yakışmadığını, gereksiz bir ağırlık yüklediğini söylemiş. Aralarından bir tilki kalkıp, "Dostum, eğer söylediklerin işine yaramasaydı, bize bu nasihati vermezdin," diyerek onu susturmuş.

Masal arkadaşlarına yardım etmek için değil, kendi çıkarları için öğüt veren insanları işaret ediyor.

XLII
Hayatında Hiç Aslan Görmemiş Tilki
Ἀλώπηξ μηδέποτε θεασαμένη λέοντα

Hayatında hiç aslan görmemiş bir tilki, günün birinde karşısında tüm heybetiyle kocaman bir aslan görünce korkudan öleceğini sanmış. İkinci kez gördüğünde de kork-

muş elbette, ama o kadar değil. Üçüncü kez gördüğünde ise onunla sohbet etmeye başlamış.

Masal alışkanlığın en korkunç şeyleri bile yumuşatabildiğini vurgulamak istiyor.

XLIII
Tilkiyle Mask
Ἀλώπηξ πρὸς μορμολύκειον

Tilki bir heykeltıraşın atölyesine girerek eserlerini merakla seyretmeye başlamış. Az sonra tragedya oyuncularının giydiği bir maskı eline alan tilki, "Ne güzel bir baş, içinde beyin olmaması ne kadar üzücü!" demiş.

Masal dış görünüşleri güzel, ancak akılsız insanları işaret ediyor.

XLIV
Tanrılar Hakkında Kavga Eden İki Adam
Ἄνδρες δύο περὶ θεῶν ἐρίζοντες

Bir Atinalıyla bir Thebaili birlikte yolculuk ediyorlarmış. Laf lafı açmış ve söz kahramanlara gelmiş. Thebaili adam gelmiş geçmiş en büyük kahramanın Herakles[4] olduğunu söylemiş, bunun kanıtı olarak da ölümlü olduğu halde tanrılar arasına kabul edildiğini öne sürmüş. Atinalı ise, hayatı boyunca tanrılara layık bir ihtişam sürdüğünden, en büyük kahramanın Theseus[5] olduğunu, oysa Herakles'in bir köle[6] olduğunu söylemiş. Atinalıyla başa çıkamayan Thebaili, "Tamam sen kazandın. Fazla uzatmanın anlamı yok, çün-

4 Yunan mitolojisinin ünlü kahramanı Herakles, Thebai'de doğmuştu.
5 Kral Aigeas'ın oğlu ve Atina'nın en başarılı krallarından biri.
6 Herakles uzun bir süre Lidya kraliçesi Omfali'nin kölesi olmuştu.

kü onları kızdırırsak sizin Theseus bize, bizim Herakles de size saldırır," demiş.

Önemsiz insanların kavgaları, değerli insanları kızdırır.

XLV
Katil
Ἀνδροφόνος

Adamın biri cinayet işlemiş, kurbanın akrabaları da peşine düşmüşler. Nil Nehri'ne yaklaşan katil, bir kurtla karşılaşınca korkusundan bir ağacın tepesine çıkmış. Ağaçtayken ona yaklaşan bir engerek yılanı görmüş ve korkusundan nehre atlamış, ancak oradaki timsahlar onu bir çırpıda parçalamışlar.

Masal ellerini kana bulayanların ne karada, ne havada, ne de suda rahat edemeyeceklerini vurgulamak istiyor.

XLVI
İmkânsızı Vaat Eden Adam
Ἀνὴρ ἀδύνατα ἐπαγγελλόμενος

Doktorlardan ümidini yitiren hasta ve fakir bir adam tanrılara yalvarmaya başlamış, onu iyileştirdikleri takdirde yüz öküz kurban keseceğine söz vermiş. Bunu duyan karısı, "Vaat ettiklerini nereden bulacaksın," diye sormuş. "İyileşeceğim kesin mi ki tanrılar vaat ettiklerimi istesinler?" diye cevap vermiş adam.

Masal insanların gerçekleştirmeye niyetli olmadıkları şeyler konusunda kolayca söz verdiklerini vurgulamak istiyor.

XLVII

Korkak Adamla Kargalar

Ἀνὴρ δειλὸς καὶ κόρακες

Korkak bir adam savaşa katılmak için yola koyulmuş. Yürürken kargaların bağrışmasını duyunca silahlarını yere düşürmüş ve bir süre kımıldamadan durmuş. Kendine geldiğinde yoluna devam etmiş, ancak az sonra yine kargaların sesini duymuş ve silahları elinden düşürüp yine olduğu yerde kalakalmış. Sonunda dayanamayıp, "Siz istediğiniz kadar bağırın, sonum sizden gelmeyecek," diye haykırmış.

Masal korkak insanları işaret ediyor.

XLVIII

Hermes, Adam ve Karıncalar

Ἀνὴρ δηχθεὶς ὑπὸ μύρμηκος καὶ Ἑρμῆς

Batan bir gemiyi uzaktan seyreden bir adam, tanrılara çok kızmış. Ellerini göğe uzatarak "Geminin içinde belki bunu hak eden birisi vardı, ama siz gemideki herkesi boğdunuz. Bu haksızlık değil de nedir?" diye haykırmış. O an ayaklarının altında bir karınca sürüsü dolaşmaktaymış. Bunlardan biri ayağına tırmanıp onu ısırınca, canı yanan adam ayağını hızla yere vurmuş ve karıncaların çoğunu ezmiş. Bunun üzerine karşısına tanrı Hermes çıkmış ve değneğiyle adama vurarak, "Senin karıncaları cezalandırdığın gibi, tanrılar da insanları cezalandırır," demiş.

Masal tanrıların davranışlarını kötülemeden önce kendi davranışlarımızı kınamamız gerektiğini vurgulamak istiyor.

XLIX
Geçimsiz Kadın ve Kocası
Ἀνὴρ καὶ γυνὴ ἀργαλέα

Adamın biri karısının herkese kötü davrandığını fark etmiş. Bunu babasının evinde de yapıp yapmadığını merak etmiş ve bir sebep bulup karısını babasına göndermiş. Birkaç gün sonra kadın geri dönmüş. Sabırsızlıkla bu anı bekleyen adam, "Nasıl gitti? Seni orada nasıl karşıladılar?" diye sormuş. "Nereden başlasam?" demiş karısı. "İlk önce çobanlar benden nefret etti..." Lafını bitirmesine izin vermeyen kocası, "Aşk olsun hanım, sabahın ilk saatlerinde hayvanları otlatmak için evden çıkıp gece vakti dönen insanların bile canlarını sıkmayı başardınsa, başka bir şey söylemene gerek yok," demiş.

Masal bazen az şeyden çok şey anlaşıldığını vurgulamak istiyor.

L
Kurnaz Adam
Ἀνὴρ κακοπράγμων

Kurnaz bir adam Delphoi tapınağındaki rahiplerin kehanetlerinin yalanlara dayandığını kanıtlayabileceğine dair hemşerilerinden biriyle bahse girmiş. Küçük bir serçeyi elbisesinin içinde saklayarak Delphoi tapınağına gitmiş ve rahiplere, "Elimde tuttuğum şey canlı mı ölü mü?" diye sormuş. Rahipler vasıtasıyla konuşan tanrı "ölü" derse kuşu serbest bırakacak, "canlı" derse onu boğup ölüsünü gösterecekmiş. Ne yapmak istediğini anlayan tanrı, "Elinde tuttuğun yaratığın canlı ya da ölü olması sana bağlı," diye cevap vermiş.

Masal tanrıları şaşırtmanın mümkün olmadığını vurgulamak istiyor.

LI
Kendini Beğenmiş Sporcu
Ἀνὴρ κομπαστής

Hemşerileri bir pentatloncuyu küçümsüyor, hor görüyormuş. Memleketinden ayrılmaya karar veren sporcu, birçok yer dolaştıktan sonra geri dönmüş. O günden beri gurbetteki marifetlerini saya saya bitiremiyormuş. En çok da Rodos Adası'nda olimpiyat atletlerinin bile beceremeyeceği müthiş uzun atlayışından söz ediyormuş. Bütün adanın buna şahit olduğunu, yolu o taraflara düşen birinin sorup iddiasının doğru olduğunu göreceğini söylüyormuş. O zaman hemşerilerinden biri, "Dostum, bu söylediğin doğruysa şahide gerek yok. Rodos'un burada olduğunu farz et, uzun atlamayı da burada yapabilirsin," diye cevap vermiş.

Masal fiilen yapılabilecek şeyler varken, söze gerek olmadığını vurgulamak istiyor.

LII
Orta Yaşlı Adamla Sevgilileri
Ἀνὴρ μεσοπόλιος καὶ ἑταῖραι

Orta yaşlı bir adamın biri yaşlı, diğeri genç iki sevgilisi varmış. Yaşlı olan kendisinden genç bir erkekle birlikte görünmekten utandığı için, buluştuklarında adamın saçındaki kara telleri birer birer çekip koparıyormuş. Genç olan ise sevgilisinin yaşlı görünmesini istemediğinden, buluştuklarında adamın saçındaki akları koparıyormuş. Bir süre sonra adamın başında saç kalmamış.

Masal birbirine uymayan şeylerden kaçınılması gerektiğini vurgulamak istiyor.

LIII

Kazazede

Ἀνὴρ ναυαγός

Zengin bir Atinalı deniz seyahatine çıkmış, ancak ani bir fırtına bindiği gemiyi batırmış. Diğer yolcular kurtulmak için yüzmeye başlamışlar, o ise tanrıça Athena'ya bir sürü şey vaat ederek yardımcı olsun diye dua etmiş. Yanından geçen başka bir kazazede, "Athena'ya dua ederken, bir yandan kollarını da çırpsan iyi edersin," demiş.

Masal insanların her şeyi tanrılardan beklememeleri, kendilerinin de çaba göstermeleri gerektiğini vurgulamak istiyor.

LIV

Kör Adam

Ἀνὴρ πηρός

Kör bir adam herhangi bir hayvanın ne olduğunu bir dokunuşta anlayabildiğini iddia ediyormuş. Bir gün ona bir kurt yavrusu getirmişler. Adam uzun uzun yokladıktan sonra, "Tam olarak emin değilim," demiş. "Kurt mu, tilki mi, yoksa buna benzer bir hayvanın yavrusu mu? Ama emin olduğum bir şey var, bunu bir koyun sürüsüne yaklaştırmasanız iyi edersiniz."

Masal kötülük yapmak isteyenlerin niyetlerinin dış görünüşlerinden bile anlaşılabildiğini vurgulamak istiyor.

LV

Dolandırıcı

Ἀνὴρ φέναξ

Yoksul, hasta ve çok kötü durumda olan bir adam iyileştiği takdirde yüz öküz kurban keseceğine dair tanrılara söz

vermiş. Tanrılar onu denemek istemişler ve anında iyileştirmişler. Adam kendine gelir gelmez verdiği sözü hatırlamış, ancak o kadar hayvanı olmadığından oturup hamurdan yüz öküz yoğurmuş ve sunağın önüne dizerek, "Yüce tanrılar, adağımı kabul edin," demiş. Bunun üzerine tanrılar da kendilerini kandırdığı gibi onu kandırmaya karar vermişler. Gece rüyasına girerek sahile gitmesini, orada bin drahmi bulacağını söylemişler. Sevincinden yataktan fırlayan adam, koşarak sahile inmiş, ancak orada bulunan korsanlar tarafından yakalanmış ve pazarda bin drahmi karşılığında köle olarak satılmış.

Masal tanrıların yalancıları sevmediğini vurgulamak istiyor.

LVI

Kömürcüyle Çamaşırcı

Ἀνθρακεὺς καὶ γναφεύς

Bir kömürcü çalıştığı yerin önünden geçen çamaşırcı görünce ona seslenmiş ve birlikte ev kiralayıp masrafları paylaşmalarını teklif etmiş. Çamaşırcı hiç düşünmeden, "Bu imkânsız bir şey, çünkü sen benim temizlediklerimi kirletirsin," diye cevap vermiş.

Masal karşıtların bir arada olamayacağını vurgulamak istiyor.

LVII

İnsanlarla Zeus

Ἄνθρωποι καὶ Ζεύς

Tanrı önce hayvanları yaratmış, bu yüzden bütün yetenekleri onlara paylaştırmış. Birine güç, diğerine kanat verirken, insan çıplak kalmış. Bir gün insan Zeus'un huzuruna

çıkarak, "Bütün canlıları donattın, sadece bana verecek bir şey bulamadın," diye yakınmış. Zeus, "Sana verdiğim armağanı anlayamadın demek, oysa hepsinden iyisi seninkiydi," diye cevap vermiş. "Düşünme yeteneği hem güçten, hem uçmaktan üstündür." Zeus'un söylediklerini anlayan insan tanrıya teşekkür ederek oradan ayrılmış.

Masal tanrı nimeti olan düşünme yeteneğine sahip olan insanın çoğu kez bunun ne kadar önemli olduğunun farkına varamadığını vurgulamak istiyor.

LVIII

Adamla Tilki

Ἄνθρωπος καὶ ἀλώπηξ

Kötü bir adam komşusunun tarlasını çok kıskanıyormuş. Ona zarar vermek için bir tilki yakalamış ve kuyruğuna yanan bir çıra bağlayarak komşusunun tarlasına salmış. Kuyruğu tutuşan hayvan can havliyle istenilen yere gideceğine ters istikamete doğru koşmaya başlamış ve kötü çiftçinin tarlasına dalarak tamamen yakmış.

Masal kötü insanların çoğu kez tasarladıkları kötülüğün kurbanı olduklarını vurgulamak istiyor.

LIX

Adamla Aslan

Ἄνθρωπος καὶ λέων συνοδεύοντες

Bir adamla bir aslan yolda yürüyorlarmış. Adam aslana, "İnsanlar aslanlardan daha güçlüdürler," demiş. Aslan, "Hayır bizler sizlerden daha güçlüyüz," diyerek itiraz etmiş. Sonunda adam yolda gördükleri güzel bir heykelin önünde durarak, "Bu esere bir göz atsana. Sahibine itaat eden korkak bir aslan duruyor karşında," demiş. Bunun üzerine

aslan, "Evet doğru, ama heykel yapmaktan anlayan bir aslan olsaydı, emin ol aslanlara itaat eden insanlar görürdün," diye cevap vermiş.

Masal güçlü olduklarını iddia eden insanların bunu kanıtlamaları gerektiğini vurgulamak istiyor.

LX

Adam ve Satyr[7]

Ἄνθρωπος καὶ σάτυρος

Adamın biri bir satyrle arkadaş olmuş. Soğuk bir kış gününde adam ellerini ağzına yaklaştırmış, üfleyerek ısıtmaya çalışmış. Ne yaptığını anlayamayan satyr, "Nedir bu yaptığın?" diye sormuş. Adam soğuktan donan ellerini bu şekilde ısıttığını açıklamış. Az sonra sofraya oturmuşlar. Adam sıcak olan yemeği üflemeye başlamış, bu hareketini de anlayamayan satyr tekrar ne yaptığını sormuş. Adam sıcak olan yemeği bu şekilde soğuttuğunu söyleyince satyr, "Artık seninle dost olmak istemiyorum," demiş. "Çünkü aynı ağızdan hem sıcağı, hem de soğuğu çıkarıyorsun."

Masal davranışları birbirini tutmayan insanlardan kaçınılması gerektiğini vurgulamak istiyor.

LXI

Heykel Kıran Adam

Ἄνθρωπος καταθραύσας ἄγαλμα

Adamın biri evinde bir tanrı heykeli bulunduruyormuş. Her gün ona adaklar adar, şerefine spondiler[8] düzenlermiş, ancak günden güne işleri bozuluyor, hayatı daha da kötüle-

---

7 Mitolojiye göre kır ve ormanlarda yaşayan, belden aşağısı teke, belden yukarısı insan olan yaratıklar.

8 Antik Yunanistan'da dinsel törenlerde spondi adı verilen bir geleneğe göre, tanrıların şerefine yere şarap dökülürdü.

şiyormuş. Bir gün kendisine yardım etmediği için tanrıya o kadar kızmış ki heykeli bacağından tuttuğu gibi yere atmış. Kafası kırılan heykelin içinden altınlar dökülmeye başlayınca adam şaşırmış. "Sen ne biçim tanrısın? Sana saygı duyarken bana yardım etmiyordun, küstahça davrandığımda beni zengin ettin," diye bağırmış.

Masal bazen nezaket yerine sert bir davranışın daha iyi sonuçlar getirdiğini vurgulamak istiyor.

LXII

Altın Bir Aslan Bulan Korkak Adam

Ἄνθρωπος λέοντα χρυσοῦν εὑρών

Korkak ve cimri bir adam günün birinde altın bir aslan bulmuş. O günden sonra rahat edememiş, bununla ne yapacağını düşünmüş durmuş. "Hangi tanrının eseridir bu aslan, hangi rüzgâr çıkardı bu değerli şeyi benim önüme? Paraya düşkünlüğümle korkaklığım arasında kıvranıp duruyorum. İçimde bir savaş var sanki. Hayatta en sevdiğim şey altın olduğu halde bu altın aslan korkutuyor beni. Ona dokunmak istiyorum, ama kişiliğim engel oluyor. Kör talihim, neden elime alamayacağım bir şey sundun? Hey tanrılar, ne yapmam gerekiyor? Aklıma gelen tek şey kölelerimi çağırıp aslanı onlara elletmek, ben de uzaktan bakmakla yetineceğim," diye tanrılara yakınmış.

Masal varlıklı olan, ancak servetlerini değerlendiremeyen insanları işaret ediyor.

LXIII

Ayıyla Tilki

Ἄρκτος καὶ ἀλώπηξ

Bir gün ayı insanları ne kadar sevdiğini tilkiye kanıtlamak için, "Düşün, ölü insana hiç dokunmam," demiş. Bunu

duyan tilki gülerek, "Canlı insanlara da aynı şekilde davransaydın çok takdir edeceklerinden eminim," diye cevap vermiş.

Masal önemsiz şeylerle böbürlenen insanları işaret ediyor.

LXIV
Çiftçiyle Kurt
Ἀγρότης καὶ λύκος

Çiftçinin biri sabana bağlı olan hayvanlarını çözmüş, suya götürmüş. O civarlarda dolaşan aç bir kurt hayvanların olduğu yere yaklaşmış, yiyecek bir şeyler bulmak için etrafı koklarken sabana takılmış. Nasıl kurtulacağını bilemeyen kurt ileri geri koşarken sabanı çekmeye başlamış. Bunu gören çiftçi, "Dik kafalı seni, hırsızlığı bırakıp çiftçi olsaydın daha iyi olmaz mıydı?" diye seslenmiş.

Masal kötü huylu insanların doğru yola girmiş gibi davranmalarına rağmen pek inandırıcı olmadıklarını vurgulamak istiyor.

LXV
Gökbilimci[9]
Ἀστρολόγος

Bir gökbilimci geceleri çıkıp gökteki yıldızların hareketlerini incelermiş. Bir gece şehrin dışına çıkmış, göğe bakarak yürürken önündeki sarnıcı görmemiş, içine düşmüş. Bütün gücüyle bağırıp yardım isteyen gökbilimcinin sesini duyan bir hemşerisi sarnıca yaklaşmış ve ona ne olduğunu sormuş. Olup bitenleri anlayınca, "Dostum, sen göklerde

9 Diogenes Laertios *Filozofların Hayatı* adlı eserinde Miletli Thales'le ilgili bölümde bu hikâyeden bahseder. Thales MÖ 640-546 yılları arasında yaşadığına göre Aisopos'un ondan bahsettiğini farz edebiliriz.

neler olduğunu incelerken, burnunun dibinde olanları görememişsin," demiş.

Masal zor işlerle uğraşan insanların bazen en basit işlerin altından kalkamadıklarını vurgulamak istiyor.

LXVI

Kendilerine Kral Arayan Kurbağalar

Βάτραχοι αἰτοῦντες βασιλέα

Bir grup kurbağa başıboşluktan bıkmış, kendilerine bir lider bulmaya karar vermişler. Aralarında anlaşıp Zeus'a bir heyet göndermişler ve onlara bir kral önermesini istemişler. Ne kadar saf olduklarını bilen tanrı göle bir tahta parçası atmış. Tahtanın suya düşerken çıkardığı gürültüden korkan kurbağalar, suyun altına dalıp saatlerce orada kalmışlar. Sonunda hareketsiz duran tahtaya alışmışlar, hatta üstüne çıkıp oturmaya başlamışlar. Böyle bir kraldan hiç hoşnut kalmayan kurbağalar tekrar Zeus'a gitmeye ve ondan daha etkin bir kral istemeye karar vermişler. Onlardan bıkan Zeus göle bir su yılanı göndermiş. O günden sonra kurbağalar su yılanı onları yakalayıp yemesin diye gölde zıplayıp durmuşlar.

Masal pek etkin olmayan liderlerin bazen etkin liderlerden daha iyi olduklarını vurgulamak istiyor.

LXVII

Komşu Kurbağalar

Βάτραχοι γείτονες

Birbirlerini çok seven iki kurbağa değişik yerlerde yaşıyorlarmış. Biri yolun uzağındaki derin bir gölde, diğeri ise yolun kenarındaki suyla dolu bir çukurda yuvalarını kurmuşlar. Yolun uzağında yaşayan kurbağa, yolun kenarında

yaşayan kurbağaya yanına gelmesini, daha rahat, gürültüsüz bir hayat yaşamasını teklif etmiş, o ise alıştığı yerden uzak yaşayamayacağını söyleyerek reddetmiş. Günün birinde yoldan geçen bir at arabası yolun kenarında yaşamayı tercih eden kurbağayı ezip geçmiş.

Masal değerli şeylerin kıymetini anlayamadan değersiz şeyler uğruna hayatlarını kaybeden insanları işaret ediyor.

LXVIII

Göldeki Kurbağalar

Βάτραχοι ἐν λίμνῃ

İki kurbağa yaşadıkları göl kuruyunca kalacak başka bir yer aramaya başlamışlar. Bir kuyuya yaklaştıklarında biri hiç düşünmeden içine atlamalarını önermiş. Diğeri ise, "Kuyunun suyu da kurursa nasıl çıkarız oradan?" diyerek onu durdurmuş.

Masal insanların olayları her açıdan düşünmeden karar vermelerinin doğru olmadığını vurgulamak istiyor.

LXIX

Doktor Kurbağa ve Tilki

Βάτραχος ἰατρός καὶ ἀλώπηξ

Bir gün kurbağa şifalı bitkilerle iç içe yaşadığına göre doktor olup bütün hayvanları iyileştirebileceğini söylemiş. Bunu duyan tilki, "Teninin rengine bakılırsa diğer hayvanları değil, kendini bile iyileştirebileceğinden emin değilim," demiş.

Masal boyundan büyük işlere kalkışanların gülünç duruma düştüklerini vurgulamak istiyor.

LXX

Öküzlerle Dingiller

Βόες καὶ ἄξων

İki öküz yan yana bir arabayı çekiyorlarmış. Dingillerin gıcırdadığını duyan öküzler, "Arabayı biz çekiyoruz, siz niye söyleniyorsunuz," diye onlara çıkışmışlar.

Masal çoğu kez birilerinin emek verdiğini, başkalarınınsa yoruluyor gibi yaptıklarını vurgulamak istiyor.

LXXI

Üç Öküzle Aslan

Βόες τρεῖς καὶ λέων

Üç öküz devamlı birlikte otluyorlarmış. Aslan onları avlayıp yemek istemiş, ama bir arada oldukları için saldırmaktan çekinmiş. Biraz düşündükten sonra bir sürü yalan söyleyerek aralarında kavga çıkmasını sağlamış. Bu şekilde birbirlerinden uzaklaşan öküzleri teker teker yakalayıp yemiş.

Masal düşmanlarımıza inanmamamız, dostluğa önem vermemiz gerektiğini vurgulamak istiyor.

LXXII

Öküz Çobanıyla Herakles

Βοηλάτης καὶ Ἡρακλῆς

Öküzlerini otlatan bir çoban,
Önündeki hendeğe düşmüş farkına varmadan.
Hayvanlarla birlikte çaresiz kalınca hendekte,
Başlamış taptığı Herakles'ten yardım istemeye.
Tanrı birden bütün ihtişamıyla çıkmış karşısına.
"Elin kolun bağlı oturup bana yalvaracağına,
Al eline bir sopa ve dürt onları," demiş çobana.

"Başka türlü çıkmaz öküzlerin yukarıya.
Yalnız seni ilgilendiren işler için yalvar tanrılara,
Yoksa duaların boşa gider. Bunu unutma."

LXXII

Poyrazla Güneş

Βορέας καὶ Ἥλιος

Poyrazla güneş içlerinden hangisinin daha kuvvetli olduğu hakkında tartışmışlar. Sonunda yoldan geçen bir yolcunun elbiselerini çıkarmayı başaranın daha kuvvetli sayılacağına karar vermişler. İlk başlayan poyraz olmuş. Tüm gücüyle esmeye, yolcuyu bir taraftan diğer tarafa sürüklemeye başlamış, ancak adam üşüdükçe elbiselerine daha çok sarılmış. Sonunda poyraz vazgeçmiş, sıra güneşe gelmiş. Güneş adamı ışınlarıyla ısıtmış. Isındıkça elbiselerini çıkarmaya başlayan adam sonunda dayanamayıp çırılçıplak soyunarak yakınlarda bulunan nehrin sularına girip serinlenmiş.

Masal güzellikle ikna etmenin zor kullanmaktan daha iyi sonuçlar getirebileceğini vurgulamak istiyor.

LXXIV

Çobanla Aslan

Βουκόλος καὶ λέων

Bir inek sürüsünü otlatan çoban danalarından birini kaybetmiş. Her yeri aradıktan sonra tanrı Zeus'tan yardım istemiş. Danayı çalanı bulmasına yardımcı olursa, onun adına bir keçi kurban edeceğine söz vermiş. Ormana yaklaştığında danasını kocaman bir aslanın parçaladığını görmüş. Korkudan ölecek gibi olmuş, ellerini göğe kaldırmış, "Yüce Zeus, biraz önce danamın hırsızını bulmama yardımcı olursan, sana bir keçi adamıştım. Şimdi de bu hırsızın pençesinden

kurtulmama yardımcı olursan, sana bir boğa adayacağım," diye haykırmış.

Masal ne istediklerini bilmeyen, bir şeyi elde etmek için yalvaran, ancak elde ettikten sonra onu istemeyen insanları işaret ediyor.

LXXV
İshak Kuşuyla[10] Yarasa
Βωταλὶς καὶ νυκτερίς

İshak kuşu gece vakti pencerenin yanındaki kafesinde ötüyormuş. Yarasa ona yaklaşmış ve neden sabahları sessiz kalırken bu saatte öttüğünü sormuş. İshak kuşu, "Bir sabah öterken yakalanıp kafese konuldum," diye cevap vermiş. O zaman yarasa, "Artık şimdi tedbirli olmanın ne önemi var? Yakalanmış, kafese konulmuşsun zaten," demiş.

Masal kaza olduktan sonra pişman olmanın anlamı olmadığını vurgulamak istiyor.

LXXVI
Kediyle Aphrodite
Γαλῆ καὶ Ἀφροδίτη

Kedinin biri yakışıklı bir gence âşık olmuş ve ona kavuşabilmek için tanrıça Aphrodite'den kendisini kadın yapmasını rica etmiş. Kediye acıyan tanrıça onu çok güzel, genç bir kadına dönüştürmüş. Düğün zamanı geldiğinde Aphrodite, kedinin yalnız dış görünüşünün mü, yoksa huylarının da mı değiştiğini anlamak istemiş. Düğün salonunun ortasına bir fare bırakmış ve kedinin ne yapacağını beklemiş. Fareyi gören kedi misafirleri umursamadan koşup onu yakalamış

10 İshak kuşu uzun kulak püskülleri olan, kahverengi tüylü küçük bir baykuş türüdür.

ve bir çırpıda yutmuş. O zaman tanrıça çok kızmış ve onu tekrar eski haline çevirmiş.

Masal bazı insanların görünüşleri değişse de huylarının değişmediğini vurgulamak istiyor.

LXXVII

Kediyle Eğe

Γαλῆ καὶ ῥίνη

Kedinin biri bir bakırcı atölyesine girmiş ve gördüğü ilk eğeyi yalamaya başlamış. Dilini o kadar sürtmüş ki kanamış, ama kedi demirden bir şeyler aldığını sanıp devam etmiş ve sonunda dili kopmuş.

Masal bazı insanların dikbaşlılık yüzünden kendilerine zarar verdiklerini vurgulamak istiyor.

LXXVII

Yaşlı Adam ve Ölüm

Γέρων καὶ θάνατος

Yaşlı bir adam odun kesmiş, sonra da sırtına yükleyip yola koyulmuş. Uzun bir yol katettikten sonra yorulmuş, hayatından bezmiş. Odunları yere bırakıp kendisini alsın götürsün diye Ölüm'ü çağırmış. Hemen karşısına beliren Ölüm, kendisini neden çağırdığını sormuş. Yaşlı adam, "Ağır odunları kaldırıp tekrar sırtıma yüklemen için çağırdım," demiş.

Masal insanların yaşamayı sevdiklerini, her ne kadar yorulsalar da ölmek istemediklerini vurgulamak istiyor.

LXXIX

Çiftçiyle Kartal

Γεωργὸς καὶ ἀετός

Çiftçinin biri bir kartal yakalamış, ancak mağrur duruşuna hayran kalarak onu serbest bırakmış. Kartal çiftçinin bu iyiliğini hiçbir zaman unutmamış. Bir gün çiftçinin yıkılmak üzere olan bir duvara yaslandığını gören kartal hemen yanına inmiş ve başına bağladığı mendili kapıp tekrar havalanmış. Ne olduğunu anlayamayan çiftçi kartalı kovalamak için yerinden kalkınca duvar yıkılmış ve böylece altında ezilmekten kurtulmuş.

Masal bize iyilik yapan birine aynı şekilde davranmamız gerektiğini vurgulamak istiyor.

LXXX

Çiftçiyle Köpekler

Γεωργὸς καὶ κύνες

Kış döneminde çiftliğinden dışarıya çıkamayan çiftçi aç kalınca birer birer koyunlarını yemeye başlamış. Kötü hava şartları gitgide yoğunlaşınca bu sefer keçilerini de yiyen çiftçi, sonunda tarlasını sürmeye yardımcı olan öküzlerini de yemek zorunda kalmış. Bu durumu gören köpekler, "En iyisi buradan kaçalım," demişler. "Sahibimiz işine yarayan öküzlerine bile kıydı, bize mi acıyacak?"

Masal yakınlarına bile haksızlık edenlerden sakınınamız gerektiğini söylüyor.

LXXXI
Çiftçiyle Yılan
Γεωργὸς καὶ ὄφις

Günün birinde bir yılan bir çiftçinin çocuğunu sokup ölümüne neden olmuş. Kızgın çiftçi baltasını kaptığı gibi yılanın yuvasının başında durmuş, çıkmasını beklemiş. Yılan kafasını çıkarır çıkarmaz baltasını hızla indiren çiftçi, yılana değil de bir taşa vurmuş ve ikiye ayırmış. Bunun üzerine yılanın öç almak isteyeceğinden korkan çiftçi, onunla uzlaşmak istemiş, ama yılan, "Bu ikiye ayrılan taş ve çocuğunun mezarı dururken biz dost olamayız," demiş.

Masal büyük düşmanlıkların arkadaşlığa dönüşmesinin mümkün olmadığını vurgulamak istiyor.

LXXXII
Yolcuyla Engerek Yılanı
Ὁδοιπόρος καὶ ἔχις

Çok soğuk bir kış gününde yolda yürüyen bir adam ölmek üzere olan bir engerek yılanı görmüş. Can çekişen hayvana acıyan adam onu alıp bağrına koymuş ve ısıtmaya çalışmış, ancak yılan ısınınca onu sokmuş. Adam ölmeden önce, "Ne kadar akılsızmışım. Bu yılanı sağlıklı gördüğümde bile öldürmem gerekirken, donmaktan kurtarmak istedim ve şimdi sonumu bekliyorum," diye haykırmış.

Masal kötü kalpli bir insana iyilik yapıldığında bunu minnetle değil, kötülükle ödeyeceğini vurgulamak istiyor.

LXXXII

Çiftçiyle Oğulları

Γεωργὸς καὶ παῖδες αὐτοῦ

Ölmek üzere olan bir çiftçi, oğullarının da onun kadar çalışkan olmalarını sağlamak için bir kurnazlık düşünmüş. Oğullarını yanına çağırarak, "Sevgili çocuklarım, bağlarımın birinde büyük bir hazine sakladım," demiş. Çiftçi öldükten sonra oğulları hazineyi bulmak için bağların hepsini bir güzel kazmışlar. Bekledikleri hazineyi bulamamalarına rağmen, iyi bakım görmüş bağların hasadından büyük gelir elde etmişler.

Masal emeğin bir hazine kadar değerli olduğunu vurgulamak istiyor.

LXXXIV

Çiftçi ve Şans

Γεωργὸς καὶ τύχη

Çiftçinin biri tarlasını kazarken bir kova altın bulmuş, o günden sonra toprağın tanrıçası olan Gaia'ya her gün bir çelenk sunmaya başlamış. Bir gün şans tanrıçası Tyhe ona, "Altınları bulmana ben yardımcı olduğum halde, neden bana değil de Gaia'ya çelenkler sunuyorsun? Hem bu serveti harcayıp yok edersen, ileride şansına küseceksin," demiş.

Masal bize kimin yardım ettiğini anlamamızı ve borcumuzu ona ödememiz gerektiğini vurgulamak istiyor.

LXXXV

Çiftçi ve Meyve Vermeyen Ağaç

Γεωργὸς καὶ φυτόν

Bir çiftçinin tarlasında hiç meyve vermeyen bir ağaç varmış. Ağacın dallarındaysa yüzlerce kuş ve böcek yaşarmış. Çiftçi ağacın bir işe yaramadığını düşünerek bir gün onu kesmeye karar vermiş. Bunun üzerine ağacın dallarında barınan hayvanlar yalvarmaya başlamışlar, "Hey, ağacın sahibi! Ne olur onu kesme, bizi evimizden kovma. Hem ne kazanacaksın? Ağacı kesmenin sana hiçbir faydası olmaz," demişler. Onlara acımayan çiftçi elindeki baltayı ağacın gövdesine vurmuş, ancak orada barınan arıların sakladığı bal akmaya başlayınca hemen baltayı elinden atmış ve o günden sonra bütün ağaçları içinde en çok bu ağaca özen göstermiş.

Masal insanların iyilik yapmaktan ziyade, kâr elde etmeyi tercih ettiklerini vurgulamak istiyor.

LXXXVI

Çiftçinin Kavga Eden Çocukları

Γεωργοῦ παῖδες στασιάζοντες

Bir çiftçi çocuklarının devamlı kavga etmelerinden çok rahatsız olmuş, ama defalarca tembih etmesine rağmen söz geçirememiş. Bir gün onlarla anlayacakları şekilde konuşmaya karar vermiş. Hepsinden birer kamış getirmelerini istemiş. Kamışları deste yapıp bağlayan çiftçi ellerine vermiş ve kırmalarını istemiş. Saatlerce uğraşan çocuklar desteyi kıramamışlar. Bunun üzerine desteği çözmüş ve kamışları onlara dağıtmış. Tek kamışı kolayca kırabilen çocuklarına, "Siz de bu demet gibisiniz," demiş. "Yan yana, beraberce yaşarsanız, hiç kimse size kötülük yapamayacak. Yok, kavga edip birbirinizden ayrılırsanız herkes sizi ezebilecek."

Masal insanların ancak birbirlerine yardım ederek uyumlu bir şekilde yaşadıklarında kârlı çıkacaklarını vurgulamak istiyor.

LXXXVII
Yaşlı Kadınla Doktor
Γραῦς καὶ ἰατρός

Yaşlı bir kadın gözlerinden rahatsızlanmış, evine bir doktor çağırmış. Doktor her gelişinde gözlerine merhem sürerken evden bir şeyler çalmaya başlamış. Sonunda hiçbir şey bırakmamış. Bir süre sonra kadının gözleri iyileşince, doktor kararlaştırdıkları gibi parasını istemiş, kadın ise vermeyi reddetmiş, böylece mahkemelik olmuşlar. Kadın mahkemede, "Evet, gözlerimin görmesini sağlarsa ona parasını ödemek üzere anlaşmıştık, ama şimdi gözlerim eskisinden daha kötü olmuş. Bir zamanlar evimdeki tüm eşyaları görebiliyordum, şimdiyse hiçbirini göremiyorum," demiş.

Masal açgözlü insanların sonunda belalarını bulacaklarını vurgulamak istiyor.

LXXXVIII
Ayyaşla Karısı
Γυνὴ καὶ ἀνὴρ μέθυσος

Bir kadının çok içki içip devamlı sarhoş olan bir kocası varmış. Kocasını bu kötü huyundan kurtarmak isteyen kadın onu korkutmayı düşünmüş. Her akşam olduğu gibi içip sızan kocasını sırtında taşıyarak mezarlığa götürmüş, orada bırakıp gitmiş. Ayılacağını tahmin ettiği saatte mezarlığa gitmiş ve kapıyı çalmış. Nerede olduğunu anlamayan adam, "Kim o?" diye sormuş. "Ölülere yemek getiren meleğim," demiş karısı. Adam hiç düşünmeden, "Yemeği ne yapayım?

Bana içecek bir şeyler getir," demiş. Bunu duyan karısı saçını başını yolmaya başlamış, "Eyvahlar olsun! Sen ders alacağına daha da beter olmuşsun. Tutkun alışkanlığa dönüşmüş," demiş.

Masal kötü alışkanlıkların erkenden kesilmesi gerektiğini, çünkü bir süre sonra bunun mümkün olamayacağını vurgulamak istiyor.

LXXXIX

Kadınla Köleleri

Γυνὴ καὶ θεράπαιναι

Çalışkan bir kadın horoz öter ötmez kölelerini uyandırıp çalıştırıyormuş. Bundan bezen köleler kurtulmak için horozu boğazlamaya karar vermişler ve ilk fırsatta işini bitirmişler. O günden sonra horozların ne zaman öttüğünü bilemeyen ev sahibesi kölelerini daha da erken uyandırmaya başlamış.

Masal planladığımız şeylerin bazen aleyhimize çıktığını vurgulamak istiyor.

XC

Kadınla Tavuk

Γυνὴ καὶ ὄρνις

Dul bir kadının bir tavuğu varmış ve her gün bir yumurta yumurtluyormuş. Kadın tavuğu daha iyi beslerse iki yumurta yapabileceğini düşünmüş ve devamlı yedirmeye başlamış. Bu sefer çok yemekten şişen tavuk, iki tane değil bir tane bile yumurtlayamaz olmuş.

Masal tamahkâr insanların bazen her şeyi kaybettiklerini vurgulamak istiyor.

XCI
Büyücü Kadın
Γυνὴ μάγος

Bir büyücü kadın sihirlerle uğraşıyor, tanrıların öfkesini yatıştırmak için bir sürü büyüler yapıyormuş. Hemşerilerinden bir kısmı onu "dinin öngördüğü tapınma biçimine yenilikler getirdiği" gerekçesiyle suçlamışlar. Yapılan yargılamada kadın suçlu bulunmuş ve ölüm cezasına çarptırılmış. Mahkemeden çıktığında yanına biri yaklaşmış, "Tanrıların öfkesini yatıştırdığını iddia ediyordun, ama insanları bile ikna edemedin," demiş.

Masal birçok şey vaat eden, ancak hiçbir şey yapacak durumda olmayan insanları işaret ediyor.

XCII
Danayla Öküz
Δάμαλις καὶ βοῦς

Bir çiftlikte danayla öküz birlikte yaşıyorlarmış, ama dana sabahtan akşama kadar yatıp keyif çatarken, öküz durmadan çalışıyormuş. Dana bir gün öküze, "Sana acıyorum, köle gibi çalışıyorsun, oysa ben rahat bir hayat yaşıyorum," demiş. Bir süre sonra bayram günü yaklaşınca, evin sahibi danayı kesmeye karar vermiş. Bunu duyan öküz, "Gördün mü? Seni günün birinde onlara güzel bir ziyafet olman için yedirip içiriyorlarmış," demiş.

Tembellerin sonu daima kötü olur.

XCIII
Korkak Avcıyla Oduncu
Δειλὸς κυνηγὸς καὶ δρυτόμος

Bir gün ormanda bir oduncuya rastlayan avcı, "Aslan izleri arıyorum. Senin gözüne ilişti mi öyle bir şey?" diye sormuş. "Tabii, aslanın nerede olduğunu hemen göstereyim sana," diye cevap vermiş oduncu. Korkusundan rengi değişen avcı titremeye başlamış. "Ama ben izlerini aradığımı söylemiştim, aslanın kendisini değil," demiş.

Masal cesur görünmek isteyen, ama aslında korkak olan insanları işaret ediyor.

XCIV
Domuzla Koyunlar
Δέλφαξ καὶ πρόβατα

Bir domuz yavrusu bir koyun sürüsüne karışmış, onlarla birlikte otluyormuş. Günün birinde çoban onu yakalayınca domuz var gücüyle bağırıp çırpınmaya başlamış. Bunu gören koyunlar, "Ne diye bağırıyorsun? Bizi de ikide bir yakalayıp bırakıyor, ama biz senin yaptığın gibi kıyameti koparmıyoruz," demişler. "Sizin durumunuz benimkiyle aynı değil. Sizi yününüz ve sütünüz için yakalıyor, beni ise etim için," diye cevap vermiş domuz yavrusu.

Masal varlıkları için değil de canları için endişe eden insanları işaret ediyor.

XCV
Yunuslar, Balinalar ve Kaya Balığı
Δελφῖνες καὶ φάλαιναι καὶ κωβιός

Yunuslarla balinalar savaşıyormuş. Şamatayı duyan bir kaya balığı olay yerine yaklaşmış ve onları ayırmak istemiş. O zaman yunuslardan biri dönüp, "Senin aracılığınla uyuşacağımıza savaşarak ölelim daha iyi," demiş.

Masal önemsiz kişilerin büyük olaylara karışarak ün kazanmak istemelerini işaret ediyor.

XCVI

Hatip Dimadis

Δημάδης ὁ ῥήτωρ

Bir gün hatip Dimadis[11] agorada Atinalılara hitap ederken, toplananların ona dikkat etmediklerini görmüş. Konuşmasını aniden kesip, Aisopos'un bir masalını anlatmasına izin vermelerini istemiş ve anlatmaya başlamış, "Günün birinde tanrıça Demetra, bir kırlangıç ve bir yılan balığı beraber yürüyorlarmış. Bir nehir kıyısına vardıklarında kırlangıç uçarak, yılan balığı ise yüzerek karşıya geçmiş," deyip susmuş. Onu dikkatle dinleyen halk, "Eee, tanrıça Demetra ne yapmış?" diye sormuş. Bunun üzerine hatip, "Atina'yı ilgilendiren sorunları değil de Aisopos'un masallarını dinliyorsunuz diye size çok sinirlenmiş," cevabını vermiş.

Masal ciddi şeylere ilgisiz kalan, yalnız hoşça vakit geçirmeye bakan akılsız insanları işaret ediyor.

XCVII

Diogenes'le Kel Adam

Διογένης καὶ φαλακρός

Kel bir adam, Diogenes'in[12] görünüşüne gülmüş, onunla alay etmiş. Bunun üzerine kinik filozof, "Ben de senin olma-

---

11 Ünlü Atinalı hatip Dimadis (MÖ 380-320) Aisopos'tan yaklaşık iki yüz yıl sonra yaşamış. Bu özelliğiyle masal Chambry listesinin ilginç örneklerinden biri sayılabilir. Aisopos'un masal listesine alınmasının nedenlerinden biri, dolaylı da olsa hayvanlar ve insanlar âleminden esinlenen Aisopos masal corpusuna gönderme yapmasından kaynaklanıyor olabilir.

12 Diogenes (MÖ 412-323) Aisopos'tan çok sonra yaşamış. Masal muhtemelen Helenistik dönemde Aisopos masallarını derleyen aydınlar tarafından eklenmiş olmalı.

yan saçlarınla dalga geçebilirdim, ama yapmıyorum. Tersine, böyle sefil bir kafayı terk ettikleri için onları tebrik etmek isterdim," demiş.

XCIII
Diogenes
Διογένης ὁδοιπορῶν

Kinik filozof Diogenes bir nehir kıyısına varmış, ancak azgın suların akışından ürküp karşı tarafa geçemediğinden ne yapması gerektiğini düşünmeye başlamış. Bu işe alışkın biri onu sırtına alıp karşıya geçirmiş. Kendisine yardım eden adamın cesaretine hayran kalan filozof ona nasıl teşekkür edeceğini düşünürken, bu sefer ters istikamete doğru geçmek isteyen birini sırtına aldığı gibi karşıya geçirdiğini görmüş. O zaman Diogenes, "Sana minnet borcu duymamam gerek, çünkü anladığım kadarıyla sen olayları değerlendirip hareket etmiyorsun, aklına estiğince davranıyorsun," diye seslenmiş.

Masal düşüncesizce yapılan iyiliklerin bazen hayırseverlik değil, akılsızlık olarak nitelendirildiğini vurgulamak istiyor.

XCIX
Meşe Ağaçlarıyla Zeus
Δρύες καὶ Ζεύς

Bir gün meşe ağaçları Zeus'un huzuruna çıkmışlar ve yaşadıkları acılardan yakınmışlar. "Hepimizin yaratıcısı yüce Zeus! Madem günün birinde testere ve baltalarla kesileceğiz, neden bize hayat verdin?" demişler. Zeus onları dinledikten sonra gülümseyerek, "Kesilmenizin nedeni yine sizsiniz. Eğer bahsettiğiniz aletlerin sapında kullanılan tahtayı

vermeseydiniz, insanların sizi kesecek baltaları ve testereleri olmayacaktı," diye cevap vermiş.

Masal kendi bahtsızlıklarını tanrılara yüklemek isteyen insanları işaret ediyor.

C

Çam Ağacıyla Takozlar

Δρυτόμοι καὶ πεύκη

Kocaman bir çam ağacını kesmeye çalışan bir oduncu baltayla bir sonuca varamayınca ağacın gövdesine takozlar çakmış ve bu şekilde baltalamaya başlamış. O an çam ağacı ağlamaya başlamış ve, "Baltaya kızmıyorum çünkü benimle hiçbir ilgisi yok, ama kendi çocuğum olan takozların ihanetine dayanamıyorum," demiş.

Masal akrabalar tarafından yapılan kötülüklerin yabancılar tarafından yapılanlardan daha fazla acı verdiğini vurgulamak istiyor.

CI

Serviyle Çalı

Ἐλάτη καὶ βάτος

Bir gün serviyle çalı kavga etmişler. Servi, "Benim ince uzun bedenim gökteki bulutlara ulaşıyor, evlerin çatıları ve bütün gemiler benim parçalarımdan yapılıyor. Benimle kıyaslanamazsın. Senin sadece dikenlerin var," diye çalıya takılmış. O da, "Evet, ama unutma ki insanlar işte bu yüzden seni kesiyorlar. Anlayacağın, çalı olmak daha iyi," diye cevap vermiş.

Masal ünlü insanların ihtişam içinde yaşadıklarını, ancak büyük tehlikelere de maruz kaldıklarını vurgulamak istiyor.

CII

Geyikle Aslan

Ἔλαφος καὶ λέων

Susayan bir geyik pınar başında su içiyormuş. Durgun suda yansıyan bedenini gören hayvan boynuzlarının güzelliğine hayran kalırken bacaklarının cılızlığından utanmış. Bu düşüncelerle meşgulken bir aslanın yaklaştığını fark etmiş ve onu görür görmez var gücüyle koşmaya başlamış. Açık alanda o kadar rahat koşuyormuş ki aslan neredeyse izini kaybedecekmiş, ama ormana dalınca boynuzları dallara takılmış ve aç hayvanın pençesine düşmüş. Öleceğini anlayan geyik, "Zavallı ben! Hiç beğenmediğim cılız bacaklarım sayesinde kurtulmak üzereyken, güzelliğine hayran kaldığım boynuzlarım yüzünden ölmeye mahkûmum," diye haykırmış.

Masal bazen dost görünenlerin düşman, düşman görünenlerin de dost olabileceğini vurgulamak istiyor.

CIII

Geyikle Asma

Ἔλαφος καὶ ἄμπελος

Avcıların kovaladığı geyik bir asmanın altına saklanmış. Avcıların uzaklaştıklarını görünce asmanın yapraklarını yemeğe başlamış, fakat geri dönen bir avcı onu görmüş ve sırtından vurmuş. Geyik acılar içinde kıvranırken, "Bana yardım eden asmaya düşüncesizce kötülük ettim, şimdi cezasını çekiyorum," diyerek son nefesini vermiş.

Masal kendilerine iyilik edenlere haince davrananların er ya da geç cezalandırılacaklarını vurgulamak istiyor.

CIV

Geyikle Mağaradaki Aslan

Ἔλαφος καὶ λέων ἐν σπηλαίῳ

Avcıların eline düşmek üzere olan geyik kurtulmak için kaçarken farkında olmadan bir aslanın yaşadığı mağaraya dalmış. Fırsatı kaçırmayan aslan kendiliğinden pençesine düşen geyiği parçalarken, geyik, "Ne kadar şansızmışım! İnsanlardan kaçarken canavarın ağzına düştüm," diye haykırmış.

Masal küçük bir beladan kurtulmaya uğraşırken çok daha büyük belalara bulaşan insanları işaret ediyor.

CV

Kör Geyik

Ἔλαφος πηρωθεῖσα

Tek gözü kör olan bir geyik otlarken farkına varmadan deniz kenarına yaklaşmış. Tedbirli davranıp görmeyen gözünü denize doğru çevirmiş. Sağlam gözüyle etrafı denetlerken, bir yandan da ot yemeye çalışıyormuş. Yakından geçen bir gemiden onu görenler şanslarına inanamamışlar, hemen okla geyiği vurmuşlar. Geyik ölmek üzereyken, "Ne acı! Tehlikeyi karadan beklerken, belamı güvendiğim denizden buldum," diye haykırmış.

Masal çoğu kez düşman görünenlerin dost, dost görünenlerin de düşman olabileceklerini vurgulamak istiyor.

CVI

Çatıya Çıkan Keçiyle Kurt

Ἔριφος ἐπὶ δώματος ἑστὼς καὶ λύκος

Keçi bir gün bir evin çatısına çıkmış, aşağıdan geçen kurda küfretmeye başlamış. Başını yukarıya çeviren kurt,

"Bu sözleri sen değil, bulunduğun yer söylüyor," diye cevap vermiş.

Masal bazı insanların konumlarına güvenerek kendilerinden üstün olanlara küstahça davrandıklarını vurgulamak istiyor.

CVII

Keçiyle Kaval Çalan Kurt

"Ἔριφος καὶ λύκος αὐλῶν

Keçinin biri sürüsünden ayrı düşünce peşine bir kurt takılmış. Kurtulamayacağını anlayan keçi kurda, "Biliyorum, beni yakalayıp yiyeceksin, ama hiç olmazsa mutlu öleyim. Ne olur bana biraz kaval çal, oynayayım," demiş. Kurt kabul etmiş ve kaval çalmaya başlamış. Oralardan geçen bir köpek sürüsü kurdu kaval çalarken, keçiyi de oynarken görünce kurdu kovalamaya başlamışlar. Kurtulmak için koşmaya başlayan kurt keçiye dönüp, "Bu bana ders olsun. Benim gibi cani bir hayvanın kaval çalmak neyine?" diye seslenmiş.

Masal herkesin bildiği işi yapması gerektiğini vurgulamak istiyor.

CVIII

Hermes'le Heykeltıraş

Ἑρμῆς καὶ ἀγαλματοποιός

Bir gün tanrı Hermes insanların kendisini ne kadar sevip saydığını öğrenmek için insan kılığına girip bir heykeltıraşın atölyesini ziyaret etmiş. Orada tanrıların tanrısı Zeus'un bir heykelini görüp fiyatını sormuş. "Bir drahmi," diye cevap vermiş heykeltıraş. Tanrı gülmüş, "Peki, tanrıça Hera'nın heykeli ne kadar?" diye sormuş. "Biraz daha pahalı," ceva-

bını alınca cesaretlenmiş. Tanrıların habercisi ve insanların ticaret tanrısı olarak onlar için çok daha kıymetli sayılacağını varsaymış. Heykeller arasında kendi heykelini görünce, "Bunun fiyatı ne kadar?" diye sormuş. "Diğer ikisini alırsan, bunu sana armağan ederim," demiş heykeltıraş.

Masal insanların kendini beğenmiş birine pek saygı duymadıklarını vurgulamak istiyor.

CIX
Hermes'le Gaia
'Ερμῆς καὶ γῆ

Zeus kadın ile erkeği yarattıktan sonra tanrı Hermes'i yanına çağırmış ve onları toprağın tanrıçası Gaia'ya indirip evlerini nerede yapmaları gerektiğini göstermesini söylemiş. Hermes, Zeus'un emirlerini yerine getirirken, Gaia itiraz etmeye başlamış. Hermes tanrıların tanrısına karşı çıkamayacağını söyleyince, "Topraklarımı kazıp istedikleri yerde ev yapmalarına izin vereceğim, ancak bunu sıkıntı ve gözyaşıyla ödeyecekler," diye cevap vermiş Gaia.

Masal kolayca her şeyi elde etmek isteyen, ancak ödeme vakti gelince zorlanan insanları işaret ediyor.

CX
Hermes'le Teiresias
'Ερμῆς καὶ Τειρεσίας

Tanrı Hermes kâhin Teiresias'ın[13] ne kadar yetenekli olduğunu ölçmek için öküzlerini çalmış, sonra da insan görünümünde evini ziyaret etmiş. O sırada iki öküzünün

13 Yunan mitolojisinin en meşhur kâhini sayılan Teiresias, tanrıça Athena'yı nehirde yıkanırken çıplak gördüğü için kör kalmıştı.

çalındığını öğrenen Teiresias hırsızın kim olduğunu gösterecek belirtileri okumak üzere Hermes'i de yanına alarak şehir dışına çıkmaya karar vermiş. Epey uzaklaşınca Hermes'ten kuşların uçuşunu izleyip kendisine anlatmasını istemiş. Hermes soldan sağa doğru uçan bir kartal gördüğünü söyleyince kâhin bunun önemli olmadığına karar vermiş. Az sonra karşıdaki ağaca konmuş bir kuzgunun başını bir yukarı bir aşağı salladığını gören tanrı, Teiresias'a bunun bir şey ifade edip etmediğini sormuş. O zaman kâhin, "Kuzgun sen isteyince öküzlerimi geri alabileceğime dair yere göğe yemin ediyor," demiş.

Masal hırsızları işaret ediyor.

CXI

Hermes'le Ustalar

Ἑρμῆς καὶ τεχνῖται

Bir gün Zeus, Hermes'ten bütün ustalara yalancılık iksirini içirmesini istemiş. Hermes, iksiri eşit dozlara ayırıp hepsine teker teker dağıtmış. Sona kalan kunduracıya da artakalan tüm iksiri vermiş. O günden beri bütün ustalar yalan söyler, ama içlerinden en iyi yalan söyleyenler kunduracılarmış.

Masal yalancıları işaret ediyor.

CXII

Hermes'in Arabası ve Araplar

Ἑρμοῦ ἅμαξα καὶ Ἄραβες

Hermes yalan, kurnazlık ve hilelerle dolu arabasının üstünde dünyanın bütün ülkelerini geziyor, her birine bunlardan az bir şeyler bırakıyormuş. Arapların ülkesine vardığında arabasının tekerleği kırılmış. Onarmaya çalışırken,

Araplar arabadaki yükü çalıp gitmişler, böylece bütün bu kötü huyları edinmişler.

Masal Arapların hile yapma ve yalan söyleme alışkanlıklarını kınıyor.

CXIII
Hadımla Rahip

Hadımın biri tapınağa gitmiş ve baba olmak için rahipten dua etmesini istemiş. "Gözlerimi kapayıp dua ederken baba olmanı diliyorum, ama yüzüne baktığımda erkeğe bile benzetemiyorum seni," demiş rahip.

CXIV
İki Düşman
Ἐχθροὶ δύο

İki düşman aynı gemiyle yolculuk ediyorlarmış, ama birbirleriyle karşılaşmamak için biri geminin pruvasını seçerken, diğeri arkaya geçmiş. Aniden kopan bir fırtına gemiyi bir taraftan diğer tarafa savurmaya başlamış. Arka taraftaki yolcu kaptana koşmuş, "Gemilerin önce hangi kısmı batar?" diye sormuş. "Pruva tarafı," cevabını alan adam, "Boğulacağıma artık üzülmüyorum, çünkü önce düşmanımın boğulduğunu görme imkânım olacak" demiş.

Masal başkalarının mutsuzluğuyla sevinenleri işaret ediyor.

CXV
Engerek Yılanıyla Tilki
Ἔχις καὶ ἀλώπηξ

Engerek yılanı dikenli bir çalının üzerinde nehir boyunca seyahat ediyormuş. Sahneyi gören tilki, "Böyle gemiye böyle kaptan yakışır," diye söylenmiş.

Masal kötü ruhlu insanların amaçlarına ulaşmak için kullandıkları yöntemlerin de kötü olduğunu vurgulamak istiyor.

CXVI
Engerek Yılanıyla Eğe
Ἔχις καὶ ῥίνη

Engerek yılanı bir gün bir bakır ustasının atölyesine girmiş ve orada gördüğü aletlerden kendisine bir şeyler vermelerini rica etmiş. Her alet kendine göre bir şeyler bulup engerek yılanına vermiş, sıra en son eğeye gelmiş. "Benden herhangi bir şey alacağını sanıyorsan yanılıyorsun. Ben şimdiye kadar hiç kimseye bir şey vermedim, sadece aldım," demiş.

Masal vermeye alışmamış bir insandan fayda beklemenin akılsızlık olduğunu vurgulamak istiyor.

CXVII
Engerek Yılanıyla Su Yılanı
Ἔχις καὶ ὕδρος

Bir engerek yılanı hep aynı pınara gidip su içiyormuş. Bu pınarda yaşayan su yılanını çok sinirlendirmiş. Bir gün, "O kadar yerin var, yetmedi mi? Neden benim yaşadığım yere geliyorsun?" diye onu azarlamış. Laf lafı getirmiş, tartışmaya başlamışlar, ama bir sonuca varamadıklarından dövüşmeye karar vermişler. Kazanan pınara sahip olacakmış. Su yılanından nefret eden kurbağalar engerek yılanına gidip kendisini destekleyeceklerine dair söz vermişler. Dövüş başlamış, ancak kurbağalar başka bir şey yapamadıklarından avazları çıktığı kadar bağırıyorlarmış. Sonunda engerek yılanı kazanmış, ama yardımcı olmadıkları için kurbağalara, "Hani beni destekleyecektiniz? Yardımıma koşmadığınız

yetmiyormuş gibi bir de oturup şarkı söylüyordunuz," diye çıkışmış. "Biz anlaşmamızı elle değil, sözle yapmıştık," diye cevap vermiş kurbağalar.

Masal fiilen yardıma gerek varken sözlerin gereksiz olduğunu vurgulamak istiyor.

CXVIII

Zeus ve Utanç

Ζεὺς καὶ αἰσχύνη

Tanrı Zeus insanları yaratırken içlerine bütün duyguları koymuş, ama utanma duygusunu unutmuş. Utancın insan vücudunun neresinden girmesi gerektiğini düşünürken aklına anüs gelmiş ve utanca oradan girmesini emretmiş. Utanç ilk başta reddetmiş, böyle bir şeyi hak etmediğini söylemiş, ama Zeus ısrar edince bir şart koşmuş, "İstediğini yapacağım, ama benden sonra oradan başka bir şey daha girerse ben hemen çıkacağım," demiş. Bu yüzden sefih insanlar yaptıklarından utanç duymaz.

Masal ahlaksızca davranan insanları işaret ediyor.

CXIX

Zeus'la Tilki

Ζεὺς καὶ ἀλώπηξ

Tanrı Zeus, tilkinin zekâsını takdir etmiş, onu hayvanlar âleminin kralı yapmış. Bir süre sonra bu makamın gerektirdiği asalete sahip olup olmadığını anlamak için denemek istemiş. Tahtında kurulan tilkinin önüne bir böcek atmış. Kendine hâkim olamayan tilki bir krala yakışmayan hareketlerle yerinden fırlayarak böceğin peşine düşmüş. Yanıldığını anlayan Zeus onu tekrar eski durumuna getirmiş.

Masal kişiliksiz insanların yüksek mevkilerde de aynı şekilde davranacaklarını vurgulamak istiyor.

CXX
Zeus'la İnsanlar
Ζεὺς καὶ ἄνθρωποι

Zeus insanları yarattıktan sonra Hermes'ten içlerine akıl dökmesini istemiş. Hermes bütün insanlara aynı ölçüde akıl koymuş, böylece kısa boylular tepeye kadar akılla dolmuşken, uzun boylularda bir boşluk kalmış. Böylece uzun boylu insanlar daha akılsız olmuşlar.

Masal uzun boylu ancak akılsız insanları işaret ediyor.

CXXI
Zeus'la Apollon
Ζεὺς καὶ Ἀπόλλων

Bir gün Zeus ile Apollon içlerinden hangisinin daha iyi ok attığı konusunda tartışmışlar. Apollon yayını çıkarıp bütün gücüyle okunu atmış, ama ok daha hedefine ulaşamadan Zeus anında okun vardığı yere uzanmış.

Masal kendimizden daha üstün olanlarla boy ölçüşmenin anlamsız olduğunu vurgulamak istiyor.

CXXII
Zeus'la Yılan
Ζεὺς καὶ ὄφις

Zeus evlendiğinde bütün hayvanlar kendilerine göre birer armağan götürmüşler. Yılan ağzıyla bir gül koparmış ve Olympos dağına tırmanıp tanrıya vermek istemiş, ama Zeus, "Senin ağzından gül bile kabul edemem," demiş.

Masal canilerin bize verecekleri herhangi bir şeyden sakınmamız gerektiğini vurgulamak istiyor.

CXXIII

Zeus ve Nimet Dolu Küp

Ζεὺς καὶ πίθος ἀγαθῶν

Zeus bütün nimetleri bir küpe sıkıştırmış ve ağzını iyice kapattıktan sonra saklaması için bir insana emanet etmiş. Elinde ağzı mühürlü bir küp bulunan insan o günden sonra rahat edememiş, içinde neler olduğunu öğrenmek istemiş. Bir gün dayanamayıp küpün ağzını açmış, ama içinde sıkışmış olan nimetler birden dışarıya fırlayarak göğe yükselmişler. Geride sadece umut kalmış, o da durmadan insanlara diğer arkadaşlarını geri getireceğini vaat eder.

CXXIV

Zeus, Prometheus, Athena ve Momos

Ζεὺς καὶ προμηθεὺς καὶ Ἀθηνᾶ καὶ Μῶμος

Günün birinde Zeus bir boğa, Prometheus bir insan, Athena ise bir ev yapmaya karar vermişler ve değerlendirmeyi Momos'a[14] bırakmışlar. Bu güzel eserleri kıskanan Momos, kusur bulmaya çalışmış. Zeus'a daha iyi görmesi için boğanın gözlerini boynuzlarının üstüne koyması gerektiğini söylemiş. Sonra Prometheus'a ne düşündüğünü herkesin görebilmesi için insanın aklını kafasının dışına koyması gerektiğini söylemiş. Son olarakAthena'ya kötü bir komşuya rast gelindiğinde kolayca uzaklaşabilmesi için evin altına tekerlek koyması gerektiğini söylemiş. Zorlanarak kusur bulmasına sinirlenen Zeus, onu Olympos dağından kovmuş.

---

14 Yunan mitolojisinde kınama ve eleştiri tanrısı.

Masal dünyada hiçbir şeyin kusursuz olamayacağını vurgulamak istiyor.

CXXV
Zeus'la Kaplumbağa
Ζεὺς καὶ χελώνη

Tanrı Zeus düğününe bütün hayvanları davet etmiş, kaplumbağa dışında hepsi seve seve bu muhteşem eğlenceye katılmışlar. Ertesi gün Zeus kaplumbağayı yanına çağırmış ve düğününe neden gelmediğini sormuş. "Benim için en güzel mekân kendi evimdir," diye cevap vermiş kaplumbağa. Buna çok kızan Zeus ceza olarak evini daima sırtında taşımasını emretmiş.

Masal bazı insanların başkalarının lüks hayatını değil, kendi mütevazı hayatlarını tercih ettiklerini vurgulamak istiyor.

CXXVI
Yargıç Zeus
Ζεὺς κριτής

Zeus bir gün Hermes'e insanların bütün günahlarını öğrenip küçük kil tabletlere teker teker yazdıktan sonra büyük bir kasaya koymasını emretmiş. Böylece sırayla günahlara bakıp her insana hak ettiği cezayı vermek istemiş. Ancak kil tabletler karışmış, bu yüzden bazı günahlar hemen cezalandırılırken, bazıları hâlâ cezasız kalır.

Masal haksız ve kötü insanların bazen zamanında cezalandırılmadıklarına şaşmamamız gerektiğini, er ya da geç sıralarının geleceğini vurgulamak istiyor.

CXXVII

Güneşle Kurbağalar

Ἥλιος καὶ βάτραχοι

Bir yaz günü Güneş evlenmeye karar vermiş. Bütün hayvanlar buna çok sevinmişler, kutlamak için dans edip şarkı söylemeye başlamışlar. Kurbağalar da zıplayıp eğlenirken, içlerinden biri, "Ne kadar aptalsınız. Güneş tek başına gölleri kurutabilirken, kendine benzeyen çocuklar doğurduğunda bizim halimiz ne olacak, düşündünüz mü hiç?" diye sormuş.

Masal düşünmeden sevinen akılsız insanları işaret ediyor.

CXXVIII

Katır

Ἡμίονος

Çok arpa yemekten şişmanlayan katır, "Aynı annem gibiyim, uzun boylu ve güçlü, koşmakta üstüme yoktur," deyip böbürlenmeye başlamış. Bir gün koşmak zorunda kalmış, ama hemen yorulup dili sarkınca, "Babamın da eşek olduğunu şimdi hatırladım," demiş.

Masal insanların görünüşlerinden aldanıp gerçek kimliklerini unutmamaları gerektiğini vurgulamak istiyor.

CXXIX

Herakles'le Athena

Ηρακλῆς καὶ Ἀθηνᾶ

Bir gün dar bir yolda yürüyen Herakles yerde elmaya benzeyen bir şey görüp ayağıyla itmiş. Birden büyüyerek iki misli olduğunu görünce sopasıyla vurmuş. Vurduğu şeyin durmadan büyüdüğünü fark eden Herakles şaşırmış, ne olduğunu anlamaya çalışmış. Karşısına tanrıça Athena

çıkarak, "Bu gördüğün şey küsme ve hizipleşmedir," demiş. "Onlara önem vermezsen oldukları gibi kalırlar, ama onlarla uğraşmaya kalkarsan gördüğün gibi böyle azar ve çoğalırlar."

Masal insanların küsme ve hizipleşmeyi körüklediklerinde durumu daha da kötüleştirdiklerini vurgulamak istiyor.

CXXX
Herakles'le Ploutos
Ἡρακλῆς καὶ Πλοῦτος

Herakles yaptığı tüm kahramanlıkların sonucunda tanrılarla eşit sayılınca, Zeus'un huzurunda diğer tanrılarla yemek yemeğe çağrılmış. Herakles dostça konuşan Herakles sofraya Ploutos[15] yaklasınca bakışlarını yere çevirmiş ve ondan kaçınmaya çalışmış. Buna şaşıran Zeus, Herakles'e neden böyle davrandığını sormuş. "İnsanların yanında yaşadığım sırada onun özellikle kurnazları kolladığını gördüğümdendir," diye cevap vermiş ünlü kahraman.

Masal zengin ancak kötü karakterli insanları işaret ediyor.

CXXXI
Kahraman
Ἥρως

Adamın biri evinde bir kahramanı konuk ediyor ve sık sık onun adına kurban kesiyormuş.[16] Çok masraf edildiğini

---

15 Girit' de doğan ve tanrıça Demetra'nın oğlu olan Ploutos, Yunan mitolojisinin servet ve zenginlik tanrısıydı.

16 Antik dönemde kahramanlar, Ἥρωες [heroes] tanrı-insan arası yaratıklardı, bu yüzden onlara tanrılara tapıldığı gibi tapılır, adlarına kurbanlar kesilirdi.

gören kahraman, adamın rüyasına girmeye karar vererek ona, "Servetini harcamaktan vazgeç, çünkü fakir kalırsan suçu benim üzerime atacaksın," demiş.

Masal yaptıkları akılsızlıkları düşünmeden suçu başkalarına atan insanları işaret ediyor.

CXXXII
Ton Balığıyla Yunus
Θύννος καὶ δελφίς

Bir yunus bir ton balığını kovalıyormuş. Yakalanmak üzere olan ton balığı kurtulmak için can havliyle yüzerken farkında olmadan denizden fırlayıp sahile çıkmış. Hızını kesemeyen yunus da peşinden karaya çıkmış. İlerde can çekişen ton balığı dönüp yunusu da karada görünce, "Düşmanım da benimle birlikte öleceğine göre, artık üzülmeme gerek yok," demiş.

Masal felaketlere sebep olanların da acı çektiğini gören insanların, başlarına gelen felaketlere daha kolay katlandıklarını vurgulamak istiyor.

CXXXIII
Acemi Doktor
Ἰατρὸς ἄτεχνος

Çok hasta bir adam derdine çare bulabilmek için birkaç doktora gitmiş. Hepsi durumunun zor olduğunu, ama sonunda iyileşeceğini söylerken biri öleceğini söylemiş. "Önümüzdeki hafta aramızda olmayacaksın, onun için yarım bıraktığın işleri bitirmeye bak," demiş. Bir süre sonra adam iyileşmeye başlamış ve ayakta durabilecek hale gelince sokağa çıkmayı başarmış. Biraz yürüdükten sonra acemi doktorla karşılaşmış. Doktor zayıflamış olmasına rağmen

onu tanımış ve şaşırmış, "Hey sen, öbür dünyada ölüler nasıllar?" diye sormuş. "Unutma Suyunu[17] içmişler, artık dertsizler," diye cevap vermiş adam. "Ama öbür dünyadaki tanrılar insanları iyileştirdikleri ve ölmelerine engel oldukları için buradaki doktorlara çok kızgınlar. Bütün doktorların bir listesini yapıyorlar. Aralarına seni de yazmak istediklerini görünce ayaklarına kapanıp bir yanlışlık olduğunu, senin doktor olmadığını, sana boşu boşuna bu sıfatın verildiğini söyledim," diye dalga geçmiş.

Masal işlerini bilmedikleri halde teşhisler koyan doktorları işaret ediyor.

CXXXIV
Doktorla Hastası
Ἰατρὸς καὶ νοσῶν

Doktorun biri bir cenazeye gitmiş ve ölen adamın akrabalarına, "Eğer yediğine dikkat edip şarabı kesseydi, şimdi yaşıyor olacaktı," demiş. O zaman içlerinden biri, "Bunu bize şimdi söylemenin hiçbir anlamı yok, sağlığında ona söylemeliydin," demiş.

Masal yardımın zamanında yapılması gerektiğini vurgulamak istiyor.

CXXXV
Şahinle Yılan
Ἰκτῖνος καὶ ὄφις

Şahin yiyecek bir şeyler ararken güneşin altında yatan yılanı görüp avlamış. Ama havalanmak üzereyken yılan onu

17 Antik çağlarda Yunanlılar, öbür dünyaya göç eden ölülerin "Unutma Suyu" içtiklerine ve arkada bıraktıklarını artık hatırlamadıkları için geri dönemediklerine inanırlardı.

sokmuş, böylece ikisi birden yere düşmüşler. Yılan ölmek üzere olan şahine, "Sana kötülük etmeyen birine neden kötülük yapmak istedin? Bak şimdi tersi oldu," demiş.

Masal açgözlü ve kötü kalpli insanların zayıflara karşı sert davrandıklarını, ama sonunda cezalandırılacaklarını vurgulamak istiyor.

CXXXVI

Kişneyen Şahin

Ἰκτῖνος χρεμετίζων

İnce ve keskin bir sese sahip olan şahin, kişneyen bir at duyunca onu taklit etmek istemiş. Sürekli kişnemeye çalışırken sonunda ne doğru dürüst atı taklit edebilmiş, ne de kendi sesine dönebilmiş.

Masal birilerini taklit eden insanların sonunda kendi karakterlerini de kaybettiklerini vurgulamak istiyor.

CXXXVII

Avcıyla Benekli Yılan

Ἰξευτὴς καὶ ἀσπίς

Avcının biri ökse ve kamışlarını alıp kuş avına çıkmış. Yüksek bir ağacın dalında bir akça kuşu görmüş, yanında taşıdığı kamışları birbirine bağlayıp yere sermiş ve dikkatlice kuşu gözetlemeye başlamış. Gözleri ağacın yüksek dallarına takılıyken ayağının altında duran bir benekli yılana basmış, o da hemen bacağını sokmuş. Acıdan kıvranan adam, "Eyvah, başkasını pusuya düşürmeye çalışırken kendim pusuya düştüm," diye haykırmış.

Masal başkalarının kuyusunu kazan insanların çoğu kez içine kendilerinin düştüklerini vurgulamak istiyor.

CXXXVIII
Yaşlı At
"Ιππος γέρων

Yaşlanmış bir atı sahibi bir değirmenciye satmış. Değirmen taşını çevirmek üzere bağlanan at, "Hayatım boyunca düz alanlarda koşan ben, şimdi bir çember etrafında dönmeye mahkûmum," diye iç çekmiş.

Masal gençliklerinde güç ve şöhrete sahip olan insanların yaşlandıklarında çoğu kez bunları kaybettiklerini vurgulamak istiyor.

CXXXIX
At, Öküz, Köpek ve İnsan
"Ιππος καὶ βοῦς καὶ κύων καὶ ἄνθρωπος

Tanrı Zeus insanı yaratırken ona az ömür vermiş. Ama insan aklını kullanarak güzel bir hayat kurmayı başarmış, hava şartlarından korunmak için ev yapıp içinde yaşamaya başlamış. Zeus'un şimşekleriyle sarsılan çok şiddetli bir kış gününde dayanamayan at insanın evine giderek ondan barınacak bir yer istemiş. İnsan atı ahırda ağırlayabileceğini söylemiş, karşılık olarak da hayatından birkaç yılını istemiş. At seve seve kabul etmiş. Biraz sonra öküz de insanın evine yaklaşarak barınacak bir yer istemiş. İnsan onu da aynı şartlarla evin ahırında ağırlamış. Son olarak soğuktan titreyen bir köpek insana sığınarak yardım istemiş. İnsan evinde yaşamasına izin vermiş, ondan da hayatından birkaç yılını istemiş. Bu yüzden insanlar tanrı Zeus'un verdiği yaşlarda mükemmeldirler, oysa attan aldıkları yıllarda kendini beğenmiş ve mağrur, öküzden aldıkları yıllarla otoriter ve sert, köpekten aldıkları yıllarda da sinirli ve mızmız olurlarmış.

Masal yaşlanınca huysuzlaşan insanları işaret ediyor.

CXL

Atla Seyisi

Ἵππος καὶ ἱπποκόμος

Bir ata bakmakla görevlendirilmiş bir seyis atın beslenmesi için ayrılan buğdayı çalıp satıyor, bundan para kazanıyormuş. Aynı zamanda ona gözü gibi bakıyor, sabah akşam tarayıp tımar ediyormuş. Buna kızan at, "Benim güzel görünmemi ve sıhhatli olmamı istiyorsan, yemem gereken buğdayı satma da bana yedir," demiş.

Masal kurnaz insanların dalkavukluklarla dürüst insanların hakkını yediklerini vurgulamak istiyor.

CXLI

Atla Eşek

Ἵππος καὶ ὄνος

Bir seyyar satıcı eşeğiyle atına tüm eşyalarını yükleyerek yola koyulmuş. Ovada ilerlerken eşek hiç itiraz etmemiş, ama dik bir yamacı çıkmak zorunda kalınca o kadar ağırlığa dayanamadığı için taşıdıklarından bir kısmını alması için ata rica etmiş. At duymazlıktan gelmiş ve yoluna devam etmiş. Az sonra sendeleyerek ilerleyen eşek, yamaçtan kaymış ve parçalanmış. Ne yapacağını bilemeyen seyyar satıcı, yalnız eşeğin taşıdıklarını değil, postunu da ata yüklemiş. O zaman bitkin düşen at, "Oh olsun bana! Yalvardığında eşeğe yardım etseydim, şimdi hem sırtındaki yükü hem postunu taşımak zorunda kalmazdım," diye iç çekmiş.

Masal zayıflara yardım etmemizin bazen hem onlara, hem de bize yararlı olacağını vurgulamak istiyor.

CXLII
Atla Binicisi
Ἵππος καὶ στρατιώτης

Savaş zamanında atına çok özen gösteren bir asker onu en iyi arpayla beslemiş. Savaş bitince asker eski işine dönmüş, ama bu sefer atına arpa yerine saman yedirip en ağır işlerde çalıştırmış. Zaman geçmiş ve savaş sirenleri tekrar çalmaya başlamış. Asker elbiselerini kuşanıp savaşa hazırlanan adam atına binmiş, ama atın ayakta duracak hali yokmuş. O zaman at, "Beni eşek gibi yedirip, eşek gibi çalıştırdın, şimdi at gibi davranmamı bekleme," demiş.

Masal rahat ve sakin zamanlarda zor günlerin gelebileceğini unutmanın yanlış olduğunu vurgulamak istiyor.

CXLIII
Sazlıkla Zeytin Ağacı
Κάλαμος καὶ ἐλαία

Zeytin ağacıyla sazlar içlerinden hangisinin daha sağlam olduğu konusunda tartışmışlar. Birdenbire müthiş bir fırtına kopmuş, rüzgâr yerden yere vurduğu halde sazlar kurtulmayı başarmış, zeytin ağacıysa azgın rüzgâra karşı dimdik dururken kökünden sökülüp yere serilmiş.

Masal bizden daha güçlü olanlara güçle karşı koymamamızı tembih ediyor.

CXLIV
Nehirde Defihacet Eden Deve
Κάμηλος ἀφοδεύσασα ἐν ποταμῷ

Bir nehri aşmaya çalışan deve defihacet etmek istemiş ve suyun içinde ihtiyacını gidermiş, ama nehrin akıntısıyla

dışkılar birden önüne çıkmış. Bunu gören deve, "Arkamda bıraktıklarım şimdi önüme çıkıyor," diye söylenmiş.

Masal değersiz ve işe yaramaz insanların bazen iktidarı ellerine geçirip öne çıktıklarını vurgulamak istiyor.

CXLV

Deve, Fil ve Maymun

Κάμηλος καὶ ἐλέφας καὶ πίθηκος

Bir gün içlerinden birini kral seçmek için bütün hayvanlar toplanmışlar, ancak deveyle fil bir türlü anlaşamamışlar. Biri çok kuvvetli, diğeri de çok iri olduğunu iddia edip hayvanlar âleminin kralı seçilmek için durmadan kavga etmişler. Birden maymun ortaya çıkmış ve deveye, "Sen yapılan haksızlıklara öfkelenmezsin," file ise, "Sen de domuzlardan korkarsın, bu yüzden ikiniz de kral olmak için uygun değilsiniz," demiş.

Masal büyük planların bazen önemsiz nedenlerden dolayı iptal edildiğini vurgulamak istiyor.

CXLVI

Deveyle Zeus

Κάμηλος καὶ Ζεὺς

Bir gün bir deve boğanın başını süsleyen boynuzları görmüş ve çok kıskanmış. Hemen Zeus'un huzuruna çıkmış, kendisine de boynuz vermesini rica etmiş. Zeus, devenin güçlü ve iriyarı bedeninden memnun olmayıp başka bir şey daha istemesine çok kızmış, boynuz vereceğine kulaklarını kesmiş.

Masal başkalarının varlıklarına göz diken açgözlü insanların çoğu kez kendilerine ait şeyleri bile kaybettiklerini vurgulamak istiyor.

CXLVII
Dans Eden Deve
Κάμηλος όρχουμένη

Bir gün bir devenin sahibi onu zorla dans ettirmek istemiş. Buna canı sıkılan deve, "Ben dans ederken değil, yürürken bile çok ahenksizim," diyerek itiraz etmiş.

Masal kendini bilen insanları işaret ediyor.

CXLVIII
İlk Kez Deve Görenler
Κάμηλος τὸ πρῶτον ὀφθείς

İlk kez deveyle karşılaşan insanlar iri cüssesinden korkup kaçmışlar, ama zamanla uysal karakterini tanıyınca ona yaklaşmaya başlamışlar. Sonunda ne kadar zararsız bir hayvan olduğunu anladıklarında ağzına gem takıp çocukların ellerine vermişler.

Masal alışkanlığın önemini vurgulamak istiyor.

CXLIX
İki Bok Böceği
Κάνθαροι δύο

Bir adada yaşayan boğa her gün ovada otluyormuş, dışkılarından da iki bok böceği besleniyormuş. Kış yaklaşınca bok böceklerinden biri diğerine karşı sahile kadar uçup kışı orada geçirmeyi düşündüğünü söylemiş. "Hem sen tek başına kalınca daha çok yiyeceğe sahip olacaksın, hem de karşıda bol yiyecek bulabilirsem, sana da getiririm," diye eklemiş. Hemen karşı yakaya uçan böcek bol ve taze yiyecek bulmuş, kışı orada geçirmeye karar vermiş. Yaz geldiğinde tekrar adaya gitmiş, ama onun tombul, bakımlı halini gören

öbür bok böceği kızmış. Söz verdiği gibi geri dönüp kendisine yemek getirmediği için onu suçlamış. "Beni suçlama, karşı tarafı suçla," diye cevap vermiş giden bok böceği. "Evet, orada bol yiyecek var ve istediğin kadar yiyebiliyorsun, ancak yanına alamıyorsun."

Masal arkadaşlıklarını menfaat üzerine kuran insanları işaret ediyor.

CL

Yengeçle Tilki

Καρκῖνος καὶ ἀλώπηξ

Günün birinde bir yengeç denizden çıkıp sahilde gezinmeye başlamış. Onu gören aç bir tilki koşup yakalamış. Tilki avını yemeye hazırlanırken, yengeç, "Oh olsun bana. Denizde yaşayan birinin karada işi ne?" diye söylenmiş.

Masal bildiği işi bırakıp hiç bilmedikleri işlerle uğraşan insanların başarısızlığa mahkûm olduklarını vurgulamak istiyor.

CLI

Yengeçle Annesi

Καρκῖνος καὶ μήτηρ

Bir gün anne yengeç çarpık yürüdüğü için oğlunu azarlamış. Bunun üzerine genç yengeç, "Önce sen düzgün yürü, ben de sana bakıp düzgün yürümeye çalışırım," demiş.

Masal diğerlerine nasıl davranmalarını öğreten kişilerin önce kendi davranışlarının doğru olup olmadığına bakmaları gerektiğini vurgulamak istiyor.

CLII

Ceviz Ağacı

Καρύα

Yolun kenarında filizlenip büyüyen bir ceviz ağacı yoldan geçenlerin ceviz düşürmek için kendisine taş atmasına çok üzülüyormuş. Bir gün dayanamayıp, "Ne kadar bahtsızmışım. Kendi meyvelerim acı çekmeme neden oluyor," diye iç çekmiş.

Masal iyilik yapıp belasını bulan insanları işaret ediyor.

CLIII

Kunduz

Κάστωρ

Göllerde yaşayan bir hayvan olan kunduzun üreme organının şifalı olduğu söylenirmiş. Bu yüzden kunduzlar yakalanmamak için devamlı insanlardan kaçarlarmış. Yakalanacağını anlayan bir kunduz, üreme organını kesip atmış, böylece hayatını kurtarmayı başarmış.

Masal aklı başında insanların hayatları söz konusu olduğunda, varlıklarını feda etmekten çekinmemeleri gerektiğini vurgulamak istiyor.

CLIV

Sebze Toplayan Bahçıvan

Κηπουρὸς ἀρδεύων λάχανα

Adamın biri bostan sulayan bahçıvana ektiği sebzeler cılız ve solgunken yabani sebzelerin neden çiçeklenmiş ve diri olduğunu sormuş. "Toprak yabani sebzeler için öz, ektiğimiz sebzeler için ise üvey anadır da ondan," diye cevap vermiş bahçıvan.

Masal gerçek sevgiyle büyüyen insanların daha başarılı olduklarını vurgulamak istiyor.

CLV

Bahçıvanla Köpek

Κηπουρὸς καὶ κύων

Bir bahçıvanın köpeği kuyuya düşmüş, bir türlü çıkamıyormuş. Bunun üzerine bahçıvan kuyuya inmiş, köpeği yakalayıp yukarıya çıkarmak istemiş, ama niyetini anlamayan köpek kendisini boğmak istediğini sanıp onu ısırmış. "Oh olsun bana! Seni kurtarmaya çalışmakla aptallık etmişim. Kuyuya kendin düştüğüne göre, kendin çıkmalıydın," diye söylenmiş bahçıvan.

Masal nankör insanları işaret ediyor.

CLVI

Çalgıcı

Κιθαρῳδός

Yeteneksiz bir çalgıcı boş bir evin içinde gitar çalıp şarkı söylüyormuş. Dört duvar arasında gür duyulan sesini çok beğenen çalgıcı tiyatroya çıkıp şarkı söylemeye karar vermiş. Ancak sahneye çıkıp ağzını açtığında seyirciler ahenksiz ve kötü sesinden o kadar rahatsız olmuşlar ki yuhalayıp susturmuşlar.

Masal bazı hatiplerin küçük çevrelerde konuşup kendilerini bir şey sandıklarını, oysa siyasete atıldıklarında ve büyük kitlelere hitap ettiklerinde hiç kimseyi etkilemediklerini vurgulamak istiyor.

CLVII

Ardıçkuşu

Κίχλα

Ardıçkuşu ormanda mersin ağacının tohumlarını yerken dalmış, avcının yaklaştığını fark etmemiş. Avcı hemen ökselerini serip onu kolayca yakalayınca ardıçkuşu, "Ne yazık! Bu güzel yiyeceğin bana verdiği haz, aynı zamanda hayatımı aldı," diye haykırmış.

Masal hazlara düşkün insanları işaret ediyor.

CLVIII

Hırsızlarla Horoz

Κλέπται καὶ ἀλεκτρυών

Bir gün bir eve giren hırsızlar çalacak başka bir şey bulamayınca evin horozunu alıp kaçmışlar. Horoz kendisini kesmeye hazırlanan hırsızlara, "Ne olur, beni kesmeyin, insanlara büyük faydam var, erkenden ötüp onları uyandırıyorum," diye yalvarmaya başlamış. Bunun üzerine, "İşte bu yüzden seni kesmeye karar vermiştik. İnsanları uyandırarak işimizi bozuyorsun," diye cevap vermiş hırsızlar.

Masal namuslu insanlar için yararlı olan şeylerin, namussuzlar için zararlı olduklarını vurgulamak istiyor.

CLIX

Karınla Ayaklar

Κοιλία καὶ πόδες

Karınla ayaklar içlerinden hangisinin daha kuvvetli olduğu konusunda tartışmışlar. Ayaklar bütün vücudu olduğu gibi karnı da taşıdıklarına göre daha kuvvetli olduklarını söylemişler. Bunun üzerine karın, "Eğer ben yemeği sindirmeseydim, siz de beni taşıyamazdınız," diye onlara çıkışmış.

Masal orduda da olduğu gibi kumanda veren olmadığı zaman erlerin gücü olmadığını vurgulamak istiyor.

CLX

Kuzgunla Tilki

Κολοιὸς καὶ ἀλώπηξ

Aç bir kuzgun bir incir ağacının dalına konup incirleri yoklamaya başlamış. Yemeye çalıştığı incirlerin sert olduğunu görünce sabredip olgunlaşmalarını beklemeye koyulmuş. Saatlerce dalda beklediğini gören bir tilki, orada ne yaptığını sormuş. Kuzgunun cevabını duyan tilki, "Zavallı, umuda güvenmek pek doğru bir şey değildir. Sana bir takım vaatlerde bulunur, ama karnını doyurmaz," demiş.

Masal yalnız umut etmenin değil, çaba göstermenin de gerekli olduğunu vurgulamak istiyor.

CLXI

Kuzgunla Kargalar

Κολοιὸς καὶ κόρακες

İri bedeni olan bir kuzgun kendi cinsinden başka kuşları küçümsemeye başlamış ve sonunda kargaların yanında yaşamaya karar vermiş. Farklı olduğunu gören kargalar onu gagalayıp yanlarından kovmuşlar. Bunun üzerine kuzgun kendi soydaşlarına geri dönmek zorunda kalmış, ama onlar da kendilerini küçümsediği için aralarında yaşamasına izin vermemişler. Böylece kuzgun her iki gruptan da uzak yaşamak zorunda kalmış.

Masal soydaşlarını terk edip yabancıların yanında yaşamak isteyenlere her iki tarafın da kuşkuyla yaklaştığını vurgulamak istiyor.

CLXII
Kuzgunla Diğer Kuşlar
Κολοιὸς καὶ ὄρνεα

Günün birinde Zeus kuşlar âleminde bir kralın gerekli olduğuna karar vermiş ve gün belirleyerek seçim ilan etmiş. Çirkinliğinin farkında olan bir kuzgun etrafta dolanıp diğer kuşlardan düşen tüyleri toplamış ve vücuduna yapıştırmış. Seçim günü rengârenk tüylerle süslü kuzgunu gören Zeus çok beğenmiş ve onu kral ilan etmeye karar vermiş, ancak diğer kuşlar buna tahammül edememişler. Her biri kuzgunun üstünden kendi tüylerini seçip almış, böylece kuzgun kapkara görünümüne geri dönmüş ve foyası ortaya çıkmış.

Masal borçla yaşayanların kendilerini zengin sandıklarını, ancak başkalarının parasını geri vermek zorunda kaldıklarında tekrar eski durumlarına döndüklerini vurgulamak istiyor.

CLXIII
Kuzgunla Güvercinler
Κολοιὸς καὶ περιστεραί

Bir kuzgun güvercinlikte güvercinlerin ne kadar iyi beslendiğini görünce kanatlarını beyaza boyayıp aralarına karışmayı düşünmüş. Ağzını açmadığı sürece farkına varmayan güvercinler yiyeceklerini onunla paylaşmışlar, ama boş bulunup ötmeye başlayınca hemen yabancı olduğunu anlayıp kovmuşlar. Hayal kırıklığına uğrayan kuzgun soydaşlarına geri dönmek istemiş, ancak beyaz kanatlarını gören kuzgunlar onu tanımamışlar ve aralarına kabul etmemişler.

Masal elimizde olanlarla yetinmemiz gerektiğini vurgulamak istiyor, çünkü daha fazlasını ararken onları da kaybetmemiz mümkündür.

CLXIV

Kaçak Kuzgun

Κολοιὸς φυγάς

Adamın biri küçük bir kuzgun yakalamış, ayağına bir ip bağlayarak oğluna vermiş. Her gün düzenli beslenmesine ve rahat yaşamasına rağmen esir hayatına alışamayan kuzgun ilk fırsatta kaçmak istemiş. Bir gün çocuğun gözetiminden kurtulunca, fırsat kaybetmeden uçup yuvasına geri dönmüş, ama bacağından sarkan ip çalılara dolanmış. Ne yapacağını bilemeyen çaresiz kuzgun, "Eyvah! İnsanların yanında esir gibi yaşamaya tahammül edemezken, şimdi burada bağlı kalıp hayatımı kaybedeceğim," diye haykırmış.

Masal önemsiz baskılara dayanamayan insanların kurtulmak için çabalarken bazen daha büyük felaketlere maruz kaldıklarını vurgulamak istiyor.

CLXV

Kargayla Tilki

Κόραξ καὶ ἀλώπηξ

Karga bir et parçası çalıp bir ağacın dalına konmuş. İştahla yemeye hazırlanırken, ağacın altından geçen bir tilki etin kokusunu almış ve hemen durup karganın gagasından nasıl alacağını düşünmeye koyulmuş. Biraz sonra kurnaz tilki kargaya, "Ne kadar güzel bir kuşmuşsun sen! Bütün kuş âleminin kralı olmaya layıksın, ama ne yazık ki sesin yok," demiş. Onun söylediklerine kanan karga, sesi olduğunu kanıtlamak için ağzını açıp avazı çıktığı kadar gaklamış. Bu sırada yere düşen eti kapan tilki, "Hey karga! Kuşların kralı olabilmek için önce akıllı olman gerekir," diye seslenmiş.

Masal akılsız insanları işaret ediyor.

CLXVI
Kargayla Hermes
Κόραξ καὶ Ἑρμῆς

Bir gün bir karga tuzağa düşmüş, kurtarması için tanrı Apollon'a yalvarmaya başlamış, ona tütsü yakacağına dair söz vermiş. Tuzaktan kurtulmayı başaran karga, tanrıya verdiği sözü unutmuş, hayatına devam etmiş, ama bir süre sonra başka bir tuzağa düşmüş. Bu sefer tanrı Apollon'a değil, tanrı Hermes'e yalvarmaya, adaklar adamaya başlamış. O zaman Hermes, "Hey utanmaz yaratık! Sana yardım eden tanrıya sırt çevirdin, şimdi sana güvenmemi mi bekliyorsun?" demiş.

Masal kendilerine iyilik yapıldığında nankörce davranan insanların yardımına kimsenin koşmayacağını vurgulamak istiyor.

CLXVII
Kargayla Yılan
Κόραξ καὶ ὄφις

Aç bir karga, yiyecek bir şeyler ararken güneşin altında yatan bir yılan görmüş. Hemen onu gagalamak istemiş, ama yılan dönüp onu sokmuş. Ölmek üzere olan karga, "Eyvah! Şans eseri önüme çıkan bu yiyecek benim hayatıma mal olacak," diye haykırmış.

Masal servet peşinde koşan insanların hayatlarını bile tehlikeye atmaktan sakınmadıklarını vurgulamak istiyor.

CLXVIII
Hasta Karga
Κόραξ νοσῶν

Hasta bir karga annesine, "Ağlayacağına beni iyileştirmeleri için tanrılara dua etsene," demiş. Bunun üzerine annesi, "Sunağından kurban eti çalmadığın tanrı kalmadı, şimdi acımalarını mı bekliyorsun?" diye söylenmiş.

Masal hayatları boyunca düşman edinen insanların sıkıştıklarında müttefik bulmalarının zor olduğunu vurgulamak istiyor.

CLXIX
Tarla Kuşu
Κορυδαλός

Tuzağa düşüp yakalanan bir tarla kuşu, "Eyvahlar olsun! Ne altın çaldım ne de gümüş, alt tarafı birkaç buğday tanesi yemek istedim ve bunu hayatımla ödeyeceğim," diyerek iç çekmiş.

Masal önemsiz bir kazanç uğruna başını belaya sokan insanları işaret ediyor.

CLXX
Kuzgunla Karga
Κορώνη καὶ κόραξ

İnsanlar karganın uçuşundan ve ötüşünden geleceği öngördüğü[18] için kuzgun kıskanmış, kendisinin de benzer yetenekleri olduğunu kanıtlamak istemiş. Yoldan geçen bir grup

18 Antik çağlarda kuşların ötüşüyle uçuşuna bakarak kehanette bulunulurdu. Örneğin bazı kuşların sağdan sola doğru uçmaları iyiye alamet, soldan sağa doğru uçmaları ise kötüye alamet sayılırdı.

insan görür görmez bir ağacın dalına konarak ötmeye başlamış. Sesini duyan insanlar durmuşlar, ama aralarından biri, "İlerleyin arkadaşlar," demiş "öten bir kuzgunmuş, bundan bir anlam çıkarmamız mümkün değil."

Masal kendilerine yakışmayan şeyler yapmaya çalışanların hem başarılı olamayacaklarını, hem de gülünç duruma düşeceklerini vurgulamak istiyor.

CLXXI

Kuzgunla Köpek

Κορώνη καὶ κύων

Bir gün kuzgun, tanrıça Athena adına kurban kesmiş, sonra da arkadaşı köpeği yemeğe davet etmiş. "Ne diye kurban kesiyorsun tanrıçaya? Senden o kadar nefret ediyor ki insanlara ötüşünden anlam çıkarmamalarını buyurmuş," diye takılmış köpek. "Ben de işte bu yüzden ona kurban kesiyorum. Belki bu şekilde aramız düzelir," diye cevap vermiş kuzgun.

Masal bazı insanların korkudan düşmanlarına yaranmaya çalıştıklarını vurgulamak istiyor.

CLXXII

Salyangozlar

Κοχλίαι

Bir çiftçinin oğlu salyangoz toplamış, sonra da pişirmiş. Pişerken salyangozların çıkardıkları sesi duyan genç, "Ne acayip hayvanlarsınız," diye mırıldanmış. "Evleriniz yanıyor, siz ise şarkı söylüyorsunuz."

Masal zamanında olmayan her şeyin yanlış olduğunu vurgulamak istiyor.

CLXXIII

Kaz Yerine Yakalanan Kuğu

Κύκνος ἀντὶ χηνὸς ἀπαχθείς

Zengin bir adamın çiftliğinde bir kaz, bir de kuğu yaşıyormuş. Adam kazı büyüdüğünde kesip yemek için, kuğuyu da güzel sesini dinlemek için besliyormuş. Günün birinde kazın zamanı gelmiş, zengin adam hizmetçilerine onu yakalayıp pişirmelerini emretmiş. Gece vakti kümeste pek iyi göremeyen hizmetçiler kaz yerine kuğuyu yakalamışlar, ancak onu götürdükleri sırada kuğu ölümün yaklaştığını fark ettiği için acıklı acıklı ötmeye başlamış. Hizmetçiler güzel sesini duyunca hata yaptıklarını anlayıp hemen onu bırakmışlar, böylece ötüşü sayesinde hayatı kurtulmuş.

Masal çoğu kez müziğin ölümü bile yendiğini vurgulamak istiyor.

CLXXIV

Kuğuyla Sahibi

Κύκνος καὶ δεσπότης

Bir rivayete göre kuğular ölmeden önce güzel öterlermiş.[19] Bir gün pazarda satılan bir kuğuyu gören adam onu alıp evine götürmüş. Arkadaşlarını yemeğe davet ettiği bir gün ötmesini istemiş, ama kuğu ağzını açmamış. Zaman geçmiş ve bir gün kuğu ölmek üzere olduğunu hissedince ötmeye başlamış. Bunun üzerine sahibi, "Nasıl akıl edemedim? Sana şarkı söylemen için yalvaracağıma, öldürmekle tehdit etmem gerekirdi," demiş.

---

19 "Her zaman güzel öten kuğular, ölümlerinin yaklaştığını hissettiklerinde, belki de hizmetinde bulundukları tanrının yanına gideceklerine sevindikleri için daha çok ve daha güzel ötmeye başlarlar. Ama insanlar ölümden korktukları için kuğulara iftira atarak, üzüntüden öttüklerini, yaklaşan ölümleri için ağıt yaktıklarını söyler." Platon, *Phaidon* 85a.

Masal insanların bazen iyilikle yapmadıkları şeyleri sonunda zorla yaptıklarını vurgulamak istiyor.

CLXXV
İki Köpek
Κύνες δύο

Bir adamın iki köpeği varmış, birine avlanmasını öğretmiş, diğerini ise evde besliyormuş. Ava çıkan köpek yakaladığı bir hayvanla döndüğünde, adam bir parça koparıp diğer köpeğe de verirmiş. Avcı köpek bu işe sinirlenerek evde yaşayan köpeğe, "Yorulup hayatımı tehlikeye sokarak yakaladığım avı sen hiçbir şey yapmadan yiyorsun," diye çıkışmış. "Bana kızma," demiş diğer köpek. "Bana çalışmadan yiyip içmeyi öğreten sahibimize kız."

Masal tembel insanları değil, onları tembelliğe alıştıranları suçlamamız gerektiğini vurgulamak istiyor.

CLXXVI
Aç Köpekler
Κύνες λιμώττουσαι

Aç bir köpek sürüsü nehirde yüzen birkaç hayvan leşi görüp tutmak istemiş, ancak onlara ulaşmanın mümkün olmadığını anlayınca bir çare aramışlar. Nehrin suyunu içerek leşleri ele geçirmeyi düşünmüşler ve nefes almadan su içmeye başlamışlar. Sonunda karınları şişmiş ve hayatlarını kaybetmişler.

Masal bazı insanların kâr etmek için tehlikeli işlere girişerek belalarını bulduklarını vurgulamak istiyor.

CLXXVII

Bir Köpek Tarafından Isırılan Adam

Κυνόδηκτος

Adamın birini köpek ısırmış ve o telaşla yarayı tedavi edecek birini aramaya başlamış. Bir hemşerisi kanı emmesi için yaranın üstüne bir dilim ekmek koymasını, sonra da onu ısıran köpeğe atmasını tavsiye etmiş. Adam, "Eğer bunu yaparsam, çevredeki bütün köpekler üstüme çullanacak," diye cevap vermiş.

Kötülük yapan biri ödüllendirildiğinde cesaretlenir ve daha büyük kötülükler yapar.

CLXXVIII

Misafir Köpek

Κύων έστιώμενος

Adamın biri bir arkadaşını yemeğe davet etmiş, köpeği de fırsat bulup başka bir köpeği eve çağırmış. Koşa koşa gelen misafir köpek evdeki hazırlıkları görünce çok sevinmiş, kuyruğunu sallayarak oradan oraya koşmaya başlamış, ancak onu tanımayan aşçı kuyruğundan yakaladığı gibi pencereden dışarıya fırlatmış. Acı ve korkudan neye uğradığını şaşıran köpek can havliyle evden uzaklaşmış. Onu yolda gören başka bir köpek, "Hey, yemek nasıl geçti?" diye sormuş. Misafir köpek "Fazla içmiş olmalıyım, çünkü kapıdan mı, pencereden mi çıktığımı hatırlamıyorum," diye cevap vermiş.

Masal başkasının malıyla cömertlik yapanlara itimat edilmemesi gerektiğini vurgulamak istiyor.

CLXXIX
Av Köpeğiyle Diğer Köpekler
Κύων θηρευτικὸς καὶ κύνες

Bir köpeğin sahipleri ona iyi bakmış, en azgın vahşi hayvanlarla başa çıkabilmesi için iyi eğitmişler. Bir gün karşıdan bir sürü vahşi hayvanın geldiğini gören köpek zincirlerini koparıp evden kaçmış. Yolda onun bakımlı ve besili olduğunu gören cılız ve aç köpekler evden neden kaçtığını sormuşlar. "Evet, beni çok iyi besliyorlardı, ama her gün ayı ve aslanlarla dövüşmem gerekiyordu," diye cevap vermiş köpek. O zaman sürüden biri diğerine, "Bizim hayatımız daha iyi, aç bile kalsak hiç olmazsa canavarlarla dövüşmeye mecbur değiliz," demiş.

Masal olabildiğince belalardan uzak kalmamızı öğütlüyor.

CLXXX
Köpek, Tilki ve Horoz
Κύων καὶ ἀλεκτρυὼν καὶ ἀλώπηξ

Bir köpekle bir horoz arkadaş olmuşlar ve birlikte yürümeye karar vermişler. Karanlık basınca ormanın kuytu bir yerinde konaklamışlar. Horoz bir ağacın dalına çıkıp tünemiş, köpek de ağacın kovuğuna girip uyumuş. Sabahın ilk saatlerinde horoz alıştığı üzere ötmeye başlamış. Sesini duyan bir tilki hemen bulunduğu yere koşup onu yakalamak istemiş. Ağacın altında durup horoza seslenmiş, "Ne kadar güzel bir kuşmuşsun sen! Ötmen de hepimize ne kadar faydalı! Ne olur in oradan ve yanıma gel, birlikte şarkı söyleyelim." Bunun üzerine horoz, "Git ağacın dibinde duran kapıcıdan izin iste," demiş. Şüphelenmeyen tilki ağacın kovuğuna yaklaşınca uyanan köpek onu kovalamış.

Masal aklı başında olan insanların düşmanlarıyla başa çıkamadıklarında, daha güçlü dostlarından yardım istemeleri gerektiğini vurgulamak istiyor.

CLXXXI

Köpekle Salyangoz

Κύων καὶ κόχλος

Yumurta yemeye alışık bir köpek bir gün büyük bir salyangoz görmüş ve yumurta sanıp çiğnemeden yutmuş. Bir süre sonra midesi ağrımaya başlayınca, "Oh olsun bana, her gördüğüm yuvarlak şeyi yumurta sanıp yutunca olacağı buydu," diye söylenmiş.

Masal düşüncesizce yapılan bazı şeylerin başımıza bela getirebileceğini vurgulamak istiyor.

CLXXXII

Köpekle Tavşan

Κύων καὶ λαγωός

Bir av köpeği yakaladığı tavşanı bir taraftan ısırıyor, diğer taraftan yalıyormuş. Bunun üzerine tavşan, "Bir taraftan ısırıyor, bir taraftan yalıyorsun. Düşmanım mı, yoksa dostum musun? Karar ver," demiş.

Masal kararsız insanları işaret ediyor.

CLXXXIII

Köpekle Aşçı

Κύων καὶ μάγειρος

Günün birinde aç bir köpek etrafa nefis kokular saçan bir yemekhaneye dalmış ve masanın üstündeki yüreği çalıp

kaçmış. Bunun farkına varan aşçı peşinden koşarak, "Hey sen, benden kaçamayacaksın, nereye gidersen git seni bulacağım. Çünkü sen benden yürek çalmadın, böyle kızdırarak seni kovalamam için yüreklendirdin beni," diye bağırmış.

Masal başlarına gelen bazı tatsız olayların insanları yüreklendiklerini vurgulamak istiyor.

CLXXXIV

Köpekle Kurt

Κύων κοιμώμενος καὶ λύκος

Bir köpek bahçe kapısının önünde uyuyormuş. Uzaktan onu gören bir kurt koşarak üstüne saldırınca köpek yalvarmaya başlamış, "Ne olursun, beni yeme. Şimdi çok zayıfım, karnını doyuramam, ama birkaç gün sonra sahibimin düğünü var. O zaman bol yemek yiyip şişmanlayacağım, sen de beni yiyip doyarsın," demiş. Köpeğin sözlerine kanan kurt, bırakıp gitmiş. Bir süre sonra aynı kırevine gelmiş, ama bu kez köpeği bahçenin kapısında değil, çatının üstünde uyurken görmüş. Köpeğe anlaşmalarını hatırlatan kurt, aşağıya inmesini istemiş. "Beni bir daha bahçe kapısında uyurken yakalarsan, düğünlere filan bakmadan hemen ye," diye seslenmiş köpek.

Masal aklı başında olan insanların bir tehlikeyi atlattıktan sonra çok daha tedbirli olduklarını vurgulamak istiyor.

CLXXXV

Ağzında Et Taşıyan Köpek

Κύων κρέας φέρουσα

Ağzında taşıdığı et parçasıyla nehri aşmaya çalışan köpek durgun sudaki yansımasını görünce şaşırmış. Karşısında başka bir köpek olduğunu sanmış ve ağzında tuttuğu eti

kapmak istemiş. Bu arada ağzını açınca et parçası düşmüş ve suların arasında kaybolmuş.

Masal açgözlü insanların gözü başkalarının mallarındayken, çoğu kez ellerindekileri de kaybetmeye mahkûm olduklarını vurgulamak istiyor.

CLXXXVI
Boynunda Zil Taşıyan Köpek
Κύων κωδωνοφορῶν

Isırmaya alışkın bir köpeğin sahibi, yaklaştığını duyup insanlar tedbir alsın diye boynuna zil takmış. Kafasını sağa sola sallayarak kasıla kasıla yürüyen köpeği gören bir dişi köpek, "Neden böbürleniyorsun? Bu zili boynuna büyük bir marifetin için değil, sinsi karakterini herkese duyurmak için bağladılar," demiş.

Masal gösteriş meraklısı insanların aslında bu davranışlarıyla kötülüklerini gizlemek istediklerini vurgulamak istiyor.

CLXXXVII
Aslan Kovalayan Köpekle Tilki
Κύων λέοντα διώκων καὶ ἀλώπηξ

Bir av köpeği karşısına çıkan aslanı görünce kovalamaya başlamış. Aslan birden durup köpeğe doğru kükremiş. Yeri göğü inleten sesten korkan köpek kaçmaya başlamış. Sahneyi gören tilki, "Zavallı mahlûk! Kükremesine bile dayanamadığın koca aslanı mı kovalamak istedin?" diye alay etmiş.

Masal haddini bilmeyen insanların kendilerinden üstün birileriyle başa çıkmaya çalıştıklarında gülünç duruma düştüklerini vurgulamak istiyor.

CLXXXVIII

Sivrisinekle Aslan

Κώνωψ καὶ λέων

Günün birinde sivrisinek aslana, "Senden hiç korkmuyorum," demiş. "Bütün marifetin neymiş? Kızdığında kükreyip, tırnakların ve dişlerinle karşındakini parçalıyorsun. Bunu kocasına kızan bir kadın da yapar. Bil ki ben senden daha kuvvetliyim, inanmıyorsan gel dövüşelim." Aslanın cevap vermesini beklemeyen sivrisinek, yüzüne saldırıp rahatsız etmeye başlamış. Aslan sivrisineği kovmaya çalışırken kendi yüzünü tırmalamış ve sinirlendikçe kendisini daha çok yaralamaya başlamış. Sonunda dövüşü kazandığına karar veren sivrisinek, ıslık çalıp kendi kendine ateşkes ilan etmiş ve büyük bir gururla oradan uçup gitmiş. Ancak zaferin verdiği sarhoşlukla farkına varmadan bir örümceğin ağına takılmış. Ona doğru hızla yaklaşan ağın sahibini görünce, "Eyvah! Hayvanlar âleminin kralını yenmişken, şimdi önemsiz bir haşaratın kurbanı olacağım," diye haykırmış.

Düşüncesizce davranan insanların başları er ya da geç belaya girer.

CLXXXIX

Sivrisinekle Boğa

Κώνωψ καὶ ταῦρος

Sivrisinek boğanın boynuzlarının birine oturup saatlerce güneşlenmiş, keyif çatmış. Gitme zamanı gelince verdiği rahatsızlık için boğadan özür dilemek istemiş. "Geldiğini fark etmediğim gibi, gittiğini de fark etmeyecektim zaten," diye cevap vermiş boğa.

Masal kimseye bir faydası olmayan renksiz, tatsız insanları işaret ediyor.

CXC
Tavşanlarla Tilkiler
Λαγωοὶ καὶ ἀλώπεκες

Kartallarla savaşan tavşanlar işin altından kalkamayacaklarını anlayınca tilkilerden yardım istemişler. "Sizin ne olduğunuzu ve kimlerle savaştığınızı bilmeseydik, seve seve yardım ederdik," diye cevap vermiş tilkiler.

Masal zayıflardan yana olup güçlülerle başa çıkmanın kolay olmadığını vurgulamak istiyor.

CXCI
Tavşanlarla Kurbağalar
Λαγωοὶ καὶ βάτραχοι

Günün birinde tavşanlar bir toplantı yapıp kendilerini eleştirmeye başlamışlar. "Hayatımız bir kâbus gibi," demiş biri, "herkesten ve her şeyden korkuyoruz. Kartallar, köpekler, insanlar, herkes bizi kovalıyor, herkes bizi küçümsüyor. En iyisi göle atlayıp hepimiz intihar edelim." Bütün tavşanlar ona katılmış ve göle doğru yola koyulmuşlar. Tavşan sürüsünü gören göldeki kurbağalar çok korkmuşlar, hemen suya atlayıp saklanmaya çalışmışlar. O zaman en yaşlı tavşan, "Durun arkadaşlar. Boğulmamıza gerek yok. Baksanıza, bizden daha korkak hayvanlar da varmış," demiş.

Masal umudunu kaybetmiş bir insanın ondan daha kötü durumda olan biriyle kendisini avutmaya çalıştığını vurgulamak istiyor.

CXCII
Tavşanla Tilki
Λαγωὸς καὶ ἀλώπηξ

Günün birinde tavşan tilkiye, “Sana neden ‘kazançlı’[20] lakabını takmışlar? İşin çok mu kârlı, yoksa başka bir nedeni mi var?” diye sormuş. “Çok merak ettiysen seni yemeğe davet ediyorum, evime gelince anlarsın,” demiş tilki. Tilkiyi takip eden tavşan, inine girip orada kendisinden başka yenilecek bir şeyin olmadığını görünce, “Merakımı hayatımla ödeyeceğim, ama hiç olmazsa lakabının ‘kâr’dan değil de ‘tuzak’tan türediğini anladım” demiş.

Masal meraklı insanların çoğu kez belalarını bulduklarını vurgulamak istiyor.

CXCIII
Martıyla Şahin
Λάρος καὶ ἰκτῖνος

Martının biri denize dalıp bir balık yakalamış ve hemen yutmuş. Beklediğinden daha büyük olan balık gırtlağını yırtınca can çekişmeye başlamış. O sırada yakından geçen bir şahin, “Gördün mü başına gelenleri? Havada uçan bir hayvanın denizde avlanmak neyine?” diye ona seslenmiş.

Masal bildiği işi bırakıp başka işlerle uğraşan insanların başarılı olamayacaklarını vurgulamak istiyor.

---

20 Yunan geleneğinde tilkilere Κερδώ [kerdo] dendiği görülür. Kâr anlamına gelen κέρδος [kerdos] kelimesinden türetilen bu lakap, tilkilerin kâr peşinde koştuklarına inanılmasına dayanır.

CXCIV

Dişi Aslanla Tilki

Λέαινα καὶ ἀλώπηξ

Tilki bir gün dişi aslana, "Ne kadar beceriksizsin, bir batında sadece bir çocuk doğurabiliyorsun," deyip gülmüş. "Evet, doğru, ama doğurduğum aslandır," diye cevap vermiş dişi aslan.

Masal farkın nicelikte değil, nitelikte olduğunu vurgulamak istiyor.

CXCV

Aslanın Krallığı

Λέοντος βασιλεία

Bir zamanlar hayvanlar âleminin kralı, çok adil bir aslanmış. Ters, öfkeli ya da vahşi olmayan bu aslan bütün hayvanları iyilikle karşılıyor, sorunlarına çare buluyormuş. Onun zamanında eskiden birbirleriyle sorunları olan hayvanların anlaşabilmeleri için bir hayvanlar toplantısı yapılmış. Böylece kurt koyundan, pars keçiden, kaplan ceylandan, köpek de tavşandan özür dilemiş. Bunun üzerine tavşan, "Bu günü görebilmek için çok dua ettim, nihayet güçsüzlerin de güçlülere karşı hakları olduğu anlaşıldı," demiş.

Masal bir memleketin adilce idare edildiğinde, güçsüzlerin de rahat bir hayat yaşayabileceklerini vurgulamak istiyor.

CXCVI
Yaşlı Aslanla Tilki
Λέων γηράσας καὶ ἀλώπηξ

Yaşlı bir aslan artık avlanacak gücü kalmadığı için kurnazlığa başvurmuş. Bir mağaraya girmiş ve hasta numarası yapıp hayvanların onu ziyaret etmelerini beklemiş. Bir şeye ihtiyacı olup olmadığını sormaya gelen hayvanları inine davet eden aslan, onları teker teker yakalamış, sonra da yemiş. Olup biteni fark eden tilki mağaraya yaklaşarak, "Ne haber aslan, iyi misin?" diye seslenmiş. "Çok hastayım ve sana çok kırgınım," demiş aslan. "Bütün hayvanlar beni ziyarete geldiler, bir tek sen dışarıda duruyorsun. İçeriye girsene." Bunun üzerine tilki, "Girerdim ama inine giren hayvanların ayak izlerini gördüğüm gibi, çıkanlarınkileri de görmek isterdim," diye cevap vermiş.

Masal aklı başında olan insanların tehlikeleri önceden sezip tedbirli davranmaları gerektiğini vurgulamak istiyor.

CXCVII
Kapandaki Aslanla Çiftçi
Λέων ἐγκλεισθεὶς καὶ γεωργός

Günün birinde bir aslan bir çiftliğe girmiş. Onu gören çiftçi yakalamak istemiş ve kapıları kapatıp çiftliğin içinde kıstırmış. Vahşi hayvan önce birer birer koyunları, sonra da öküzleri yemiş. Hayatının tehlikeye girdiğini anlayan çiftçi aslanın çıkıp gitmesi için koşup kapıları açmış. Sahneyi gören karısı, "Gördün mü yaptığını? Uzaktan bile insanın kanını donduran bu hayvanı ne diye çiftliğimizin içinde kıstırdın? Yapacağı buydu," diye kocasına çıkışmış.

Masal kendilerinden daha güçlü olanları kışkırtan insanların beklemedikleri dertlerle karşı karşıya geleceklerini vurgulamak istiyor.

CXCVIII

Âşık Aslanla Çiftçi

Λέων ἐρασθεὶς καὶ γεωργός

Bir aslan bir çiftçinin kızına âşık olmuş, onunla nişanlanmak istemiş. Çiftçi kızını böyle bir canavara vermek istemiyormuş, ama itiraz etmeye de korkuyormuş. Zaman kazanmak isterken, kızına layık olup olmadığını anlamak için onu denemek istediğini söylemiş. "Damadım olman için her şeyden önce dişlerini sökmen, tırnaklarını kesmen gerekiyor, çünkü kızım senden çok korkuyor," demiş. Sırılsıklam âşık olan aslan çiftçinin dediğini yapmış ve müstakbel kayınpederinin evine giderek tekrar kızını istemiş. Bu sefer ondan artık korkmayan çiftçi eline bir sopa alıp aslanı kovalamış.

Düşmanına güvenen bir insan gücünü kaybedince onun kurbanı olur.

CXCIX

Aslan, Tilki ve Geyik

Λέων καὶ ἀλώπηξ καὶ ἔλαφος

Aslanın biri hastalanmış ve ininde yatıp huzur bulmaya çalışmış. Bir gün ziyaretine gelen dostu tilkiye, "Benim iyileşmemi istiyorsan, ormanda yaşayan geyiği o tatlı sözlerinle kandırıp bana getir. Onun bağırsaklarıyla yüreğini yemek için can atıyorum," demiş. Tilki hemen ormana gitmiş, geyiği bulmuş ve en nazik sesiyle, "Sevgili geyik! Sana güzel haberlerim var. Arkadaşım ve komşum olan aslan çok hasta, neredeyse ölmek üzere. Bu yüzden yerini alacak güçlü bir hayvan arıyor. Yabandomuzunun aptal, ayının tembel, kaplanın öfkeli, parsın ise ukala olduğunu düşünüyor. Diğer taraftan senin yürekli, uzun ömürlü ve ihtişamlı olduğunu, yılanların bile boynuzlarından korktuğunu söylüyor. Kararı kesin, hayvanlar âleminin kralı olmak için senden

iyisi yokmuş. Sana bu güzel haberi vermek için koşa koşa geldim, ancak şimdi hemen yanına gitmem gerek, onu fazla yalnız bırakamam. Bana soracak olursan, sen de gelsen iyi edersin. Bu son saatlerinde onunla birlikte olmak senin yararına olacak," demiş. Havalara giren geyik hiçbir şeyden şüphelenmeden tilkinin peşine takılarak aslanın inine gitmiş. Onu gören aslan hemen üstüne atlamış, ancak geyik atik davranıp geri çekilmiş. Aslanın pençesinden kulaklarında birkaç yarayla sıyrılan geyik, ormana doğru koşup kurtulmuş. Açlıktan kıvranan aslan tilkiye geyiği geri getirmesi için yalvarmaya başlamış. Tilki, "Benden istediğin şey çok zor, ama sana itaat etmeye söz verdiğime göre deneyeceğim," demiş ve geyiğin izlerini takip etmeye koyulmuş. Tilki bir taraftan geyiği kandırabilecek kurnazlıklar düşünmüş, bir taraftan da karşılaştığı herkese kulağı yaralı bir geyik görüp görmediklerini sormuş. Bunlardan biri geyiğin bulunduğu yeri gösterince hemen oraya gidip karşısına dikilmiş. Onun utanmadan önünde durduğunu gören geyik, "Ne kadar terbiyesiz ve küstahsın. Beni tekrar kandıramazsın, hayvanlar âleminin krallığına başkasını bul," demiş. Zavallı bir ifade alan tilki, "Ah, ne kadar korkakmışsın! Arkadaşlarından şüphelenmeye utanmıyor musun? Biz senin iyiliğini düşündük. Aslan kulağına uzanıp son tavsiyelerini fısıldamak istemişti, sen de korkup kaçtın. Bu kadar değerli bir mevkii elinden kaçırdın. Zavallı, hasta birisinin istemeden kulağını çizmesinden korktun. Şimdi aslan sana çok kızdı, bu yüzden senin yerine kurdu kral yapmak istiyor. Düşünebiliyor musun? Eğer kurt kral olursa, hepimizi korkunç günler bekliyor demektir. Sen sen ol da bu işi halledelim. Ben aracı olursam, belki kararından caydırabilirim, yeter ki korkmadan huzuruna çık ve söyleyeceklerini uslu uslu dinle. Sana söz veriyorum, her şey yolunda gidecek. Ben sana hizmet etmek istiyorum, kurda değil," demiş. Sözlere inanan geyik, tekrar aslanın yanına gitmiş. Uzun zamandır bu anı bekleyen aslan

tekrar üstüne atlayıp onu paramparça etmiş. Etrafa savrulan parçalar arasında geyiğin yüreğini gözüne kestiren tilki hemen kapıp yemiş. Az sonra aslan yüreği aramaya başlamış ve tilkiye görüp görmediğini sormuş. "Aslanım, bu akılsız hayvanda yürek ne arar? İki kere senin pençene düşen birinin yüreği mi olur?"[21] deyip onu da kandırmış.

Masal ihtirasa kapılan insanların muhtemel tehlikeleri göremediklerini vurgulamak istiyor.

CC

Aslan, Ayı ve Tilki

Λέων καὶ ἄρκτος καὶ ἀλώπηξ

Aslanla ayı avladıkları geyiği içlerinden hangisinin yiyeceği konusunda kavgaya tutuşmuşlar. Birbirlerine acımasızca vuran iki vahşi hayvan sonunda halsiz yere yığılmışlar. Olup bitenleri uzaktan seyreden bir tilki onları böyle perişan görünce hemen koşup geyiği kapmış ve oradan uzaklaşmış. Bunun üzerine aslan, "Eyvah, demek bunca saat tilki için dövüşüyormuşuz," demiş.

Masal insanların bazen başkalarının yararına çaba sarf ettiklerini vurgulamak istiyor.

CCI

Aslanla Kurbağa

Λέων καὶ βάτραχος

Kurbağanın kalın sesini duyan aslan, sesin geldiği tarafa doğru dönüp gözleriyle büyük bir hayvan aramaya başla-

---

21 Mısırlılar kalbin yaşamın ve ahlakın merkezi olduğuna inanıyorlardı. Antik Yunanlılar da bu düşünceyi paylaşıyor, kalbin bedenin ısısını sağladığına inanıyorlardı. Aristoteles başta olmak üzere birçok filozof kalbin konuşma sanatını, düşünceyi ve duyguları kontrol ettiğine inanıyordu. Stoacılara göre de ruhun mekânı kalpti.

mış. Az sonra zıplayarak ortaya çıkan kurbağayı görünce, "Sen miydin böyle bağıran? Demek ki hayatta duyduklarından değil, gördüklerinden kaygılanman gerekir," demiş.

Masal dedikodulara kulak asmamızın yanlış bir şey olduğunu, yalnız gözlerimizle gördüğümüz şeylere inanmamız gerektiğini vurgulamak istiyor.

CCII

Aslanla Yunus

Λέων καὶ δελφίς

Deniz kenarına inen bir aslan kıyıya yaklaşan bir yunus görmüş. Hayatında hiç yunus görmediği için ona hayran kalmış, arkadaş olmalarını, biri karanın kralı, diğeri denizin kralı olarak ittifak kurmalarını istemiş. Yunus seve seve teklifi kabul etmiş. Bir gün aslan bir boğayla güreşiyormuş, zora gelince yunustan yardım istemiş, ancak o denizden çıkamadığı için yardımına koşamamış. Bunun üzerine aslan onu ihanetle suçlamış. "Bana kızacağına doğaya kız. Beni kara hayvanı değil, deniz hayvanı yaparak karaya çıkamamamı öngören o," diye cevap vermiş yunus.

Masal müttefik ararken bize yardımcı olabilecek insanları seçmemiz gerektiğini vurgulamak istiyor.

CCIII

Aslanla Yabandomuzu

Λέων καὶ κάπρος

Bir yaz günü, çok susayan aslanla yabandomuzu aynı dereden su içmeye gitmişler. Ama çok geçmeden kim daha önce su içecek diye kavgaya tutuşmuşlar. Sonra da birbirlerine acımasızca vurarak saatlerce dövüşmüşler. Nefes almak için bir an durakladıklarında yukarıdan onlara bakan

iki akbaba fark etmişler. Leş yemeye alışkın iki yırtıcı kuşun birbirlerini öldürmelerini beklediğini anlayınca hemen dövüşmeyi bırakıp, "Bu yırtıcı kuşlara yem olacağımıza, en iyisi arkadaş olalım," demişler.

Masal kavga ve geçimsizlik yerine barışı seçmemiz gerektiğini vurgulamak istiyor.

CCIV
Aslanla Tavşan
Λέων καὶ λαγωός

Bir gün ormanda gezinen bir aslan uyuyan bir tavşan görmüş. Tam yakalayıp yemeye hazırlanırken, az ileride dolaşan bir geyik görmüş. Hemen tavşandan vazgeçip geyiği yakalamaya koşmuş. Gürültüden tavşan uyanmış ve koşarak bir ağacın kovuğuna sığınmış. Saatlerce geyiği kovalayan aslan yakalayamayacağını anlayınca tavşanı yemek için geri dönmüş. Tavşanı orada göremeyince, "Oh olsun bana! Avucumdaki yemeği umut ettiğim, ancak sahip olamadığım bir yemek uğruna kaybettim," diye söylenmiş.

Masal çok şey peşinde koşarken sahip oldukları şeyleri de kaybeden insanları işaret ediyor.

CCV
Aslan, Kurt ve Tilki
Λέων καὶ λύκος καὶ ἀλώπηξ

Ağır hastalanan yaşlı bir aslan bir mağaraya girmiş ve uzanıp yatmış. Bunu öğrenen bütün hayvanlar ziyaretine gelmişler. Mağaraya yanaşmayan bir tek tilki kalmış. Bunu fırsat bilen kurt aslana, "Tilki seni küçümsediğinden ziyaretine gelmiyor," diyerek onu kışkırtmaya başlamış. Mağaranın dışında saklanan tilki, kurdun sözlerini du-

yunca kendini savunmak istemiş ve hemen ortaya çıkarak, "Burada toplananların hiçbiri benim kadar kaygılanmadı senin için. Yemedim içmedim, saatlerce etrafı dolaşıp seni iyileştirecek doktor aradım," demiş. Yerinden kalkan aslan, "Peki bir çaresini buldun mu?" diye sormuş. "Tabii buldum," demiş tilki. "Doktorlar diri diri yüzdüğün bir kurdun derisini üstüne giyersen hemen iyileşeceğini söylediler." Bunu duyan aslan bir hamleyle kurdu parçalamış, tilki de, "Güçlü birini güçsüz birine karşı kışkırtmak doğru değildir, tam tersini yaparak onu yatıştırmaya çalışmak gerekir," diyerek gülmüş.

Masal başkalarının kuyusunu kazan insanların çoğu kez içine kendilerinin düştüğünü vurgulamak istiyor.

CCVI

Aslanla Fare

Λέων κιά μῦς ἀντευεργέτης

Bir gün bir fare yanlışlıkla uyuyan bir aslanın üstüne düşüp uyandırmış. Çok sinirlenen aslan onu yakalayıp yemeye hazırlanırken, fare kendisini bırakması için yalvarmaya başlamış, "Eğer beni yemezsen, günün birinde bu iyiliğinin karşılığını veririm sana," demiş. Karnı tok olan aslan gülerek onu serbest bırakmış. Kısa bir süre sonra avcıların kurduğu pusuya düşen aslan, çaresiz kükreyip yardım istemeye başlamış. Birden karşısına canını kurtardığı fare çıkmış. Hemen keskin dişleriyle aslanı saran ipleri kemirip onu kurtarmış. "İyiliğinin karşılığını vereceğime söz vermiştim, ama inanmamıştın. Bunu hiç unutma, küçücük bir fare bile minnet borcunu öder," demiş fare.

Masal günün birinde en güçlülerin bile güçsüzlerin yardımına muhtaç kalabileceklerini vurgulamak istiyor.

CCVII

Aslanla Yabaneşeği

Λέων καὶ ὄναγρος

Aslanla yabaneşeği bir gün birlikte avlanmaya karar vermişler. Aslan kuvvetiyle, eşek de hızlı koşmasıyla birçok hayvan avlamışlar, ama sıra avları paylaşmaya gelince aslan, "Avladıklarımızı üçe ayıracağız," demiş. "Birinci pay hayvanların kralı olduğumdan bana ait, ikinci pay ortaklığımızdan bana düşen pay olduğundan yine bana ait. Üçüncü paya gelince, hemen ortalıktan kaybolmazsan başına büyük felaketler geleceğinden onu bana vereceksin."

Masal insanların ortak seçerken kendilerine uygun birilerini bulmaları, büyük güce sahip olan kişilerden sakınmaları gerektiğini vurgulamak istiyor.

CCVIII

Birlikte Avlanan Aslanla Eşek

Λέων καὶ ὄνος ὁμοῦ θηρεύοντες

Aslanla eşek birlikte avlanmaya karar vermişler. Yabankeçilerinin yaşadığı bir mağaraya yaklaştıklarında aslan girişte durmuş, eşek de içeriye girip anırmaya ve keçileri kovalamaya başlamış. Can havliyle dışarıya çıkan keçilerin çoğu aslanın pençesine düşmüş. Kasılarak mağaradan çıkan eşek, "Nasıl? Onları korkutup cesurca dövüşmedim mi?" diye sormuş aslana. "Eşek olduğunu bilmesem, senden ben bile korkardım," diye takılmış aslan.

Masal kim olduğumuzu iyi tanıyan birisine övünmemizin bizi gülünç duruma düşürdüğünü vurgulamak istiyor.

CCIX
Aslan, Eşek ve Tilki
Λέων καὶ ὄνος καὶ ἀλώπηξ

Bir gün aslan, eşek ve tilki birlikte avlanmaya karar vermişler. Bir süre sonra aslan eşeğe avladıkları hayvanları aralarında paylaştırmasını söylemiş. Eşek avı üç eşit parçaya ayırarak aslana istediğini seçmesini söylemiş. Buna çok sinirlenen aslan eşeği yakaladığı gibi bir çırpıda parçalamış. Aslan tilkiye dönerek avı paylaştırmasını bu kez ondan istemiş. Tilki bütün avları üst üste yığmış, içinden birkaç küçük hayvan ayırarak onları da ayrı bir yere koymuş. Sonra da aslandan istediği payı seçebileceğini söylemiş. Bunu beğenen aslan, "Paylaştırmayı bu şekilde yapmayı sana kim öğretti?" diye sormuş. "Eşeğin başına gelenler," diye cevap vermiş kurnaz tilki.

Masal insanların başkalarının başına gelenlerden ders aldıklarını vurgulamak istiyor.

CCX
Aslan, Prometheus ve Fil
Λέων καὶ Προμηθεὺς καὶ ἐλέφας

Aslan, Prometheus'a sitem ediyormuş. "Beni hayvanlar âleminin en güçlü hayvanı yaptın, çenemi keskin dişlerle, pençelerimi yırtıcı tırnaklarla donattın, ama buna rağmen horozdan korkmamı engelleyemedin," diye dert yanıyormuş. Bir gün Prometheus dayanamayıp, "Ben elimden geleni yaptım, sana verebileceğim bütün gücü verdim, ama içindeki korkuyu kendin besliyorsun," demiş. Bu sözlerle kendisine güvenini büsbütün yitiren aslan ağlamaya, korkaklığını lanetlemeye başlamış, sonunda intihar etmeye karar vermiş. Yolda yürürken bir file rastlamış, onunla sohbete başlamış. Bir süre sonra filin devamlı kulaklarını salladığını fark eden

aslan bunu neden yaptığını sormuş. Fil de kulaklarının etrafında uçuşan sivrisineği göstererek, "Bu gördüğün arsız şey kulağıma kaçarsa ölürüm," demiş. Bunu duyan aslan çok sevinmiş. "Artık intihar etmeme gerek yok, çünkü filden daha cesurum. Bir horozun bir sivrisinekten daha büyük olduğu kadar," demiş.

Masal herkesin bir şeylerden korktuğunu vurgulamak istiyor.

CCXI

Aslanla Boğa

Λέων καὶ ταῦρος

Aslan besili bir boğayı gözüne kestirmiş, onu kurnazlıkla yakalayıp yemek istemiş. Bir gün boğaya, "Tanrılar için bir koyun kestim, istersen gel birlikte yiyelim," demiş, oysa maksadı evine gelecek olan boğayı yakalayıp yemekmiş. Aslanın evine giden boğa, etrafta koca kazanlarla şişler görmesine rağmen koyunu göremediği için hiçbir şey söylemeden gitmeye hazırlanmış. Bu davranışına kızan aslan onu hainlikle suçlamış. "Hain değilim, ama gördüğüm kadarıyla bu hazırlıklar koyun için değil, boğa için," diye cevap vermiş boğa.

Masal aklı başında olan insanların kurnazlıklara kanmadıklarını vurgulamak istiyor.

CCXII

Kuduz Aslanla Geyik

Λέων λυσσῶν καὶ ἔλαφος

Kuduz olan bir aslanı uzaktan gören bir geyik, "Eyvah! Bu canavar iyi zamanlarında bile önüne çıkan her canlıya saldırıyordu. Bu kuduz haliyle kim bilir neler yapar artık!" diyerek ağlamaya başlamış.

Masal zaten kötü olan insanların eline güç geçerse daha da tehlikeli olduklarını vurgulamak istiyor.

CCXIII

Fareden Korkan Aslanla Tilki

Λέων μῦν φοβηθεὶς καὶ ἀλώπηξ

Bir gün bir fare koşarken, yanlışlıkla uyuyan aslanın yüzüne basıp ortadan kaybolmuş. Yerinden fırlayan aslan kendisini rahatsız eden şeyin ne olduğunu anlamaya çalışırken, kükremeye başlamış. Olayı gören tilki, "Hayvanlar âleminin kralı bir fareden korkar mı?" diye onunla alay etmiş. "Fareden korkmadım, cüretinden huzursuz oldum," diye cevap vermiş aslan.

Masal güçlü insanların rahatsız edilmekten değil, onları rahatsız edenin ne olduğunu bilmemekten huzursuz olduklarını vurgulamak istiyor.

CCXIV

Hırsızla Karadut Ağacı

Ληστὴς καὶ συκάμινος

Günün birinde bir hırsız yolda yürüyen bir adama saldırıp öldürmüş. Olayın tanıkları onu kovalamaya başlamışlar. Üstü başı kan içinde olan hırsız kurtulmak için karşı yönden gelenlerin arasından geçmeye çalışmış, ancak olanları bilmeyen insanlar onu durdurup üstündeki kırmızı lekelerin ne olduğunu sormuşlar. Hırsız karadut ağacından inerken lekelendiğini söyleyip uzaklaşmaya çalışmış, ama bu sefer onu kovalayanların ellerine düşmüş. Kızgın insanlar yakaladıkları gibi bir karadut ağacına asmışlar. Bunun üzerine karadut ağacı, "Senin asılmana yardımcı olduğum için kendimi hiç kötü hissetmiyorum, çünkü hem çok kötü bir şey yaptın, hem de bunu benim üstüme atmak istedin," demiş.

Masal masum insanların caniler tarafından suçlandıklarında onlara karşı acımasız olacaklarını vurgulamak istiyor.

CCXV

Kurtlarla Köpeklerin Savaşı

Λύκοι καὶ κύνες ἀλλήλοις πολεμοῦντες

Bir zamanlar kurtlarla köpekler savaşıyormuş. Köpekler başlarına komutan olarak bir Yunanlıyı seçmişler. Köpeklerin komutanı saldırıyı geciktirdikçe kurtlar durmadan tehditler yağdırmaya başlamışlar. Komutan bunun üzerine, "Saldırıyı neden geciktirdiğimi biliyor musunuz?" diye sormuş. "Saldırıyı başlatacak olan biri her şeyi tekrar tekrar düşünmeli, kimin ne yapacağını tahmin etmeli. Sizin cinsiniz aynı, renginiz huylarınız aynı, birbirinize benziyorsunuz. Oysa bizim tarafın durumu öyle değil. İçimizden bazıları siyah, gri ya da kahverengi. Çoğumuzun doğduğu yer ve âdetlerimiz farklı. Değişik olan ve değişik şekilde düşünen bir topluluğu yönetmek kolay değil," demiş.

Masal fikir birliğine sahip ve itaatkâr bir ordunun daha kolay yönetildiğini vurgulamak istiyor.

CCXVI

Kurtlarla Köpeklerin Barışı

Λύκοι καὶ κύνες πρὸς αὑτοὺς καταλλαγέντες

Bir gün kurtlar köpekleri anlaşmaya çağırıp barış yapmayı önermişler. "Aslında birbirimize çok benziyoruz, hatta akrabayız diyebiliriz. Farkımız davranışlarımızdadır. Biz serbest ve şerefli bir şekilde yaşıyoruz, oysa siz daima insanlara boyun eğip itaat ediyorsunuz. Köle gibi size vurmalarına izin veriyor, boynunuza tasma takıp sürüklemelerine karşı çıkmıyorsunuz. Bu yetmezmiş gibi, bir de onların koyun-

larına bekçilik ediyorsunuz. Yemeğe gelince, onlar güzelim etleri yiyor, size kemikleri atıyorlar. Ne diye bizimle anlaşıp onların koyunlarını bize teslim etmiyorsunuz? Bundan hepimiz kazançlı çıkarız," demişler. Teklifi onaylayan köpekler, kurtların ağıla girmelerine izin vermişler. Vakit kaybetmeyen kurtlar önce köpekleri, sonra da koyunları yemişler.

Vatanlarına ihanet edenlerin sonu kötüdür, çünkü bu şerefsiz davranışlarının ilk kurbanları kendileri olurlar.

CCXVII
Kurtlarla Koyunlar
Λύκοι καὶ πρόβατα

Bir kurt sürüsü ovada otlayan koyunları gözüne kestirmiş, ancak köpekler yüzünden onlara yaklaşamamış. Bunun üzerine aç kurtlar kurnazlığa başvurmuşlar. Bir temsilci seçip koyunlara göndermişler ve onlardan köpekleri kendilerine teslim etmelerini istemişler, "Aramızdaki düşmanlığın sebebi bu köpeklerdir, eğer onları bize teslim ederseniz barış sağlanmış olacak," demişler. Olacakları tahmin edemeyen koyunlar köpekleri kurtlara teslim etmişler. Artık onları durduracak bir engel kalmadığını gören kurtlar savunmasız koyunlara saldırıp hepsini yemişler.

Masal savunmasız kalan şehirlerin er ya da geç düşmanların eline düşeceklerini vurgulamak istiyor.

CCXVIII
Kurtlar, Koyunlar ve Koç
Λύκοι καὶ πρόβατα καὶ κριός

Bir gün kurtlar koyunlara bir temsilci göndermişler ve bir anlaşma yapmak istediklerini iletmişler. "Eğer sizi kollayan köpekleri bize teslim ederseniz, aramızdaki tatsızlık

ortadan kalkar, ömür boyu barış içinde yaşarız," demişler. Akılsız koyunlar hep birlikte bunun güzel bir fikir olduğuna karar vermişler, ancak aralarından yaşlı bir koç ortaya çıkarak, "Size nasıl güvenebiliriz? Köpekler koruduğu halde serbestçe otlayamıyoruz, onlar ortadan kalkarsa, bize neler yapacağınızı düşünmek bile istemiyorum," demiş.

Masal düşmanların sözlerine kanıp savunmamızı gevşetmemek gerektiğini vurgulamak istiyor.

CCXIX

Gölgesiyle Böbürlenen Kurtla Aslan

Λύκος διὰ τὴν ἑαυτοῦ σκιὰν γαυρωθεὶς καὶ λέων

Güneşin batımına yakın, ıssız bir yerde,
Bir kurt geziniyormuş ileride.
Gölgesinin büyük olduğunu fark edince
"Benim kadar iri biri hiç aslandan korkar mı?"
Diye düşünmüş kendince.
"Bu boyumla tüm hayvanların kralı olmalıydım," demiş.
Düşüncelere dalmışken, yanına yaklaşan
Aslanı fark etmemiş, pençesine düşmüş.
Birden ne kadar yanlış davrandığının farkına varmış:
"Kendini beğenmişin sonu bu olur," diye haykırmış.

CCXX

Kurtla Keçi

Λύκος καὶ αἴξ

Kayalık bir yamaçta otlayan keçiyi gören kurt onu yakalayamayacağını anlayınca kurnazlığa başvurmuş. Bir yandan oraların çok tehlikeli olduğunu, düşüp bir tarafını yaralayacağını söylerken, diğer yandan bulunduğu ovanın otlarını methetmeye başlamış. Bunları duyan keçi, "Anladı-

ğım kadarıyla senin derdin benim ne yiyeceğimle değil, senin ne yemek istediğinle ilgili," demiş.

Masal kötü insanların amaçlarına ulaşmak için her türlü kurnazlığa başvurduklarını hatırlatmak istiyor.

CCXXI

Kurtla Kuzu

Λύκος καὶ ἀρήν

Bir kurt nehirde su içen bir kuzu görmüş, yakalayıp yemek için bir bahane aramış. Kuzunun içtiği yerden biraz uzağa gidip su içer gibi yapmış, sonra da suyu bulandırdığı için onu suçlamış. Kuzu dudaklarını suya azıcık değdirdiği için böyle bir şeyin imkânsız olduğunu, hem de kurdun durduğu yer yukarıda olduğundan bulanık suyun ona gelmesinin mümkün olmadığını söylemiş. Diyecek bir şey bulamayan kurt, "Evet ama sen geçen sene babama küfretmiştin," diye çıkışmış. "Geçen sene ben daha doğmamıştım ki," demiş bu sefer kuzu. Sabrı tükenen kurt, "Mazeret bulmakta üstüne yok, ama bu seni yemeyeceğim anlamına gelmiyor," diyerek kuzuya saldırmış.

Masal kötülük yapmayı aklına koyan bir insanı hiçbir şeyin durduramayacağını vurgulamak istiyor.

CCXXII

Kurt ve Tapınağa Sığınan Kuzu

Λύκος καὶ ἀρνίον εἰς ἱερὸν καταφυγόν

Bir kurt yalnız dolaşan bir kuzuyu kovalamaya başlamış, o da kurtulmaya çalışırken yakınlarda bulunan bir tapınağa sığınmış. İçeriye zorla giremeyeceğini bilen kurt,[22] kuzuyu

22 Antik Yunan'da tapınağa sığınan bir insanı zorla yakalamak büyük günah sayılırdı.

dışarıya çıkmaya ikna etmek istemiş. "Hey sen! Hemen dışarıya çık. Tapınağın rahibi seni görünce anında tanrılara kurban eder," demiş. "Sen beni hiç merak etme. Sana ziyafet olacağıma, tanrılara kurban olurum daha iyi," diye cevap vermiş kuzu.

Masal onurlu bir ölümün boşu boşuna ölmekten daha iyi olduğunu vurgulamak istiyor.

CCXXIII

Kurtla Yaşlı Kadın

Λύκος καὶ γραῦς

Aç bir kurt yemek bulabilmek için köye inmiş, gizlice bahçeden bahçeye geçerek yiyecek bir şeyler aramış. Evlerden birinde yaşlı bir kadının ağlayan bir çocuğa, "Böyle devam edersen seni kurda veririm," dediğini duymuş. Kadının söylediklerine inanan kurt evin kapısına yaklaşıp beklemeye başlamış. Saatlerce bekledikten sonra bıkan kurt boynu bükük oradan uzaklaşırken, "Bu evdekilerin söyledikleriyle yaptıkları birbirini tutmuyor," demiş.

Masal sözünü tutmayan insanları işaret ediyor.

CCXXIV

Kurtla Balıkçıl

Λύκος καὶ ἐρωδιός

Oburca yemek yiyen kurdun boğazına kemik saplanmış, nefes alamadığı için yardım edecek birini aramaya koyulmuş. Az sonra bir balıkçıla rastlamış, ona kemiği boğazından çıkarmayı başarırsa büyük bir armağan vereceğini söylemiş. Balıkçıl uzun gagasını kurdun boğazına sokmuş ve kemiği çıkarmış, sonra da kararlaştırdıkları gibi armağanını istemiş. "Başını kurdun ağzından sağ salim çıkardığına

şükredeceğine, bir de armağan mı bekliyorsun?" diye cevap vermiş kurt.

Masal bir caniden beklenecek en büyük armağanın hiç olmazsa kötülük etmemesi olduğunu vurgulamak istiyor.

CCXXV
Kurtla At
Λύκος καὶ ἵππος

Ovada yemek arayan kurt bol miktarda arpa bulmuş, ama arpa yemeye alışık olmadığından bırakıp gitmiş. Az ileride bir ata rastlamış ve ona ovada arpa bulduğunu, fakat yemediğini söylemiş. "Yemek yerken dişlerin o kadar güzel sesler çıkarıyor ki arpayı sana sakladım," demiş. Bunun üzerine at, "Eğer arpa yiyebilseydin, kulaklarını değil karnını tatmin etmeyi düşünürdün," diye cevap vermiş.

Masal kurnaz insanların masum olduklarını iddia ettiklerinde bile aklı başında insanları inandırmadıklarını vurgulamak istiyor.

CCXXVI
Kurtla Köpek
Λύκος καὶ κύων

Günün birinde boynundan zincirle bağlı, bakımlı bir köpek gören kurt, onu kimin bağladığını ve kimin beslediğini sormuş. "Beni hem besleyen, hem de bağlayan sahibimdir," diye cevap vermiş köpek. Oradan hızla uzaklaşan kurt, "Tanrı bunu sevdiğim hiçbir kurdun başına vermesin. Boyuna bağlanan bir zincir açlıktan katbekat kötüdür," diye düşünmüş.

Masal köleliğin açlıktan kötü olduğunu vurgulamak istiyor.

CCXXVII
Kurtla Aslan
Λύκος καὶ λέων

Otlayan bir sürüden bir kuzu çalan kurt inine doğru koşmaya başlamış. Birden önüne bir aslan çıkmış ve ağzından kuzuyu kapmış. Buna çok kızan, ama bir şey yapamayan kurt, "Bu yaptığın haksızlıktır. Bu kuzu bana aitti," diye aslana seslenmiş. "Öyle ya..." demiş aslan gülerek. "Sana da bir dostun hak ettiğin için ikram etmişti, değil mi?"

Masal ukala hırsızları işaret ediyor.

CCXXVIII
Kurtla Eşek
Λύκος καὶ ὄνος

Kurtların kralı seçilen bir kurt yeni bir kanun ilan etmiş. Bu kanuna göre bundan böyle bütün kurtlar avladıkları hayvanları ortaya koyup diğerleriyle paylaşacaklarmış. Oradan geçen bir eşek kurtların kralının söylediklerini duyunca, "Çok güzel bir fikir, ama dün avladığın kuzuyu diğerleriyle paylaşacağına, neden inine götürüp sakladın?" diye sormuş. Ne diyeceğini bilemeyen kurt kanunu iptal etmiş.

Masal kanunları çıkaranların onlara uymadıklarını vurgulamak istiyor.

CCXXIX
Kurtla Çoban
Λύκος καὶ ποιμήν

Bir kurt bir koyun sürüsünün peşine takılmış ve hiçbirine zarar vermeden otlamalarını izlemiş. Çoban ilk başta korkmuş, ama uslu durduğunu görünce kurdu bir tür ko-

ruyucu gibi görüp rahatlamış. Aniden şehre inmesi gerekince koyunları kurda emanet etmiş ve yola koyulmuş. Vakit kaybetmeyen kurt koyunların yarısını yedikten sonra oradan uzaklaşmış. Akşamüzeri dönen çoban sürünün yarısını parçalanmış görünce, "Eyvah! Ne kadar akılsızmışım. Koyunlar kurda emanet edilir mi hiç?" diye haykırmış.

Masal korunmasını istediğin şeyi güvenli ellere emanet etmen gerektiğini vurgulamak istiyor.

CCXXX

Karnı Tok Kurtla Koyun

Λύκος κεκορεσμένος καὶ πρόβατον

Karnı tok bir kurt ovada gezinirken bir koyunla karşılaşmış. Kurdu aniden karşısında gören koyun o kadar korkmuş ki yere yığılmış, sonunun gelmesini beklemeye başlamış. Kurt onu yemeye pek meraklı olmadığından bir şans tanımak istemiş. "Bana üç samimi cümle söylersen seni serbest bırakırım," demiş. Koyun hiç düşünmeden, "Ilk önce seninle hiç karşılaşmamak isterdim. Madem karşılaştım, hiç olmazsa kör olmanı isterdim. Son olarak da zavallı bizleri sebepsiz yere parçaladığınız için bütün kurt soyunun cehennemde yanmasını isterdim," demiş. Söylediklerinde samimi olduğunu anlayan kurt koyunu serbest bırakmış.

Masal gerçeği söylemenin bazen düşmanlar tarafından bile takdir edildiğini vurgulamak istiyor.

CCXXXI

Yaralı Kurtla Koyun

Λύκος τετρωμένος καὶ πρόβατον

Köpeklerin ısırıp yaraladığı bir kurt perişan halde yere yığılmış, ona yardım edebilecek birini bekliyormuş. Az

sonra yanından bir koyun geçmiş ve kurt ondan yakındaki dereden biraz su getirmesini istemiş, "Sen bana su getir yeter, yemeğimi kendim ayarlarım," demiş. "Eğer sana su getirirsem, kesinlikle yemeğin ben olurum," diye cevap vermiş koyun.

Masal ikiyüzlü, kurnaz insanların huylarını değiştirmediklerini vurgulamak istiyor.

CCXXXII

Yağ Lambası

Λύχνος

Tıka basa yağla dolu olan bir yağ lambası güçlü ışık yaydığını söyleyerek kendini methediyor, güneşten bile daha parlak olduğuyla böbürleniyormuş. Ama birdenbire esen bir rüzgâr kibirli lambayı söndürmüş. Evin sahibi onu tekrar yakarken, "Sen işine bak ve fazla konuşma. Gördüğün gibi yıldızların ışığı bir rüzgâr esintisiyle sönmez," demiş.

Masal şöhretin ve paranın insanları sarhoş etmemesi gerektiğini, sahip oldukları her şeyin kendilerine ait olmadığını vurgulamak istiyor.

CCXXXIII

Kâhin

Μάντις

Günün birinde bir kâhin pazarda tanıdıklarıyla konuşuyormuş. Birden yanına koşarak yaklaşan biri evini hırsızların bastığını, her şeyini çalıp gittiklerini söylemiş. Neye uğradığını şaşıran kâhin apar topar evine doğru koşmaya başlamış. Bunu gören bir adam, "Hey kâhin! Herkesin geleceğini önceden görüyorum diye kasılıyordun. Kendi geleceğini görseydin ya?" diye ona takılmış.

Masal kendi hayatlarını bir düzene sokamayan, buna karşın başkalarına öğüt vermeye kalkışan insanları işaret ediyor.

CCXXXIV
Arılarla Zeus
Μέλισσαι καὶ Ζεύς

Arılar onca zahmetten sonra elde ettikleri balı insanların çalmasına çok kızmışlar. Bir gün Zeus'un huzuruna çıkmışlar ve kovanlarına yaklaşan insanları iğneleriyle sokup öldürebilme yeteneği vermesini istemişler. Bu Zeus'un hiç hoşuna gitmemiş, böylece iğnelerini birine batırdıklarında kendilerinin de ölmelerini öngörmüş.

Masal başkalarına kötülük yapmak isteyen insanların er ya da geç cezalandırılacaklarını vurgulamak istiyor.

CCXXXV
Arıcı
Μελισσουργός

Günün birinde bir hırsız, bir arıcının kovanlarının bulunduğu ambara girmiş, kovanlardan bütün balı ve balmumunu çalıp kaçmış. Akşamüzeri dönen arıcı kovanları boş bulunca ne olduğunu anlamaya çalışmış, ama bir anlam verememiş. O sırada kovanlarına girmek üzere gelen arılar onu orada görünce üstüne üşüşmüşler. "Hain hayvanlar!" diye bağırmış arıcı, "Bütün günüm size bakmakla geçiyor. Beni korkutacağınıza, balınızla mumunuzu çalan hırsızı korkutsaydınız ya?"

Masal cahillik yüzünden gerçek düşmanlarından değil, dostlarından sakınan insanları işaret ediyor.

CCXXXVI
Gezgin Rahipler
Μηναγύρται

Tanrıça Rea'nın tapınaklarına hizmet eden bir grup din adamı[23] eşyalarını bir eşeğe yükleyip kendileri yayan gidiyorlarmış. Çok yorulan eşek ölünce rahipler derisini yüzüp bir davul yapmışlar, köyden köye gezerken çalmaya başlamışlar. Yolda onları gören başka bir rahip eşeklerine ne olduğunu sormuş. İçlerinden biri, "Öldü, fakat şimdi hayatında yemediği kadar dayak yiyor," diye cevap vermiş.

Masal kölelerin serbest bırakıldıklarında bile çile çektiklerini vurgulamak istiyor.

CCXXXVII
Farelerle Kediler
Μύες καὶ γαλαῖ

Farelerle kediler devamlı savaş halindeymişler ve her çarpışmayı kediler kazanıyormuş. Bunun üzerine fareler bir toplantı yapmışlar ve yenilginin sebeplerini araştırmak istemişler. Sonunda bir liderleri olmadığından hep kaybetmeye mahkûm olduklarına karar vermişler, içlerinden birkaç lider seçmişler. Lider fareler diğerlerinden daha üstün görünmek için boynuz gibi bir şeyler bulup başlarına takmışlar ve her şeyin yolunda gideceğini ummuşlar. Kedilerle ilk çatışmada tekrar yenilen fareler, kurtulmak için koşmaya, deliklere saklanmaya çalışmışlar, ama lider fareler başlarındaki boynuzlar yüzünden deliklere sığamadıklarından kedilerin eline düşmüşler.

---

23 Rea mitolojiye göre Zeus'un annesi ve bereket tanrıçasıydı. Özgün metinde kullanılan μηναγύρται [menagyrtai] kelimesi tanrıça Rea'nın tapınaklarında hizmet eden din adamlarına verilen addır.

Masal kibirli ve boş insanları daima kötü bir sonun beklediğini vurgulamak istiyor.

CCXXXVIII
Sinek
Μυῖα

Günün birinde bir sinek içinde et çorbası pişen bir tencereye düşmüş. Kanatları ıslanan sinek uçup kurtulamayacağını anlayınca, "Hem yedim, hem içtim, hem yıkandım, artık ölsem bile üzülmem," demiş.

Masal dertsiz gelen bir ölümün insanlar tarafından daha olumlu karşılandığını vurgulamak istiyor.

CCXXXIX
Sinekler
Μυῖαι

Bir arıcının ambarında küplerden biri devrilmiş, yerlere bal saçılmış. Kokusunu alan sinekler bala üşüşmüşler ve oburca yemeye başlamışlar. Ayakları bala yapışan sinekler, kanatlanıp uçamadıklarından teker teker boğulurken, içlerinden biri, "Ne kadar bahtsızmışız! Bir anlık mutluluk için hayatlarımızı kaybediyoruz," demiş.

Masal oburluğun insana büyük felaketler getirdiğini vurgulamak istiyor.

CCXL
Karınca
Μύρμηξ

Eskiden karınca insanmış ve çiftçilikle uğraşıyormuş. Kendi ürünleriyle yetinemeyen karınca komşularının ürün-

lerini kıskanıyor, gizlice bahçelerine ve tarlalarına girip onları çalıyormuş. Buna çok kızan Zeus, onu bildiğimiz küçük hayvana dönüştürmüş. Dış görünüşü değişmesine rağmen, karakteri değişmeyen karınca günümüze kadar tarladan tarlaya dolaşıp arpa ve buğday taneleri toplamaya devam etmiş.

Masal doğuştan kurnaz olan insanların sert cezalardan bile ders almadıklarını vurgulamak istiyor.

CCXLI

Karıncayla Ağustos Böceği

Μύρμηξ καὶ κάνθαρος

Karınca bütün yaz durmadan buğday, arpa ve bulduğu her tür tohumu toplayıp kışın yiyecek bir şeyleri olsun diye evinde depolamış. Bunu gören ağustos böceği herkesin gezip eğlendiği yaz döneminde köleler gibi çalıştığı için onunla alay etmiş. Karınca hiç cevap vermeden işine devam etmiş. Zaman geçip soğuklar başlayınca hiçbir yerde yiyecek bulamayan ağustos böceği açlıktan ölmek üzereyken karıncayı hatırlamış, evine gidip yardım istemiş. “Eğer benimle alay edeceğine çalışıp tohum toplasaydın, şimdi bu duruma düşmezdin,” diye cevap vermiş karınca.

Masal bolluk zamanında geleceği düşünmeden yaşayan, işler zorlaşınca hazırlıksız yakalanan insanları işaret ediyor.

CCXLII

Karıncayla Güvercin

Μύρμηξ καὶ περιστερά

Çok susamış bir karınca pınar başına gitmiş, ancak su içmeye çalışırken içine düşmüş. Olanları uzaktan gören bir güvercin gagasıyla bir yaprak koparmış ve karıncaya atmış,

üstüne tırmanan karınca boğulmaktan kurtulmuş. Bir süre sonra avcının biri kuş yakalamak için ökse kurmuş. Güvercinin ökseye yaklaştığını gören karınca koşup avcının ayağını ısırmış. Acıdan bağırıp hareket eden avcıdan korkan güvercin hemen uçup kurtulmuş.

Masal bazı durumlarda güçsüzlerin bile değerli yardımları olabileceğini vurgulamak istiyor.

CCXLIII

Tarla Faresiyle Kent Faresi

Μῦς ἀρουραῖος καὶ μῦς ἀστικός

Bir tarla faresiyle kentte yaşayan bir fare,
Arkadaş olmuşlar bir kere.
Bir gün tarla faresi kent faresini evine davet etmiş
Arpa, buğday, ne bulduysa ona ikram etmiş.
"Yaşadığın hayat karıncanınkini hatırlatıyor bana,
Oysa kentte benim koca bir hazinem var,
İnanmıyorsan, gel de göstereyim," demiş öteki.
Az gitmişler, uz gitmişler, sonunda kente varmışlar.
Kent faresi mercimekle nohut, balla yoğurt,
Hurmayla dolma, pilavla helva,
Dolapta ne bulduysa arkadaşına sunmuş,
Yemesini beklerken de yanına oturmuş.
Tarla faresi onun güzel bahtına şaşmış
Kendi talihsizliğine yanmış.
Birdenbire yeri göğü inleten bir gıcırtı
Mahzendeki sükûneti sarsmış.
İçeriye dalan yaratıktan korkup
Saklanacak delik aramış fareler.
Yaratık uzaklaşınca rahat bir nefes alıp
Korka korka yemeklere yaklaşmışlar.
Ama yeni bir gıcırtıyla tekrar havaya uçmuşlar.

Başka bir yaratık dolapları açıp kapamış,
İki arkadaş da korkudan bayılmış.
"Böyle hayat olmaz olsun," demiş tarla faresi,
"Arpa, buğdaydır yemeğim, yoktur ötesi
Ama buna razıyım, artık hiç yakınmam
Evimi özledim, burada bir saniye durmam."

Masal mutlu ancak yoksul bir hayatın korku dolu lüks bir hayattan daha değerli olduğunu vurgulamak istiyor.

CCXLIV

Fareyle Kurbağa

Μῦς καὶ βάτραχος

Karada yaşayan bir hayvan olan fare bir kurbağayla arkadaş olmuş. Kötü bir karaktere sahip olan kurbağa fareyle eğlenmek istemiş, "Gel arkadaşlığımızı pekiştirmek için bir iple ayaklarımızı birbirine bağlayalım," demiş. Bunda bir kötülük sezmeyen fare öneriyi kabul etmiş ve birbirlerine bağlanmış olarak dolaşıp ovalarda gezmişler. Birden önlerine çıkan nehri gören kurbağa hemen suya dalmış, oradan oraya zıplayıp derinlere girip çıkmış. Suya alışık olmayan fare daha fazla dayanamayıp boğulmuş. Kurbağa ipi ayağından çıkarmaya çalışmış, ama becerememiş ve yüzerken ölü fareyi de peşinden sürüklemiş. Yükseklerden fareyi gören bir çaylak ani bir dalışla onu kapmış ve ağzına atmış, ayağından sarkan kurbağayı da fark etmeden onunla beraber yutmuş.

Masal haksızlığa uğrayan birinin ölü bile olsa kendisini savunmaya gücü olduğunu vurgulamak istiyor. [24]

---

24 Maksimos Planoudis (1255?-1305?) bu masalı Aisopos'un ölüme mahkûm edildiğinde yaptıkları haksızlığın cezasız kalmayacağını belirtmek amacıyla hâkimlerine anlattığını yazıyor.

CCXLV

Kazazedeyle Deniz

Ναυαγὸς καὶ θάλασσα

Dalgaların bir kıyıya sürüklediği bir kazazede halsiz kalıp toprağa yığılmış, uyuyakalmış. Kendine gelince denize bakmış ve durgun, çarşaf gibi görünüşüyle insanları kandırıp sonunda ölüme sürüklediği için onu suçlamış. Bunun üzerine deniz kadın görünümünü alarak ona, "Hey sen! Bana kızacağına rüzgârlara kız, çünkü benim olağan halim şimdi gördüğün gibidir. Onlar üzerime esip dalga oluşturduğu zaman beni de kızdırıyorlar," demiş.

Masal bize kötülük yapana değil, bu kötülüğü ona yaptırana kızmamız gerektiğini vurgulamak istiyor.

CCXLVI

Gençlerle Kasap

Νεανίσκοι καὶ μάγειρος

İki genç adam aynı kasaptan alışveriş yapıyorlarmış. Kasabın bakmadığı bir sırada içlerinden biri büyük bir et parçası kapıp diğerinin elbisesinin altına saklamış. Etin yok olduğunu gören kasap onları hırsızlıkla suçlamış ve eti geri vermelerini istemiş, ama parçayı çalan "bende değil", diğeri ise "ben almadım" diye yemin etmiş. Yalan söylediklerini anladığı halde bunu kanıtlayamayan kasap, "Beni aldatabilirsiniz, ama tanrıları asla," demekle yetinmiş.

Masal yalan söylemenin tanrılara hakaret olduğunu vurgulamak istiyor.

CCXLVII
Yavru Geyikle Babası
Νεβρὸς καὶ ἔλαφος

Bir gün yavru geyik babasına, "Babacığım, sen hem iriyarısın, hem de kocaman boynuzların var. Neden köpeklerden korkuyorsun?" diye sormuş. "Doğru söylüyorsun çocuğum," demiş babası şefkatle. "Hem güçlüyüm, hem de beni koruyacak boynuzlarım var, ama köpek havlaması duyduğumda içimden bir ses uzaklara kaçmam gerektiğini söylüyor."

Masal doğuştan korkak olanların her şeyden korktuğunu vurgulamak istiyor.

CCXLVIII
Sefih Gençle Kırlangıç
Νέος ἄσωτος καὶ χελιδών

Sefih bir genç babasından kalma bütün serveti harcamış, geleceği hiç düşünmeden oradan oraya gezip tozmuş. Bir gün zamanından daha erken gelen bir kırlangıç görüp baharın geldiğini sanmış. Hemen son serveti olan yün elbisesini satmış, ama soğuklar devam edince donmaya başlamış. İncecik elbiselerle dolaşan genç bir gün yolun kenarında can çekişen kırlangıcı görünce, "Seni gidi akılsız seni!" demiş. "Hem kendini, hem de beni mahvettin."

Masal zamanında yapılmayan her şeyin zararlı olduğunu vurgulamak istiyor.

CCXLIX
Hastayla Doktor
Νοσῶν καὶ ἰατρός

Bir gün hastalarından birini ziyaret eden bir doktor kendini nasıl hissettiğini sormuş. Hasta biraz terlediğini söyleyince, doktor bunun çok iyi bir işaret olduğunu söylemiş. İkinci ziyaretinde aynı şeyi sorduğunda, hasta titrediğini söylemiş. Doktor bunu da iyiye yormuş. Üçüncü kez onu ziyaret eden doktora vücudunun su topladığını söyleyen hasta aynı yatıştırıcı karşılığı almış. Bir süre sonra bir akrabası hastayı ziyaret etmiş. "Kendini nasıl hissediyorsun?" diye sorunca, "İyiymişim, ama bu iyilik beni mahvediyor," diye cevap vermiş hasta.

Masal her şeyin yolunda gittiğini söyleyen insanların her zaman samimi olmadıklarını vurgulamak istiyor.

CCL
Yarasa, Çalı ve Martı
Νυκτερὶς καὶ βάτος καὶ αἴθυια

Bir gün yarasa, çalı ve martı işbirliği yapıp ticaretle uğraşmaya karar vermişler. Yarasa ödünç para alıp ortak kasaya koymuş, çalı bir elbise, martı da bakır satın almış ve hep birlikte bunları satmak üzere gemiye binip denize açılmışlar. Az sonra kopan bir fırtına geminin batmasına sebep olmuş. Üç ortak hayatlarını kurtarmayı zor başarmışlar, ama para ve eşyalarını kaybetmişler. O günden sonra yarasa alacaklıların onu bulmalarından korktuğu için sadece geceleri dışarıya çıkar, martı deniz kenarında durup dalgaların bakırını karaya çıkarmasını bekler, çalı da elbisesini geri almak için insanların elbiselerine yapışıp onlardan bir türlü ayrılmaz.

Masal insanların geçmişte başarısız oldukları şeylere takıldıklarını vurgulamak istiyor.

CCLI
Yarasayla Kediler
Νυκτερὶς καὶ γαλαῖ

Bir gün bir yarasa yere düşmüş, onu gören bir kedi de hemen koşup yakalamış. Kendine gelen yarasa serbest bırakması için kediye yalvarmaya başlamış. "Yapamam," demiş kedi, "Ben kuşları yakalamak için yaratılmışım." Bunun üzerine yarasa kuş değil, bir tür fare olduğunu söyleyerek hayatını kurtarmış. Bir süre sonra yarasa tekrar yere düşmüş ve başka bir kedi tarafından yakalanmış. Kedi yine yalvarmaya başlayan yarasaya, "Seni serbest bırakamam, farelerden nefret ederim," demiş. Yarasa fare değil, kuş olduğunu söyleyerek tekrar hayatını kurtarmış.

Masal duruma uyum gösterenlerin büyük tehlikelerden kurtulabileceğini vurgulamak istiyor.

CCLII
Zeytin Ağacıyla Diğer Ağaçlar
Ξύλα καὶ ἐλαία

Bir gün ağaçlar içlerinden birini kral seçmeye karar vermişler ve zeytin ağacına gidip bu onuru kabul etmesini istemişler. "O kadar mahsulü bırakıp, tanrıların ve insanların bana duyduğu saygıyı göz ardı edip ağaçları yönetmek mi? Hayır, kabul edemem," demiş zeytin ağacı. Bunun üzerine ağaçlar incir ağacına başvurmuşlar. "Tatlı meyvelerimi bırakıp ağaçların kralı olmak mı? Hayır, kabul edemem," demiş incir ağacı. Son olarak dikenli çalılığa gidip kral olmak isteyip istemediğini sormuşlar. "Eğer beni kral ilan etmek istiyorsanız gelip gölgemin altında oturun, eğer istemiyorsanız dikenli çalılıktan öyle bir ateş çıksın ki Lübnan'ın sedir ağaçlarını bile yaksın," demiş çalılık.

CCLIII
Oduncuyla Hermes
Ξυλευόμενος καὶ Ἑρμῆς

Bir gün bir oduncunun baltası nehre düşmüş, sular da onu alıp götürmüş. Tanrı Hermes nehir kıyısında çaresizlik içinde ağlamaya başlayan oduncuya acımış, yanına yaklaşarak neden üzüldüğünü sormuş. Olanları dinledikten sonra nehrin sularına dalıp elinde altın bir baltayla çıkmış, "Baltan bu mu?" diye sormuş. "Hayır, değil," demiş oduncu. Hermes tekrar nehre dalmış, bu sefer gümüş bir baltayla çıkmış, ancak oduncu yine kendi baltası olmadığını söylemiş. Üçüncü kez suya dalan tanrı elinde oduncunun baltasıyla çıkınca dürüst adam hemen tanımış, "Evet, benimki budur," demiş. Bu tutumunu takdir eden tanrı ona bütün baltaları vermiş. Oduncu akşam olanları arkadaşlarına anlatınca içlerinden biri kıskanmış, ertesi sabah baltasını alıp nehir kenarına gitmiş. Odun keserken bilerek baltasını suya düşürmüş, sonra da ağlamaya başlamış. Birazdan karşısına çıkan tanrı Hermes'e olanları anlatmış, kendisine yardım etmesini istemiş. Suya dalan Hermes az sonra elinde altın bir baltayla çıkınca dayanamayan açgözlü adam, "Evet, bu benim baltam," diye bağırmış. Onun bu kurnazlığına çok kızan tanrı, ne altın baltayı vermiş, ne de adamın baltasını sudan çıkarmış.

Masal tanrıların dürüst insanlara yardım ettiklerini, kurnaz insanları ise cezalandırdıklarını vurgulamak istiyor.

CCLIV
İki Arkadaşla Ayı
Ὁδοιπόροι καὶ ἄρκτος

İki arkadaş yolda yürürken birden karşılarına bir ayı çıkmış. Biri atik davranıp en yakın ağaca tırmanmış, di-

ğeri de yere serilerek ölü taklidi yapmış. Yere yatan adama yaklaşan ayı onu koklamaya başlayınca, adam ayıların ölülere dokunmadığını duyduğu için nefesini tutmaya devam etmiş. Ayı bir süre onu kokladıktan sonra kalkıp gitmiş. Ağacın üstünde saklanan adam hayvanın uzaklaştığını görünce hemen inmiş, arkadaşına ayının kulağına neler fısıldadığını sormuş. "Tehlike anında beni terk eden arkadaşlarla bir daha yola çıkmamamı tembih etti," diye cevap vermiş o da.

Masal gerçek arkadaşların zor durumlarda belli olduklarını vurgulamak istiyor.

CCLV

Yolcularla Karga

Ὁδοιπόροι καὶ κόραξ

Yolda yürüyen iki dost bir gözü kör olan bir karga görmüşler. Biri bunun geri dönmeleri gerektiğini gösteren bir alamet olduğunu söylemiş. Diğeri ise, "Kendi geleceğini tahmin edemeyip bir gözünü kaybeden bu hayvanın bizim geleceğimizi yönlendirmesi son derece saçma," diyerek ilerlemeleri için ısrar etmiş.

Kendi hayatlarına çekidüzen veremeyen insanların, başkalarına akıl vermeleri imkânsızdır.

CCLVI

İki Yolcuyla Balta

Ὁδοιπόροι καὶ πέλεκυς

İki yolcu yan yana yürüyorlarmış. İçlerinden biri yol kenarında bir balta bulup almış. Diğeri heyecanla, "Ne güzel, bir balta bulduk!" deyince, baltayı alan, "Bulduk değil, buldun demeliydin," diye düzeltmiş. Bir süre sonra baltanın sa-

hipleri onları görmüş ve kovalamaya başlamışlar. O zaman baltayı alan, "Aman, yandık," demiş, öbürü ise, "Yandık değil, yandım demeliydin," diye düzeltmiş.

Masal mutlu anları paylaşmayan bir dostun kötü anlarda da yalnız kalacağını vurgulamak istiyor.

CCLVII

Yolcularla Çınar Ağacı

Ὁδοιπόροι καὶ πλάτανος

Bir yaz günü güneşin altında yürümekten bitap düşen bir grup insan bir çınar ağacı görünce hemen koşup gölgesine sığınmışlar. Başlarını yukarıya doğru çevirip çınarın dallarına bakan adamlar birbirlerine, "Meyve vermeyen bu ağacın hiç kimseye hiçbir yararı yok" diye aralarında konuşmaya başlamışlar. O zaman çınar, "Ne kadar nankörmüşsünüz, meyve vermediğim için beni kötülüyorsunuz, ama gölgemde serinlendiğinizin farkında değilsiniz," demiş.

Masal iyilik yaptıkları halde nankörlükle karşılaşan insanları işaret ediyor.

CCLVIII

Yolcularla Çalı

Ὁδοιπόροι καὶ φρύγανα

Deniz kenarında yürüyen iki arkadaş denizde yüzen koca bir çalı görünce uzaktan onu gemi sanmışlar ve yanaşmasını beklemeye başlamışlar. Çalı rüzgârla sürüklenip yaklaştıkça küçük bir gemi olduğuna karar vermişler. Sonunda dalga çalıyı karaya çıkarınca gemi olmadığını anlamışlar. O zaman içlerinden biri, "Boşuna var olmayan bir şey beklemişiz," demiş.

Uzaktan mühimmiş gibi görünen birçok insanın yakından değersiz oldukları anlaşılır.[25]

CCLIX
Yolcu ve "Hakikat"
Ὁδοιπόρος καὶ Ἀλήθεια.

Bir gün çölde yürüyen bir yolcu, yolun ortasında boynu bükük oturan bir kadın görmüş ve kim olduğunu sormuş. "Benim adım Hakikat'tir" diye cevap vermiş kadın. "Peki, neden şehri terk edip bu ıssız yerde yaşamaya karar verdin?" diye tekrar sormuş adam. "Eskiden Yalan'a pek rastlanmazdı bizim oralarda, oysa şimdi nereye gitsen ona rastlıyorsun. Bu yüzden Hakikat'e yer kalmadı," diye cevap vermiş mahzun kadın.

Masal yalanların gerçekleri uzaklaştırdığını vurgulamak istiyor.

CCLX
Yolcuyla Hermes
Ὁδοιπόρος καὶ Ἑρμῆς

Uzun bir yolculuğa çıkan bir adam istediği yere selametle varmasına yardımcı olursa, tanrı Hermes'e yolda bulacağı şeylerin yarısını vereceğine söz vermiş. Az sonra yolun kenarında bir çıkın bulmuş, içinde para olabileceğini düşünüp hemen kapmış, ancak badem ve hurmayla dolu olduğunu görünce hayal kırıklığına uğramış ve oturup meyveleri ye-

---

25 Maksimos Planoudis kitabında Aisopos'un Delphoi rahiplerinin ne kadar değersiz olduklarını bu masalla dile getirdiği belirtilir. Planoudis, "Ben de bu yolcular gibi sizi tanımadan önce değerli insanlar sanırdım, oysa yakından tanıyınca bir işe yaramadığınızı fark ettim," şeklindeki eleştirisinin Aisopos'un hayatına mal olduğunu aktarıyor.

miş. Bademlerin kabuklarını, hurmaların tohumlarını toplayıp yolunun üstündeki sunağa koymuş, "Yüce Hermes, sana söz verdiğim gibi bulduklarımın yarısını armağan ediyorum," demiş.

Masal cimriliğinden tanrılara bile hile yapan insanları işaret ediyor.

CCLXI
Çocukla Şans
Παῖς καὶ Τύχη

Bir gün küçük bir çocuk bir kuyunun kenarında uyuyakalmış. Az sonra Şans yanına yaklaşarak ona, "Uyan ve buradan uzaklaş, çünkü kuyuya düşersen herkes beni suçlayacak," demiş.

Masal çoğu kez kendi dikkatsizliklerimizi şansızlığa yorduğumuzu vurgulamak istiyor.

CCLXII
Eşeklerle Zeus
Ὄνοι πρὸς τὸν Δία

Çektikleri acılarla çilelerden bıkan eşekler bir gün Zeus'un huzuruna çıkarak yardım istemişler. Tanrı onlara bunun mümkün olmadığını göstermek için, işeyerek bir nehir yaratmalarını önermiş. Sözlerini ciddiye alan eşekler o gün bugün başka bir eşeğin sidiğini gördüklerinde hemen gidip üzerine işemişler.

Masal kaderi değiştirmeye hiç kimsenin gücünün yetmediğini vurgulamak istiyor.

CCLXIII

Eşek Satın Alan Adam

"Ονον ἀγοράζων

Eşek satın almak isteyen bir adam satıcıdan hayvanı birkaç günlüğüne istemiş, işine yaradığına karar verince de parasını ödeyeceğine söz vermiş. Eşeği eve getirip diğer eşeklerle bir ahıra koymuş ve ne yapacağını beklemiş. Eşek oradaki hayvanlara teker teker baktıktan sonra ahırın en tembel eşeğinin yanına oturmuş. Bunu gören adam ertesi sabah eşeği sahibine geri götürmüş. "Bu kadar kısa sürede işine yarayıp yaramadığına nasıl karar verdin?" diye soran adama, "Daha fazla zamana ihtiyacım yoktu. Seçtiği arkadaştan ne mal olduğunu hemen anladım," demiş.

Masal insanların seçtiği arkadaşlardan karakterlerini anlamanın mümkün olduğunu vurgulamak istiyor.

CLXIV

Yaban Eşekle Evcil Eşek

"Ονος ἄγριος καὶ ὄνος ἥμερος

Yabani bir eşek ovada gezinen evcil bir eşeğe rastlamış ve onu hayranlıkla seyretmeye başlamış. Sonunda yanına yaklaşıp bakımlı vücuduyla yediği güzel yemekler yüzünden onu çok kıskandığını söylemiş. Az sonra eşeğin sahibi gelmiş ve sırtına bir sürü şey yükledikten sonra sopasıyla vurmaya başlamış. Bunu gören yabaneşeği, "Artık seni kıskanmıyorum, çünkü yaşadığın bu lüksü çok pahalıya ödüyorsun," demiş.

Masal onur kırıcı ve sıkıntılı yollardan elde edilen paraları kıskanmanın anlamsız olduğunu vurgulamak istiyor.

CCLXV

Tuz Taşıyan Eşek

Ὄνος ἅλας βαστάζων

Sırtında tuz taşıyan bir eşek nehirden geçmek zorunda kalmış, ama ayağı kayıp suya düşünce taşıdığı tuz suda erimiş, hafiflemiş olarak nehirden çıkmış. Bu çok hoşuna gitmiş. Sırtında sünger yüklüyken nehri aşmak zorunda kaldığı başka bir gün bilerek suya düşmüş, ancak süngerler olabildiğince su emerek taşınılmaz derecede ağırlaşınca sudan çıkamayıp boğulmuş.

Bazı insanlar kendi kazdıkları kuyuya düşerler.

CCLXVI

Heykel Taşıyan Eşek

Ὄνος βαστάζων ἄγαλμα

Adamın biri eşeğine bir tanrı heykeli yüklemiş ve yola koyulmuş. İlerlerken heykeli görenler saygıyla durup geçmesini beklemişler, eşek de ona hürmet ettiklerini sanmış. Kendini çok önemli biri gibi gören eşek yürümeyi reddetmiş ve durduğu yerde avazı çıktığı kadar anırmaya başlamış. Olup biteni anlayan adam elindeki sopayla vurarak, "Aptal şey, insanların bir eşeğe hürmet ettikleri nerede görülmüş? Bir bu eksikti," diyerek onu azarlamış.

Masal haddini bilmeyenleri işaret ediyor.

CCLXVII

Aslan Postu Giyen Eşek

Ὄνος ἐνδυσάμενος λεοντῆν

Bir gün bir eşek üstüne aslan postu giyerek etrafta dolanıp diğer hayvanları korkutmaya başlamış. Karşısına bir til-

ki çıkınca onu da korkutmak istemiş, ama az önce anırdığını duyan tilki, "Demin anırdığını duymasaydım, ben de senden korkardım," demiş.

Masal kültürsüz insanların bir takım tertiplerle çevrelerindeki insanları kısa bir süre için kandırabileceklerini, ancak konuşmaya başladıklarında hemen foyalarının ortaya çıkacağını vurgulamak istiyor.

CCLXVIII

Atı Kıskanan Eşek

Ὄνος ἵππον μακαρίζων

Bir eşek çiftlikte yaşayan atı çok kıskanıyor, onun ne kadar bakımlı olduğunu, ne kadar güzel beslendiğini gördükçe gıpta edip kendi şansına küsüyormuş. Bir süre sonra savaş çıkmış. Atın sahibi asker elbiselerini giyip atına binmiş ve savaş alanına gitmiş. Düşmanlara karşı cesurca savaşan at, sonunda kötü bir şekilde yaralanmış. Bunu gören eşek hemen fikir değiştirmiş ve artık onu kıskanmamaya karar vermiş.

Masal kendi durumumuzla mutlu olmamızı, başkalarının zenginliklerine gıpta etmememizi öneriyor.

CCLXIX

Eşek, Horoz ve Aslan

Ὄνος καὶ ἀλεκτρυὼν καὶ λέων

Eşekle horoz bir çiftlikte birlikte yaşıyorlarmış. Bir gün eşeğin çiftliğe girdiğini gören aç bir aslan peşine düşüp onu yemek istemiş. O an horoz avazı çıktığı kadar ötmeye başlamış ve aslan korkup uzaklaşmış. Aslanın bir horozdan korktuğunu gören eşek cesaretlenmiş, çiftlikten çıkıp onu kovalamaya kalkmış ve pençesine düşerek hayatını kaybetmiş.

Masal düşmanın geri çekildiğini gören bazı insanların bunu fırsat bilip üstüne gittiklerini, çoğu kez bu akılsızlıklarının kurbanı olduklarını vurgulamak istiyor.

CCLXX

Eşek, Tilki ve Aslan

Ὄνος καὶ ἀλώπηξ καὶ λέων

Eşekle tilki işbirliği yapıp birlikte avlanmaya karar vermişler. Birden karşılarına bir aslan çıkmış. Tilki canını kurtarmak için aslana yaklaşmış ve kendisine dokunmayacağına söz verirse, eşeği ona teslim edeceğini söylemiş. Aslan öneriyi kabul etmiş, tilki de eşeği yalanlarla kandırıp aslanın tuzağına düşürmüş. Eşeğin tuzakta olduğundan emin olan aslan hemen tilkiyi yakalayıp yemiş, sonra da eşeğin işini bitirmiş.

Masal arkadaşlarına ihanet eden insanların aynı şekilde cezalandırılacağını vurgulamak istiyor.

CCLXXI

Eşekle Kurbağalar

Ὄνος καὶ βάτραχοι

Sırtında odun taşıyan bir eşek bir nehri geçmek zorunda kalınca dengesini koruyamamış ve suya yuvarlanmış. Taşıdığı ağırlık yüzünden bir türlü ayağa kalkamadığı için bağırıp ağlamaya başlamış. Feryadını duyan kurbağalar, “Hey sen! Bir an suda kaldın diye kıyameti kopardın, bizim ömrümüz suda geçiyor, ama senin gibi itiraz etmiyoruz,” demişler.

Masal küçük tersliklere dayanamayıp itiraz eden insanları işaret ediyor.

CCLXXII
Yüklü Eşekle Katır
Ὄνος καὶ ἡμίονος ἐμπεφορτισμένοι

Bir seyyar satıcı eşekle katırını yükleyerek yola çıkmış. İlerledikçe eşek katırın kendisiyle aynı yükü taşımasına sinirlenmiş, "Sen benden iki misli fazla yemek yiyorsun, ona göre yük taşıman gerekir." demiş. Az sonra seyyar satıcı eşeğin zorlandığını görünce yükünden birazını almış katıra yüklemiş. Biraz sonra eşeğin yürüyemeyecek kadar yorulduğunu gören adam bütün yükü alıp katıra yüklemiş. Bunun üzerine katır eşeğe dönüp, "Şimdi neden senden iki misli fazla yediğimi anladın mı," diye çıkışmış.

Masal olayları sona erdikten sonra değerlendirmemiz gerektiğini vurgulamak istiyor.

CCLXXIII
Eşekle Bahçıvan
Ὄνος καὶ κηπουρός

Eşeğin biri bir bahçıvanın yanında çalışıyormuş, ama az yemek yiyip çok eziyet çektiği için Zeus'a kendisini başka birinin yanına vermesi için yalvarmış. Bunun üzerine Zeus, Hermes'i bahçıvana göndermiş ve eşeğini bir çömlekçiye satması için ikna etmesini istemiş. Eşek kısa süre sonra yine mızmızlanmaya başlamış. Bu sefer eskisinden daha ağır şeyler taşıdığı için itiraz etmiş. Yardım etmesi için tekrar Zeus'a yalvarmış. Ona son kez yardım etmek isteyen Zeus bir debbağa satılmasını sağlamış. Yeni sahibinin yaptığı işi gören eşek, "Keşke eski sahibimin yanında kalsaymışım. Anladığım kadarıyla postumu burada bırakacağım," diye söylenmiş.

Masal kölelerin daha sert sahiplerin ellerine düştüklerinde eski sahiplerinin kıymetini anladıklarını vurgulamak istiyor.

CCLXXIV
Eşek, Horoz ve Kurt
Ὄνος καὶ κόραξ καὶ λύκος

Sırtında yarası olan bir eşek ovada otluyormuş. Onu gören bir horoz sırtına çıkıp gagasıyla yarayı deşmiş, eşek de duyduğu acıdan anırıp bağırmaya başlamış. Oradan geçen bir seyyar satıcı bunu çok komik bulmuş ve gülerek eşeğin tepinmesini seyretmeye koyulmuş. Uzaktan olup bitenleri gören bir kurt, "Ne tuhaf! Biz birine yaklaştığımızda bile insanlar kızar, bağırıp kovarlar, oysa böyle bir manzaradan korkmayıp gülerler," diye iç çekmiş.

Masal kötü niyetli insanların ilk bakıştan anlaşıldıklarını vurgulamak istiyor.

CCLXXV
Köpekle Sahibi
Ὄνος καὶ δεσπότης

Bir adamın bir eşeği, bir de köpeği varmış. Köpekle hep oynar, akşam döndüğünde mutlaka yiyecek bir şeyler verirmiş. Köpek kuyruğunu sallayarak sahibinin kucağına atlar, minnetiyle sevgisini bu şekilde gösterirmiş. Çok kıskanan eşek bir gün sahibine aynı şekilde sevgisini göstermeye karar vermiş, ama üstüne atlarken yere yıkıp tekmelemiş. Neye uğradığını şaşıran adam hizmetçilerine eşeği cezalandırmalarını ve bağlamalarını emretmiş.

Masal her insanın aynı yeteneklere sahip olmadığını vurgulamak istiyor.

CCLXXVI

Birlikte Seyahat Eden Eşekle Köpek

Ὄνος καὶ κύων συνοδοιποροῦντες

Eşekle köpek birlikte seyahat ediyorlarmış. Yolda yürürken yerde kapalı bir zarf görmüşler. Eşek zarfı alıp mührü koparmış ve köpeğin de dinleyebileceği şekilde yüksek sesle okumaya başlamış. Metin ovalardan, otlardan ve samanlardan bahsediyormuş. Canı sıkılan köpek, "Biraz ilerisini oku, belki etlerden, kemiklerden bahseder," demiş. Eşek mektubu sonuna kadar okumuş, ancak köpeğin istediği konulara rastlamamış. "Tekrar yere at şu mektubu dostum. İşe yarar hiçbir şey yazmıyor," demiş köpek.

Masal farklı insanların farklı şeylerle ilgilendiğini vurgulamak istiyor.

CCLXXVII

Eşekle Seyyar Satıcı

Ὄνος καὶ ὀνηλάτης

Bir gün bir seyyar satıcı eşeğiyle yola çıkmış, ama inatçı hayvan düz yoldan değil de dik yamacın kenarından yürümeye başlamış. Düşüp parçalanmasından korkan sahibi kuyruğundan tutup düz yola çekmek istemiş. Eşeğin var gücüyle direnmesine sinirlenen adam, "Tamam, sen kazandın. Ama bu galibiyet senin için kötü bir galibiyet, unutma," demiş.

Masal dikbaşlı insanları işaret ediyor.

CCLXXVIII
Eşekle Ağustos Böcekleri
Ὄνος καὶ τέττιγες

Bir gün ağustos böceklerinin ahenkli sesini duyan eşek onlara hayran kalmış ve yanlarına yaklaşarak böyle güzel bir ses çıkarmak için neler yediklerini sormuş. "Her sabah çiçeklerden topladığımız çiy damlacıklarını içiyoruz," diye cevap vermiş ağustos böcekleri. Bunu duyan eşek her sabah çiy tanecikleriyle karnını doyurmaya çalışmış, ama zamanla halsiz düşerek sonunda hayatını kaybetmiş.

Masal elde edemeyecekleri şeylerin peşinden koşanların büyük sorunlarla karşı karşıya kalacaklarını vurgulamak istiyor.

CCLXXIX
Aslan Sanılan Eşek
Ὄνος νομιζόμενος λέων εἶναι

Bir gün eşek yolda bulduğu bir aslan postunu giymiş ve etrafta dolaşmaya başlamış. Onu gören insanlarla hayvanlar korkudan saklanacak yer ararken, birden kuvvetli bir rüzgâr esip aslan postunu yere düşürmüş. Çıplak kalan eşeği görenler ellerinde sopalarla onu kovalamışlar.

Senin olmayan bir şeyi seninmiş gibi gösterirsen gülünç duruma düşersin.

CCLXXX
Devedikeni Yiyen Eşekle Tilki
Ὄνος παλιούρους ἐσθίων καὶ ἀλώπηξ.

Tilki devedikeni yiyen bir eşek görmüş
Hemen ona takılmak istemiş:

"Ah eşeğim! Hayatımda en inanılmaz şeyleri
Anlayabilen ben, bir tek şunu anlayamadım.
Böylesine narin ağzın, böylesine zarif dilinle
Nasıl çiğnersin bunca çalı çırpıyı dikeniyle..."

Masal sert ve kötü şeyler söyleyen insanları işaret ediyor.

CCLXXXI

Topal Eşekle Kurt

Ὄνος πατήσας σκόλοπα καὶ λύκος

Eşeğin biri bir dikene bastığından aksayarak ilerliyormuş. Yolda bir kurda rastlayınca, "Hey kurt! Sancıdan kıvranıyorum, neredeyse ölüp senin gibi kurtlara ya da akbabalara yem olacağım. Ne olursun, şu dikeni ayağımdan çıkar da hiç olmazsa acı çekmeden öleyim," diye seslenmiş. Kurt dişleriyle dikeni çıkarır çıkarmaz, eşek var gücüyle çenesine bir çifte atıp koşarak kaybolmuş. "Bana ders olsun. Bugüne kadar kasapken, şimdi eşek doktoru olmak benim neyimeymiş?" deyip iç çekmiş kurt.

Masal bildikleri işi bırakıp anlamadıkları işlerle ilgilenen insanların hem başarısız, hem de gülünç olduklarını vurgulamak istiyor.

CCLXXXII

Avcıyla Güvercinler

Ὀρνιθοθήρας καὶ ἄγριαι καὶ ἥμεραι περιστεραί

Avcının biri ağlarını açık bir alana sermiş, içine de yetiştirdiği birkaç güvercin bırakmış. Evcil güvercinler uçmak yerine ağların arasında serpilmiş tohumları yemeye başlamışlar. Onları gören yabani güvercinler yanaşıp tohumları yemek istemişler, ama avcı ağları ters çevirip onları yakalamış. Yabani güvercinler evcil güvercinlere çok kızmışlar. "Nasıl

yaptınız bu kötülüğü bize? Biz sizin akrabanızız, haber vermeliydiniz, bizi uyarmalıydınız," demişler. "Tanımadığımız akrabalarımıza iyilik yapmaktansa, bize bakan sahibimize iyi davranmamız daha doğrudur" diye cevap vermiş evcil güvercinler.

Masal sahiplerine yaranmak için soydaşlarını satan kişileri işaret ediyor.

CCLXXXIII
Avcıyla Tarla Kuşu
Ὀρνιθοθήρας καὶ κορυδαλός

Bir gün avcının biri tuzaklarını hazırlarken bir tarla kuşu yanına yaklaşıp ne yaptığını sormuş. Avcı bir kent kurduğunu söylemiş. Ona inanan tarla kuşu yakından görmek için biraz daha yaklaşmış ve tuzağa düşmüş. Bunun üzerine tarla kuşu, "Sen böyle şehirler kurarsan, içinde yaşayacak birini bulamazsın," demiş.

Masal kötü niyetli ve haksız liderler yüzünden şehirlerin boşaldığını vurgulamak istiyor.

CCLXXXIV
Avcıyla Leylek
Ὀρνιθοθήρας καὶ πελαργός

Bir avcı turna kuşu yakalamak için ağlarını sermiş ve beklemeye koyulmuş. Birazdan turna kuşlarıyla birlikte ağlarına bir de leylek yakalanmış. Leylek avcıya yalvarmaya başlamış, "Ne olursun, beni serbest bırak. İnsanlara hiçbir zararım olmadığı gibi, büyük faydam var. Yılanları ve bütün zararlı sürüngenleri yakalayıp sizi onlardan koruyorum," demiş. O zaman avcı, "Belki kötülüğünü görmedik, ama kötülerle birlikte yakalandın," diye cevap vermiş.

Masal kötü arkadaşları olanların bazen onlarla aynı sayıldıklarını vurgulamak istiyor.

CCLXXXV
Avcıyla Keklik
Ὀρνιθοθήρας καὶ πέρδιξ

Avcının biri bir keklik yakalamış ve öldürmeye hazırlanmış, ama keklik ona yalvarmaya başlamış, "Beni öldürmezsen sana çok büyük faydam dokunur. Sesimle kuşları yanıltıp sana getiririm, sen de onları yakalarsın," demiş. Buna çok kızan avcı, "Kendi soydaşlarına kötülük yapmaya hazır birini öldürmekten hiç pişman olmayacağım," diye cevap vermiş.

Masal kendi soydaşlarına ihanet edenleri kimsenin takdir etmediğini vurgulamak istiyor.

CCLXXXVI
Tavukla Kırlangıç
Ὄρνις καὶ χελιδών

Günün birinde bir tavuk terk edilmiş birkaç yılan yumurtası bulmuş, kuluçkaya yatıp onların çıkmasını beklemiş. Küçük yılanlar yumurtalardan teker teker çıkmaya başlayınca oradan geçen bir kırlangıç tavuğa, "Ne kadar aptalmışsın, şimdi büyüttüğün bu canlıların yarınki ilk kurbanı sen olacaksın," diye seslenmiş.

Masal kötü ruhlu insanların nankör olduklarını vurgulamak istiyor.

CLXXXVII

Altın Yumurta Yumurtlayan Tavuk

Ὄρνις χρυσοτόκος. - 287-

Günün birinde tanrı Hermes çok sevdiği birine altın yumurta yumurtlayan bir tavuk hediye etmiş. Açgözlü adam teker teker yumurtlamasını beklemek yerine tavuğu kesip içinden bütün altın yumurtaları almak istemiş, ama büyük bir sürprizle karşılaşmış. Hayvanın içinde et ve bağırsaklardan başka bir şey yokmuş. Böylece hem umduğunu bulamamış, hem de altın yumurtlayan tavuğunu kaybetmiş.

Masal tamahkâr insanların bazen daha çok şey kazanmak uğruna sahip oldukları şeyleri bile kaybettiklerini vurgulamak istiyor.

CLXXXVIII

Yılanın Kuyruğuyla Vücudu

Οὐρὰ καὶ μέλη ὄφεως

Bir gün yılanın kuyruğu başa geçip tüm vücuda yol göstermek istediğini söylemiş. Yılanın vücudu buna itiraz etmiş, "Gözlerin, burnun, kulakların olmadan nasıl yol gösterebileceksin?" diye kuyruğa çıkışmış. Kuyruk kimseyi duymak istememiş ve sonunda başa geçmiş. Önünü görmeden, koku almadan, etraftaki sesleri duymadan sürünen yılan çok geçmeden bir uçuruma düşmüş. Yara bere içerisinde kalan yılan, "Beğendin mi yaptığını?" diye sormuş kuyruğa. "Affet beni üstat. Bir daha başın yerine geçmek istemeyeceğime söz veriyorum," demiş kuyruk.

Masal kabiliyeti olmayan insanların lider olmak istemelerinin akılsızlık olduğunu vurgulamak istiyor.

CCLXXXIX
Yılan, Kedi ve Fareler
"Όφις καὶ γαλῆ καὶ μύες

Bir kırevinde yaşayan kediyle yılan kavgaya tutuşmuşlar. Onlar dövüşürken, ikisinden de eziyet çeken fareler teker teker saklandıkları deliklerden çıkmışlar ve dertsiz hayatın tadını çıkarmak istemişler. İki düşman bunu fark edince dövüşmekten vazgeçip farelerin peşine düşmüşler.

Masal siyasetçilerin de kendi aralarında anlaşamadıklarını, ama halka haksızlık yapma konusunda birleştiklerini vurgulamak istiyor.

CCXC
Yılanla Yengeç
"Όφις καὶ καρκῖνος

Yılanla yengeç aralarında anlaşarak birlikte yaşamaya karar vermişler. Doğru ve mert bir karaktere sahip olan yengeç yılana sinsice davranmamasını tembih etmiş, ama yılan bu kötü huyundan vazgeçmemiş. Buna tahammül edemeyen yengeç bir gün yılanı uykusunda kıskaçlarıyla boğmuş. Yengeç yerde düz bir çizgi gibi yatan cansız yılanı görünce, "Yaşadığında da şimdiki gibi düzgün dursaydın, başına bunlar gelmezdi?" diye seslenmiş.

Masal kötü ve sinsi insanların ancak ölümleriyle etraflarındakilere yararlı olduklarını söylüyor.

CCXCI
Herkesin Ezdiği Yılan
"Όφις πατούμενος καὶ Ζεύς

Herkesin basıp ezdiği bir yılan Zeus'un huzuruna çıkmış ve ondan yardım dilemiş. "Sana basan ilk ayağı soksaydın, sonrakiler daha dikkatli olurdu," diye cevap vermiş tanrı.

Masal bir insanın kendisine yapılan ilk haksızlığa hemen direnmesi gerektiğini vurgulamak istiyor.

CCXCII

Kusan Çocuk

Παιδίον ἐσθίον σπλάγχνα

Bir aile tanrılara adadığı öküzü kesmiş, sonra da pişirip komşularıyla paylaşmış. Sofrada oturanların arasında bir ana oğul varmış. Çocuk oburluk ettiği için bağırsakları hazmedememiş, midesi bulanmaya başlamış. Annesine dönüp, "Kusacağım, bağırsaklarımı çıkaracağım," demiş. "Kendi bağırsaklarını değil oğlum, yediğin bağırsakları çıkaracaksın," diye cevap vermiş annesi.

Masal başkasının parasını kolayca alıp, verme zamanı gelince kendi parasını verirmiş gibi zorlanan insanları işaret ediyor.

CCXCIII

Çekirge Toplayan Çocukla Akrep

Παῖς ἀκρίδας θηρεύων καὶ σκορπίος

Bir çocuk şehir surlarının dışında çekirge topluyormuş. Birkaç çekirge yakaladıktan sonra yanlışlıkla bir de akrep kıstırmış. Avucuna almaya hazırken, "Hele bir tut beni de gör gününü," demiş akrep. "Hem elinden, hem de yakaladığın çekirgelerden olursun."

Masal iyilerle kötüleri birbirinden ayırt etmemiz gerektiğini vurgulamak istiyor.

CCXCIV

Çocukla Karga

Παῖς καὶ κόραξ

Bir kadın yeni doğmuş bebeğinin geleceğini öğrenmek için bir kâhine başvurmuş. Kâhin çocuğun bir karga tarafından öldürüleceğini söyleyince, bahtsız anne bir kutu yaptırıp çocuğu içine saklamış. Arada bir kutuyu açıp çocuğun bir şeye ihtiyacı olup olmadığına bakıyor, bu şekilde onu koruduğuna inanıyormuş. Bir gün her zamanki gibi kutunun kapağını açmış, ama birden fırlayan çocuk başını kutunun kargasına[26] çarpmış ve ölmüş.

Masal hiç kimsenin kaderine karşı gelemeyeceğini vurgulamak istiyor.

CCXCV

Çocukla Resimdeki Aslan

Παῖς καὶ λέων γεγραμμένος

Korkak bir adamın hiçbir şeyden korkmayan, ava çıkmayı çok seven bir oğlu varmış. Rüyasında bir aslanın oğlunu yediğini gören adam derhal yüksek duvarlı büyük bir ev yaptırmış ve oğlunu orada saklayıp korumak istemiş. Evin duvarları daha neşeli görünsün diye ressamlar getirtip güzel manzaralar çizdirmiş. Genç çocuk ulaşamadığı doğa manzaralarını ve hayvan resimlerini gördükçe daha da mutsuz olmaya başlamış. Bir gün aslan resminin önünde durmuş ve, "Pis hayvan. Buraya senin yüzünden hapsedildim," diye bağırmış. Hırsından aslanın gözlerini oymaya çalışan gencin parmağına paslı bir çivi batmış ve iltihap toplamış. Ateşlenip yatağa düşen çocuk kısa bir süre sonra hayatını kaybetmiş. Aslanın resmi bile onu öldürmeye yetmiş.

---

26 Aisopos hem karga, hem de kapı mandalı ya da mandal anlamına gelen κόραξ [koraks] kelimesiyle söz oyunu yapıyor. Türkçede de horoz kelimesi kapı mandalı anlamına gelir.

Masal ecelden kurtulmanın mümkün olmadığını vurgulamak istiyor.

CCXCVI

Hırsız Çocukla Annesi

Παῖς κλέπτης καὶ μήτηρ. - 296-

Çocuğun biri bir gün sınıf arkadaşının yazı tahtasını çalıp evine götürmüş. Bunu gören annesi onu azarlamamış, tersine tebrik etmiş. Ertesi gün çocuk elinde bir ceketle eve dönmüş ve yine annesi onu azarlayacağına akıllıca davrandığı için övmüş. Yıllar geçmiş, genç bir delikanlı olan çocuk daha kıymetli şeyler çalmaya başlamış. Bir gün suçüstü yakalanmış ve elleri bağlı idam edilmek üzere sokaklarda sürüklenmiş. Peşinden koşup feryat eden annesini görünce kendisini sürükleyenlerden durmalarını istemiş, "Annemin kulağına bir şey söylememe izin verin," demiş. Ağlayarak yanına gelip onu kucaklamaya çalışan annesine yaklaşan genç ısırıp kulağını koparmış. Acıdan kıvranan annesi oğlunu hainlikle suçlamış. "İlk çaldığım şey için beni azarlasaydın, şimdi bu duruma düşmezdim," demiş genç adam.

Masal yanlış bir davranışın ilk başta cezalandırılmadığı takdirde zamanla daha ciddi suçlara dönüşeceğini vurgulamak istiyor.

CCXCVII

Yüzen Çocuk

Παῖς λουόμενος

Bir gün genç bir çocuk nehir sularının berraklığına imrenmiş, dalıp yüzmeye karar vermiş, ancak aniden derinleşen suların akıntısına kapılmış. Boğulmak üzereyken, oradan geçen bir adama seslenerek yardım istemiş. Adam bu

yaptığının büyük bir akılsızlık olduğunu söyleyip onu azarlamaya başlayınca çocuk, "Beni önce kurtar, sonra azarlarsın," demiş.

Masal kendi akılsızlıklarının kurbanı olan insanları azarlamak yerine kurtarmak gerektiğini vurgulamak istiyor.

CCXCVIII
Yemin
Παρακαταθήκην εἰληφὼς καὶ Ὅρκος

Adamın biri saklamak üzere arkadaşından aldığı parayı geri vermemeyi düşünmüş ve "Ben senden para almadım," demiş. Arkadaşı parayı almadığına dair yemin etmesini isteyince, biraz düşünmesi gerektiğini söyleyip oradan uzaklaşmış. Yolda ayağı aksayan birine rastlamış ve kim olduğunu, nereye gittiğini sormuş. Garip yolcu adının Yemin olduğunu ve yeminlerini tutmayanları cezalandırmak üzere şehre gittiğini söylemiş. Endişelenen adam bunu ne kadar sık yaptığını sormuş. "Her otuz ya da kırk yılda bir yaparım," diye cevap vermiş Yemin. Adam o zamana kadar kim ölür kim kalır düşüncesiyle hemen arkadaşına gidip parasını almadığına dair yemin etmiş. Birden karşısına Yemin çıkmış ve onu ensesinden yakaladığı gibi sürüklemeye başlamış. Neye uğradığını şaşıran adam, "Hani sen her kırk yılda bir bu iş için gelirdin?" diye yakınmış. "Evet doğru, ama karşıma senin gibi ahlaksızlar çıkınca daha erken geldiğim de oluyor," diye cevap vermiş Yemin.

Masal tanrıların ahlaksızları ne zaman cezalandıracaklarının hiç belli olmadığını vurgulamak istiyor.

CCXCIX

Babayla Kızları

Πατήρ καὶ θυγατέρες

Bir adamın iki kızı varmış. Birini bahçıvanla, diğerini de çömlekçiyle evlendirmiş. Bir gün bahçıvanla evlenen kızının evine gitmiş, mutlu olup olmadığını, işlerinin iyi gidip gitmediğini öğrenmek istemiş. "Her şey yolunda," demiş kızı, "tanrılardan istediğim tek şey ektiklerimizin sulanması için olabildiğince yağmur yağdırmaları." Birkaç gün sonra çömlekçiyle evlenen kızına gitmiş ve aynı şeyleri sormuş. "Hiçbir eksiğim yok," demiş o da, "tanrılardan istediğim tek şey kuruması için güneşe serdiğimiz çömlekler ıslanmasın diye olabildiğince kuraklık getirmeleri." O zaman çaresiz baba, "Eğer bir kızım yağmur, diğeri ise kuraklık istiyorsa, ben ikisinden hangisi için dua edeyim?" diye söylenmiş.

Masal aynı zamanda karşıt şeyler peşinde koşanların başarısızlığa uğrayacağını vurgulamak istiyor.

CCC

Avcıyla Keklik

Θυρευτής καὶ πέρδιξ

Bir avcı beklemediği misafirine ikram edecek başka bir şey bulamayınca evcil kekliğini kesip pişirmeyi düşünmüş. Avcının niyetini anlayan keklik yalvarmaya başlamış, "Ne olursun, beni kesme! Onca zamandır sana hizmet ediyorum. Ava çıktığında sesimle kuşları şaşırtıp sana getiriyorum. Unuttun mu?" demiş. "Hayır, unutmadım, tersine senin soydaşlarına karşı acımasızca davranman bana yol gösterdi," diye cevap vermiş avcı.

Masal kendi soydaşlarına ihanet eden bir insanın herkes tarafından dışlandığını vurgulamak istiyor.

CCCI

Susamış Güvercin

Περιστερὰ διψῶσα

Çok susamış bir güvercin bir resimde gördüğü su bardağını sahici sanmış ve hızla üstüne uçmuş. Sert yüzeye çarpan güvercinin kanatları kırılınca yaralanıp yere düşmüş.

Masal bazı insanların çok istedikleri bir şeyi elde etmek için düşüncesizce hareket ettiklerini ve bu yüzden başlarının belaya girdiğini vurgulamak istiyor.

CCCII

Güvercinle Kuzgun

Περιστερὰ καὶ κορώνη

Güvercinlikte yaşayan bir dişi güvercin çok yumurta yumurtlamakla gururlanıyormuş. Onu duyan bir kuzgun, "Hey sen, gururlanacağına oturup düşünsene, ne kadar çok çocuğun olursa köleliğin acısını o kadar çok duyacaksın," demiş.

Masal özgür bir ortamda yaşamayan bir insanın çocuğunun da bu kölelik ortamında yaşamaya mahkûm olduğunu vurgulamak istiyor.

CCCIII

İki Heybe

Πῆραι δύο

Prometheus insanları yaratırken onlara iki heybe armağan etmiş. Birinde diğer insanların kusurları, ötekinde her insanın kendi kusuru saklıymış. İlk heybeyi önlerine, ikincisini de arkalarına asmış. Bu yüzden insanlar diğerlerinin kusurlarını görürken, kendi kusurlarının farkına varmazlar.

Masal kendi kusurlarını değil de başkalarının kusurlarını gören insanları işaret ediyor.

CCCIV

Maymunla Balıkçılar

Πίθηκος καὶ ἁλιεῖς

Maymunun biri nehir kıyısında ağ atan balıkçıları seyrediyormuş. Onların yaptıklarını dikkatle izleyen maymun bunun kolay bir iş olduğuna karar vermiş. Az sonra balıkçılar ağları toplayıp yemek yemeye gittiklerinde, kıyıya yaklaşarak ağları atmaya kalkışmış. Beceriksizce ağlarla debelenirken ipler eline ayağına dolaşmış ve kendini ağların içinde bulmuş. Öylece bağlıyken, "Balık avlamayı bilmezken, balıkçıları taklit etmek ne büyük aptallıkmış," diye iç çekmiş.

Masal bilmediğimiz işlere karıştığımızda başımızın belaya gireceğini vurgulamak istiyor.

CCCV

Maymunla Yunus

Πίθηκος καὶ δελφίς

Eskiden gemiyle seyahat edenler uzun yolculuklar sırasında eğlenmek için yanlarına köpek ya da maymun alırlarmış. Böyle bir seyahatte adamın biri yanına bir maymun almış. Attika'nın Sounio Burnu'na yaklaştıklarında korkunç bir fırtına kopmuş, gemi dalgalarla boğuştuktan sonra devrilmiş ve herkes denize düşmüş. Oradan geçen bir yunus insanlarla birlikte yüzmeye çalışan maymunu görmüş, insan sanıp sırtına almış ve Pire limanına kadar götürmüş. Kıyıya çıkmaya yakınken yunus maymuna Atinalı olup olmadığını sormuş. "Tabii Atinalıyım," diye cevap vermiş maymun,

"Hem de en tanınmış ailelerden." O zaman yunus, "Pire'yi de bilir misin?" diye sormaya devam etmiş. Pire'nin bir insan olduğunu zanneden maymun, "Tabii tanırım, en yakın arkadaşımdır," diye cevap vermiş. Buna çok sinirlenen yunus, onu denize atıp dalgaların arasında kaybolmuş.

Masal yalancı insanları işaret ediyor.

CCCVI

Maymunla Deve

Πίθηκος καὶ κάμηλος

Hayvanlar toplantısında maymunun biri kalkıp oynamaya başlamış. O kadar güzel oynamış ki herkes onu alkışlamış ve tebrik etmiş. Bunu gören deve kıskanmış, hiç düşünmeden kalkıp o da dans etmeye başlamış. Ama hareketleri o kadar ahenksiz ve kötüymüş ki diğer hayvanlar onu yaka paça toplantıdan kovmuşlar.

Masal bazı insanların kıskançlıktan kendilerine yakışmayan şeyler yaptıklarını ve gülünç duruma düştüklerini vurgulamak istiyor.

CCCVII

Maymunla Yavruları

Πιθήκου παῖδες

Bir rivayete göre maymunlar iki yavru doğururmuş. Birine çok iyi bakar, üstüne titrer, diğerine ise pek önem vermez, ihmal ederlermiş. Ama bazen ilk yavru bütün ilgiye rağmen ölür, bakımsızca büyüttükleri yavru ise yaşarmış.

Masal kaderin her şeyden üstün olduğunu vurgulamak istiyor.

CCCVIII

Gemi Yolcuları

Πλέοντες

Gemiyle yolculuğa çıkan bir grup insan seyahatin ortasında şiddetli bir fırtınayla karşılaşmış. Herkes korkmuş, içlerinden bazıları ağlamaya, tanrılara kendilerini kurtarmaları için yalvarmaya, adaklar adamaya başlamışlar. Bir süre sonra fırtına dinmiş, deniz yatışmış, yolcular da her şeyi unutup masa etrafında toplanmışlar, bir taraftan yiyor bir taraftan eğleniyorlarmış. O zaman yanlarına geminin kaptanı yaklaşmış, "Yeni bir fırtınaya yakalanana dek eğlenin eğlenebildiğiniz kadar," demiş.

Masal şans yardım ettiği zaman bunun daimi olduğunu sanmamamızı tembih ediyor.

CCCIX

Zenginle Debbağ

Πλούσιος καὶ βυρσοδέψης

Zengin bir adam evinin karşısındaki tabakhanenin kokusuna dayanamıyor, debbağa taşınması için baskı yapıyormuş. Debbağ yakında gideceğine söz vermiş, ama bir türlü oradan ayrılamamış. Zamanla zengin adam tabakhanenin berbat kokusuna alışmış, bir daha da komşusunu bu konu yüzünden rahatsız etmemiş.

Masal alışkanlığın önemini vurgulamak istiyor.

CCCX

Zengin Adamla Ağıtçılar

Πλούσιος καὶ θρηνῳδοί

Zengin bir adamın iki kızı varmış. Günün birinde kızlarından biri ölmüş, bahtsız baba da cenaze için ağıtçılar

getirtmiş. Bunun üzerine öbür kız annesine, "Hakikatten acınacak durumdayız," demiş. "Bizi bulan bu felakette nasıl ağlayacağımızı bile bilemiyoruz, oysa kardeşimi tanımayan bu kadınlar feryatlar içinde onun için ağlıyorlar." Annesi, "Buna şaşma kızım. Para için her şeyi yapan insanlar var bu dünyada," diye cevap vermiş.

Masal çıkarları için başkalarının sorunlarıyla ilgileniyormuş gibi davranan insanları işaret ediyor.

CCCXI
Çobanla Deniz
Ποιμὴν καὶ θάλασσα

Deniz kenarında sürüsünü otlatan bir çoban denizin çarşaf gibi olduğunu görünce denizcilikle uğraşmaya karar vermiş. Sürüsünü satmış, bir tekneye hurma doldurup denize açılmış. Aniden çıkan bir fırtına teknesini devirince bütün malını kaybetmiş ve bin bir güçlükle canını kurtarıp karaya çıkmış. Az sonra tekrar eski dingin görünümünü alan denizi gören biri güzelliğini methetmeye başlamış. Bunu duyan çoban, "Ona sakın kanma, senden de hurma yemek istiyor," demiş.

Masal insanların başlarına gelenlerden ders almaları gerektiğini vurgulamak istiyor.

CCCXII
Çobanla Köpek
Ποιμὴν καὶ σκύλαξ

Bir çobanın kocaman bir köpeği varmış. Sürüsünde ölen bir hayvan olunca onu hemen köpeğine yedirirmiş. Bir gün köpek ağıla giren sürüyü takip etmiş, koyunlara yaklaşıp kuyruğunu sallamaya başlamış. Bunu gören çoban, "Hey

sen! Umarım bunların başına gelmesini dilediğin şey senin başına gelir," diye bağırmış.

Masal kötü alışkanlıklar edinmiş insanları işaret ediyor.

CCCXIII

Çobanla Kurt Yavruları

Ποιμὴν καὶ λυκιδεῖς

Bir gün bir çoban terk edilmiş birkaç kurt yavrusu bulmuş, onlara iyi davranıp sevgiyle büyüttüğünde ileride koyunlarını yemeyeceklerine, kendisine yardım edeceklerine inanmış. Ancak kısa zamanda büyüyen kurt yavruları ilk fırsatta çobanın koyunlarına saldırıp çoğunu yemişler. Gözlerine inanamayan çoban, "Oh olsun bana! Yetişkin kurtları gördüğümde öldürmem gerektiği gibi yavrularını da büyüteceğime öldürmem gerekirdi," diye bağırmış.

Masal kötü ruhlu insanlara düşünmeden yardım edenlerin er ya da geç onların kurbanı olacaklarını vurgulamak istiyor.

CCCXIV

Çoban ve Köpeklerle Birlikte Büyüttüğü Kurt

Ποιμὴν καὶ λύκος σὺν κυσὶ τρεφόμενος

Bir gün bir çoban terk edilmiş bir kurt yavrusu bulmuş ve köpekleriyle birlikte büyütmeye karar vermiş. Zamanla köpeklerle birlikte koyunları korumaya çıkan kurt yavrusu sürüye yaklaşan bir kurt görünce onlarla birlikte hırsızı kovalıyor, ancak köpeklerden daha hızlı koştuğu için kurda yetişiyor ve kaptığı kuzuyu ağzından alıp yiyormuş. Kuzunun tadına alışan kurt büyüdükçe gizlice ağıla girmeye ve bir kuzu kapıp yemeye başlamış. Olup biteni fark eden çoban kurdu yakaladığı gibi bir ağaca asmış.

Masal kötü huyları olan insandan iyilik beklemenin doğru olmadığını vurgulamak istiyor.

CCCXV
Çobanla Kurt Yavrusu
Ποιμὴν καὶ λύκου σκύμνος

Bir çoban terk edilmiş bir kurt yavrusu bulmuş ve onu büyütmeye karar vermiş. Biraz büyüyünce ona komşusunun sürüsünden kuzu çalmayı öğretmiş. Bir süre sonra kurt yavrusu, "Aklında olsun, kayıp kuzuların olursa bunu kimin yaptığını anlamak için kafanı yorma," demiş çobana.

Masal kötülüğe alıştırılmış cani ruhlu insanların öğretmenlerine de kötülük edeceklerini vurgulamak istiyor.

CCCXVI
Çobanla Koyunlar
Ποιμὴν καὶ πρόβατα

Bir çoban koyunlarını otlatırken ormana girmiş. Biraz ilerleyince kocaman bir meşe ağacı görmüş, hemen altına gömleğini serip ağaca tırmanmış, olanca gücüyle dalları sarsıp meşe palamutlarını düşürmeye başlamış. Lezzetli meşe palamutlarını gören koyunlar iştahla karınlarını doyururken fark etmeden çobanın gömleğini de yemişler. Buna çok kızan çoban, "Sizi gidi hain hayvanlar, sabahtan akşama kadar sizler için çabalıyorum, oysa siz yününüzü başkasına verip elbise yapmasını sağladığınız yetmezmiş gibi, tek varlığım olan gömleğimi bile benden aldınız," diye haykırmış.

Masal bazı insanların bilmeksizin tanımadıklarına iyilik, kendilerini sevenlere kötülük yaptıklarını vurgulamak istiyor.

CCCXVII

Ağıla Kurt Sokan Çobanla Köpek

Ποιμὴν λύκον εἰς μάνδραν εἰσάγων καὶ κύων

Koyunlarını ağıla sokan çoban
Aralarına saklanan kurdu da sokmuş farkında olmadan.
Koyunların kötü olacakmış sonu,
Çobanın kadim dostu köpek eğer görmeseymiş bunu.
"Hey, dostum!" diye seslenmiş çobana,
"Kurdu bırakırsan bütün gece aralarında
Yarın sabah başını duvara vuracaksın gibi geliyor bana."

Masal kötü niyetli insanlarla aynı yerde yaşamanın kötü sonuçlar getireceğini vurgulamak istiyor.

CCCXVIII

Şakacı Çoban

Ποιμὴν παίζων

Çobanın biri sürüsünü otlatırken sıkıldığından kendisine bir eğlence aramış. Bir gün her zamanki gibi sürüsüyle tepeye varır varmaz avazı çıktığı kadar bağırıp, kurtların saldırısına uğradım diye hemşerilerinden yardım istemeye başlamış. Can havliyle yardımına koşan hemşerileri çobanın kahkahalarla güldüğünü görünce çok sinirlenmişler, köylerine geri dönmüşler. Çoban aynı şakayı üst üste birkaç kez daha yapmış, her seferinde de yardımına koşan hemşerilerine şaka yaptığını söylemiş. Bir gün uzaktan bir kurdun yaklaştığını gören çoban yardım için bağırıp çağırmaya başlamış, ancak hemşerileri yine şaka yaptığını sanıp yerlerinden kımıldamamışlar, bu yüzden sürüsü kurt tarafından parçalanmış.

Masal yalancıların doğruyu söylediklerinde bile inandırıcı olmadıklarını vurgulamak istiyor.

CCCXIX
Savaş ve Saygısızlık
Πόλεμος καὶ Ὕβρις

Bütün tanrılar kendilerine eş seçip evlenmişler, geriye bir tek Savaş ile Saygısızlık kalmış. Savaş, Saygısızlık'ı görünce hemen âşık olmuş ve onunla evlenmiş. O günden sonra karısının gittiği her yere o da gider, ona eşlik edermiş.

Masal saygısızlığın hüküm sürdüğü ülkelerde daima savaşın baş göstereceğini vurgulamak istiyor.

CCCXX
Irmakla Post
Ποταμὸς καὶ βύρσα

Irmak uzaktan sularında sürüklenen bir öküz postu görmüş ve ismini sormuş. "Benim adın Sert'tir," diye cevap vermiş öküz postu. Irmak onu hemen yakalamış ve kulağına, "Bana kalırsa hemen ismini değiştir, çünkü birazdan ben seni yumuşatacağım," diye fısıldamış.

Masal kibirli insanların çoğu kez burunlarını sürten birinin bulunduğunu vurgulamak istiyor.

CCCXXI
Kırkılan Koyun
Πρόβατον κειρόμενον

Koyunların yününü almak için çiftliğe gelen kırkıcı çok kabiliyetsizmiş. Hayvanlara eziyet çektiren bu adama sinirlenen bir koyun, "Eğer yünümü istiyorsan biraz daha dikkatli ol, yok canımı istiyorsan hemen bitir işimi, kurtulayım," demiş.

Masal beceremedikleri işlerle uğraşan insanları işaret ediyor.

CCCXXII
Prometheus ve İnsanlar
Προμηθεὺς καὶ ἄνθρωποι

Zeus, Prometheus'tan insanlarla hayvanları yaratmasını istemiş. Bir süre sonra hayvanların insanlardan daha çok olduğunu fark eden Zeus, Prometheus'a bazılarını insan yapmasını söylemiş. Prometheus hemen söyleneni uygulamış, böylece günümüze kadar insan görünümünde olup hayvan gibi davranan insanlara rastlamak mümkün.

Masal sert ve kötü davranışları olan insanları işaret ediyor.

CCCXXIII
Gülle Horozibiği
Ῥόδον καὶ ἀμάραντον

Güzel bir gülün yanında biten bir horozibiği onun güzelliğine hayran kalmış. "Ne kadar güzel bir çiçekmişsin sen! Tanrılar ve insanlar sana hayran. Güzelliğin ve nefis kokun için sana gıpta ediyorum," demiş. Bunun üzerine gül, "Bilmen gereken bir şey var horozibiği. Benim ömrüm kısadır. Kesen biri olmasa da dalımın üstünde hemencecik sönerim, oysa sen hep genç, hep dinç kalırsın. Bu yüzden bana gıpta etme," demiş.

Masal uzun süren rahat bir hayatın kısa ve gösterişli bir hayattan daha değerli olduğunu vurgulamak istiyor.

CCCXXIV
Nar Ağacı, Zeytin Ağacı ve Çalı
Ῥοιὰ καὶ ἐλαία καὶ βάτος

Nar ağacıyla zeytin ağacı en güzel meyveleri içlerinden hangisinin verdiğine dair tartışmışlar. Kavgaya kulak misa-

firi olan çalı, "Arkadaşlar, aramızda kavga etmemeliyiz," diyerek söze karışmış.

Üstün insanlar aralarında kavga ettiklerinde, çok daha basit insanlar kendilerini onların akranı sanırlar.

CCCXXV
Borazancı
Σαλπιγκτής

Savaşta borazancı olan biri esir düşmüş, kendisini yakalayanlara yalvarmaya başlamış, "Ne olursunuz, bana bir kötülük yapmayın, benim size hiçbir zararım olmadı. Ben borazancıyım, elime silah almadım, sizin arkadaşlarınızdan hiçbirini öldürmedim," demiş. "Olabilir, ama bu senin cezalandırılman için iyi bir sebeptir. Sende savaşacak yürek yokken, diğerlerini savaşa kışkırtıyordun," diye cevap vermiş onu yakalayanlar.

Masal kötülük yapmadıkları halde başkalarını kötülüğe sevk edenlerin daha zararlı kişiler olduklarını vurgulamak istiyor.

CCCXXVI
Köstebekle Annesi
Σπάλαξ καὶ μήτηρ

Günün birinde bir köstebek annesine, "Görebiliyorum," demiş. Doğru söyleyip söylemediğini kontrol etmek isteyen annesi bir parça tütsü yakıp elindekinin ne olduğunu sormuş. Ne olduğunu anlayamayan köstebek, "Çakıl," diye cevap vermiş. Bunun üzerine annesi, "Oğlum, görme yeteneğin olmadığı gibi, koklama yeteneğin de yokmuş," diye mırıldanmış.

Masal palavracıların sık sık başarılmazı başardıklarını söyledikleri halde hiçbir şey yapacak durumda olmadıklarını vurgulamak istiyor.

CCCXXVII
Yabandomuzuyla Tilki
Σῦς ἄγριος καὶ ἀλώπηξ

Yabandomuzu meşe ağacının dibinde dişlerini biliyormuş. Sahneyi gören tilki yanına yaklaşıp, "Madem kimse seni tehdit etmiyor, neden dişlerini biliyorsun?" diye sormuş. "Aniden karşıma bir düşman çıkarsa, dişlerim hazır olsun diye," demiş yabandomuzu.

Masal her şey için önceden hazırlıklı olmamız gerektiğini vurgulamak istiyor.

CCCXXVIII
Yabandomuzu, At ve Avcı
Σῦς ἄγριος καὶ ἵππος καὶ κυνηγέτης

Yabandomuzuyla at aynı yerde otluyormuş, ama yabandomuzu bütün otları mahvediyor, içtikleri suyu da kirletiyormuş. Buna bir çare bulamayan at avcının yardımını istemiş. Avcı, "Yardım etmem için seni bağlamama ve sırtına binmeme izin vermen gerek," demiş. At kabul etmiş, böylece avcı üstüne binmiş, yabandomuzunu kovalayıp yakalamış, ama atı da serbest bırakmayıp evine götürmüş.

Masal düşmanlarına kötülük yapmak için başkalarına başvuran insanların çoğu kez onların kurbanı olacaklarını vurgulamak istiyor.

CCCXXIX

Kavga Eden Domuzla Köpek

Σῦς καὶ κύων ἀλλήλαις λοιδορούμεναι

Bir gün domuzla köpek kavga etmişler. Biri diğerine tehditler yağdırırken, domuz köpeği dişleriyle parçalayacağına dair tanrıça Aphrodite'ye yemin etmiş. Bunu duyan köpek, "Tanrıça Aphrodite'nin seni sevmediğini bilmeyen yok. Pis etini yiyenleri tapınağına kabul etmediğini unuttun mu?" diye alay etmiş. "Tam tersi," diye bağırmış domuz, "Tanrıça beni kesip yedikleri için onları cezalandırmak istediğinden tapınağına kabul etmiyor."

Masal akıllı insanların küfürleri bile iltifata çevirebildiklerini vurgulamak istiyor.

CCCXXX

Yabanarıları, Keklikler ve Çiftçi

Σφῆκες καὶ πέρδικες καὶ γεωργός

Susuzluktan kıvranan yabanarılarıyla keklikler bir çiftçiye giderek kendilerine biraz su vermesini istemişler. Karşılık olarak keklikler bağda toprağı kazacaklarına ve üzüm salkımlarını temizleyeceklerine, yabanarıları da etrafta uçuşup meyveleri kesmek isteyenleri korkutacaklarına dair söz vermişler. Çiftçi biraz düşündükten sonra, "İki öküzüm zaten bütün işleri yapıyor, karşılık da istemiyorlar, neden suyu onlara değil de size vereyim?" diye cevap vermiş.

Masal iyilik yapacak olanlara zarar veren insanları işaret ediyor.

CCCXXXI

Yabanarısıyla Yılan

Σφὴξ καὶ ὄφις

Bir gün bir yabanarısı bir yılanın başına konmuş, durmadan onu rahatsız etmiş. Bu ıstıraba dayanamayan yılan yolun başına kadar sürünmüş ve kendisini gördüğü ilk arabanın altına atmış. Tekerleklerin altında ezilirken, "Hiç olmazsa ölürken düşmanımı da yanıma aldım," diye haykırmış.

Masal bazı insanların düşmanlarını da yanlarında götürdükten sonra seve seve ölüme gittiklerini söylüyor.

CCCXXXII

Boğayla Yabankeçileri

Ταῦρος καὶ τράγος

Bir aslan tarafından kovalanan bir boğa kurtulmak için gördüğü ilk mağaraya dalmış. Mağaranın içinde yaşayan yabankeçileri onu görür görmez hırpalamaya, boynuzlarıyla vurmaya başlamışlar. "Size tahammül etmemin tek nedeni dışarıda bekleyen aslandır," diye çıkışmış onlara boğa.

Masal çok büyük bir felaketten sakınmak için, önemsiz hakaretlere tahammül edilebileceğini vurgulamak istiyor.

CCCXXXIII

Tavus Kuşuyla Turna Kuşu

Ταὼς καὶ γερανός

Bir gün tavus kuşu turna kuşuyla dalga geçmiş, "Ne kadar çirkin kanatların varmış! Oysa benim altın ve porphyr[27]

27 Porphyr, sadece Lübnan'da çıkarılan bir deniz kabuklusuydu ve bundan elbiseleri boyamada kullanılan koyu kırmızı renkte çok pahalı bir kumaş boyası elde ediliyordu. Porphyr rengi zamanla krallar ve imparatorlarla özdeşleşti.

rengindedir kanatlarım," demiş. "Olabilir, ama ben yükseklerde uçup bulutlarla keyif çatıyorum, oysa sen yerde tavuklarla arkadaşlık ediyorsun," demiş turna kuşu.

Masal pahalı olmayan elbiseler giyip güzel bir hayat yaşamanın ihtişamlı elbiseler giyip sıkıntılı bir hayat yaşamaktan daha güzel olduğunu vurgulamak istiyor.

CCCXXXIV

Tavus Kuşuyla Kuzgun

Ταὼς καὶ κολοιός

Bir gün bütün kuşlar toplanmış ve kendilerine bir kral seçmeye karar vermişler. Tavus kuşu güzelliğini öne sürüp kendisini kral seçmeleri gerektiğini iddia etmiş. Herkes kabul etmeye hazırken içlerinden kuzgun söz istemiş, "Peki, diyelim ki kral oldun. Günün birinde bize bir kartal saldırırsa, sen ne yapabilirsin?" diye sormuş.

Masal bir lider için önemli özelliğin güzellik değil, güç olduğunu vurgulamak istiyor.

CCCXXXV

Ağustos Böceğiyle Tilki

Τέττιξ καὶ ἀλώπηξ

Bir gün ağustos böceği yüksek bir ağacın tepesine çıkıp şarkı söylemeye başlamış. Onu duyan tilki yakalayıp yemek istemiş, ama ağaca tırmanamadığından yanına indirmenin bir yolunu aramış. Sonunda ağacın altında durup yukarıya seslenmiş, "Hey sen! Ne kadar güzel sesin varmış! Seni yakından tanımak istiyorum, yanıma gelsene." Bunun bir tuzak olduğunu anlayan ağustos böceği bir yaprak koparıp yere atmış. Tilki hemen üstüne atlayınca ağustos böceği, "İneceğimi sanıyorsan, yanılıyorsun. Tilki dışkılarında ağus-

tos böceği kanatları gördüğüm günden beri tilkilerden uzak durmaya çalışırım," demiş.

Masal akıllı insanların soydaşlarının başına gelenlerden ders almaları gerektiğini vurgulamak istiyor.

CCCXXXVI
Ağustos Böceğiyle Karınca
Τέττιξ καὶ μύρμηκες

Bir kış günü karıncalar yağmurdan ıslanan buğday tanelerini havalandırmakla meşgulken, yanlarına bir ağustos böceği yaklaşmış ve biraz yiyecek istemiş. "Neden yazın yiyecek toplamadın?" diye sormuş karıncalar. "Hiç vaktim yoktu, çünkü güzel sesimle şarkı söylemekle meşguldüm," diye cevap vermiş ağustos böceği. Bunu duyan karıncalar, "Yaz günlerinde şarkı söylediğine göre, kış günlerinde de oynarsın artık," demişler.

Masal her zaman her şey için tedbirli olmamız gerektiğini vurgulamak istiyor.

CCCXXXVII
Duvarla Çivi
Τοῖχος καὶ πάλος

Duvar onu delip içine giren çiviye seslenmiş, "Hey sen! Neden o kadar çok canımı acıtıyorsun? Sana ne yaptım ki?" "Benim suçum yok. Kabahat beni itende," diye cevap vermiş çivi.

CCCXXXVIII

Okçuyla Aslan

Τοξότης καὶ λέων

Çok yetenekli bir okçu avlanmak için dağa çıkmış. Onu gören bütün hayvanlar saklanacak yer ararken, aslan karşısına çıkıp meydan okumuş. Okçu hemen okunu çekip aslanı vurmuş, "Önce sana bir elçi gönderiyorum, sonra da yakından konuşuruz," demiş. Bütün gücünü toplayan aslan ayağa kalkmış ve hızlı adımlarla oradan uzaklaşmış. Olayı gören tilki, "Yakışır mı sana bu şekilde kaçmak," diye onunla alay etmiş. Aslan, "Elçisi bu kadar can yaktığına göre, kendisi gelirse neler yapacağını düşünsene!" diyerek çalılıklar arasında kaybolmuş.

Masal olayları önceden tahmin etmemiz gerektiğini vurgulamak istiyor.

CCCXXXIX

Tekeyle Bağ

Τράγος καὶ ἄμπελος. - 339-

Bağın filizlendiği dönemde bir teke taze filizleri yemiş. Buna kızan bağ, "Neden yaptın bunu? Etrafta sana göre ot yok muydu? Pekâlâ, öyle olsun, ama bilmiş ol ki bu kötülüğünü cezasız bırakmayacağım. Seni kurban diye kesip yiyecekleri gün bütün şarabı ben vereceğim onlara," demiş.

Masal etrafındakilere sebepsizce zarar veren insanları işaret ediyor.

CCCXL

Sırtlanlar

'Yαιναι. - 340-

Eskiden sırtlanların her yıl cinsiyet değiştirdiklerine inanılırmış.[28] Bir gün bir erkek sırtlan dişi sırtlanla anal birleşmede bulunmak istemiş. Bunun üzerine dişi sırtlan, "Hey sen! Bana böyle numaralar yapma, çünkü yakında aynısı senin başına da gelebilir," demiş.

Masal her liderin adil olması gerektiğini, çünkü günün birinde yerine geçen kişi tarafından cezalandırılma ihtimali olduğunu vurgulamak istiyor.

CCCXLI

Sırtlanla Tilki

'Yαινα καὶ ἀλώπηξ

Eskiden sırtlanların her yıl cinsiyet değiştirdiklerine inanılırmış. Bir gün sırtlan, komşusu tilkiyi kendisiyle arkadaş olmak istememekle suçlamış. "Beni değil kendi doğanı suçla," demiş tilki. "Arkadaşın olmam için senin ne olduğunu bilmem gerekir."

Masal devamlı fikir değiştiren insanları işaret ediyor.

CCCXLII

Dişi Domuzla Dişi Köpek

Ὗς καὶ κύων περὶ εὐτοκίας

Dişi domuzla dişi köpek hangisinin daha kolay doğum yaptığı konusunda tartışmışlar. Köpek, "Memeli hayvanlar

---

28 Yunan ve Roma halk geleneğinde sırtlanların hermafrodit olduğuna inanılırdı.

arasında en kolay doğum yapan benim!" demiş. "Evet, ama yavruların kör doğuyor," diye cevap vermiş dişi domuz.

Masal bir eserin ne kadar hızlı yapıldığının değil, ne kadar mükemmel yapıldığının önemli olduğunu vurgulamak istiyor.

CCCXLIII
Kel Süvari
Φαλακρὸς ἱππεύς

Saçı olmayan biri başkasından bulduğu saçlardan bir peruk yapıp kafasına takmış ve ata binerek kasıla kasıla dolaşmaya başlamış. Aniden esen bir rüzgâr saçlarını yere düşürünce onu görenler gülüp alay etmeye başlamışlar. Bunun üzerine, "Ne gülüyorsunuz? Bu gördüğünüz saçlar bir zamanlar başkasınındı, onu terk ettiler. Bende mi duracaklardı?" demiş kel süvari.

Masal hiçbir şeyin bize ait olmadığını, dünyaya çıplak gelip çıplak gittiğimizi vurgulamak istiyor.

CCCXLIV
Cimri Adam
Φιλάργυρος

Çok cimri bir adam bütün servetini satıp altın külçeye çevirmiş ve şehir surlarının önünde gömmüş. O günden sonra sık sık oraya gidip etrafı teftiş etmiş ve altını gömdüğü yere bakıp durmuş. Yakınlarda çalışan biri bu davranışını tuhaf bulmuş ve onu takip etmeye karar vermiş. Cimri adam uzaklaşır uzaklaşmaz toprağı kazıp altını çıkarmış ve alıp gitmiş. Ertesi gün her zaman yaptığı gibi şehir surlarına yaklaşan cimri adam çukuru boş görünce olup biteni anlamış ve saçını başını yolarak dövünmeye başlamış. Feryadını du-

yan biri yanına yaklaşıp neden dövündüğünü sormuş. Cimri adam olayları anlatınca, "Hiç üzülme. Kocaman bir taş al ve aynı çukura göm. Nasılsa sahip olduğun para bir işine yaramıyordu," demiş.

Masal bir insanın parasını harcamadığı sürece yoksul sayıldığını vurgulamak istiyor.

CCCXLV
Bakırcıyla Küçük Köpek
Χαλκεὺς καὶ κυνάριον

Bir bakırcının küçük bir köpeği varmış. Bakırcı çalıştığında köpek bir kenara çekilip uyurmuş, yemeğe hazırlandığında da yanına yaklaşıp kuyruğunu sallarmış. Bir gün bakırcı, "Seni gidi uykucu tembel! Bakırla dövüştüğümde uyukluyorsun, ama sıra dişlerimi bilemeye geldiğinde uyanıp etrafımda dolanıyorsun," demiş.

Masal başkalarının sadakalarıyla yaşamaya çalışan tembel insanları işaret ediyor.

CCCXLVI
Kışla İlkbahar
Χειμὼν καὶ ἔαρ

Bir gün kış ilkbaharla alay etmiş, "Sen gelir gelmez milletin huzuru kaçıyor. Ne yapacaklarını, nereye gideceklerini bilemiyorlar. Bazıları ovalara, bazıları ormanlara koşup çiçek topluyor, bazıları da denizlere açılıp yolculuğa çıkıyor. Hiç kimse kuvvetli rüzgârları ve sağanak yağışları düşünmüyor, oysa ben doğanın mutlak hâkimiyim. İnsanların göğe değil, yere bakmalarını sağlıyorum. Onlarda korku hissini uyandırıyorum, orada burada dolaşmak yerine, seve seve evlerinde kalmaya mecbur ediyorum," demiş. "İnsanlar işte

bu yüzden seni sevmiyor ve sen gidince bayram yapıyorlar. Oysa benim ismimi duyduklarında seviniyorlar, gittiğimde de bir an önce geri gelmem için dua ediyorlar," diye cevap vermiş ilkbahar.

CCCXLVII
Kırlangıçla Yılan
Χελιδὼν καὶ δράκων

Bir kırlangıç mahkeme binasının girişinde yuvasını kurmuş, yavrularını orada büyütüyormuş. Günün birinde onlara yemek getirmek için uzaklaşınca bir yılan yuvasına tırmanıp civcivleri yemiş. Dönüp yuvasını boş bulan kırlangıç ağlamaya başlamış. Oradan geçen başka bir kırlangıç ona, "Üzülme, biz kuşların sık sık başına gelen bir felakettir bu, hepimiz yaşadık bu acıyı," diyerek teselli etmeye çalışmış. "Evet, ama bana yapılan haksızlık, haksızlıkların cezalandırıldığı yerde oldu," diye yakınmış kırlangıç.

Masal acıların beklenmedik yerden geldiklerinde daha dayanılmaz olduklarını vurgulamak istiyor.

CCCXLVIII
Güzellik Hakkında Tartışan Kırlangıçla Kuzgun
Χελιδὼν καὶ κορώνη περὶ κάλλους φιλονεικοῦσαι

Kırlangıçla kuzgun hangisinin daha güzel olduğu konusunda tartışıyorlarmış. Kuzgun, "Senin güzelliğini insanlar yalnız bahar aylarında, benim güzelliğimi ise her zaman görebiliyorlar. Bildiğin gibi vücudum kış aylarına da dayanıklıdır," demiş.

Masal dayanıklı bünyenin güzel dış görünüşten üstün olduğunu vurgulamak istiyor.

CCCXLIX
Kırlangıçla Kuşlar
Χελιδὼν καὶ ὄρνιθες

Ökse otunun çıktığını gören kırlangıç, kuşlar için tehlikeli olduğunu sezmiş ve bütün kuşları toplayarak üstünde ökseler bulunduğu için meşe ağaçlarını kesmelerini tembih etmiş, hatta insanlardan ökse çubuklarıyla kuşları yakalamamalarını istemelerini önermiş. Kuşlar böyle bir şeyin mümkün olamayacağını iddia edip onunla alay etmişler. Bunun üzerine kırlangıç tek başına insanlara gitmiş ve ona kötülük etmemelerini istemiş. Aklı başında bir kuş olduğuna kanaat getiren insanlar evlerine davet etmişler. O günden sonra insanlar bütün kuşları yakalayıp yedikleri halde kırlangıca dokunmamışlar, evlerine girip yuva kurmasına bile izin vermişler.

Masal geleceği önceden sezebilen bir insanın birçok tehlikeden sakınabileceğini vurgulamak istiyor.

CCCL
Kibirli Kırlangıçla Kuzgun
Χελιδὼν κομπάζουσα καὶ κορώνη

Bir gün kırlangıç kuzguna, "Ben Atinalı güzel bir kızdım, hatta Atina kralının kızıydım," demiş, sonra da Tireas'ı, tecavüz hadisesini ve dilinin kesilmesini[29] anlatmış. Bunun üzerine kuzgun, "Dilin kesilmeseydi ne yapardın acaba, çok merak ediyorum. Bu halinle bile seni susturmak mümkün değil," demiş.

---

29 Yunan mitolojisinde Tireas, Trakya'nın kralıydı. Atina kralı Pandion'un kızı Prokni ile evlenmiş, ancak karısının kız kardeşine tecavüz etmiş ve kimseye söylememesi için dilini kesmiş. İki kız kardeş, oğlunu öldürmekle onu cezalandırmak istemişler. Tireas olanları öğrenince intihar etmiş, kız kardeşler ise ortadan kaybolmuşlar. Mitolojiye göre Prokni bülbül, Filomila kırlangıç, Tireas ise çavuşkuşu olmuşlar.

Kendini beğenmiş insanların yalanları ne kadar abartılıysa, kendilerini o kadar ele verirler.

CCCLI
Kaplumbağayla Kartal
Χελώνη καὶ ἀετός

Kartalın yükseklerde uçtuğunu gören kaplumbağa ona imrenmiş, kendisi de uçmak istemiş. Bir gün kartala seslenmiş ve uçmayı öğretirse her istediğini vereceğine söz vermiş. Kartal bunun imkânsız olduğunu söylemiş, ancak ikna edememiş. Bir gün onu kaptığı gibi yükseklere çıkarmış, sonra da yere düşüp aklı başına gelsin diye bırakmış.

Masal bir bileni dinlemeyen insanların sonunda zor durumlarla karşı karşıya geleceklerini vurgulamak istiyor.

CCCLII
Kaplumbağayla Tavşan
Χελώνη καὶ λαγωός

Kaplumbağayla tavşan içlerinden hangisinin daha hızlı olduğu konusunda tartışmışlar. Bir türlü bir sonuca varamadıklarından yarış yapmaya karar vermişler. Tavşan çok hızlı koştuğunu bildiği için yarışı önemsememiş, nasılsa bir çırpıda kaplumbağaya yetişirim düşüncesiyle yolun kenarına yatıp uyumuş. Tersine, kaplumbağa ağır yürüdüğünün farkında olduğu için var gücüyle hiç durmadan koşmaya çalışmış ve sonunda varış noktasına tavşandan önce varmış.

Masal bir insanın başarısında sadece yeteneğin değil, çabanın da büyük rolünü olduğunu vurgulamak istiyor.

CCCLIII
Kazlarla Turna Kuşları
Χῆνες καὶ γερανοί

Günün birinde kazlarla turna kuşları aynı ovada otlarken, yanlarına bir grup avcı yaklaşmış. Tehlikeyi sezen turna kuşları hafif olduklarından hemen kanatlanıp uçmuşlar, oysa kazlar ağır gövdeleri nedeniyle uçamayıp avcılar tarafından yakalanmışlar.

Düşman tarafından basılan şehirlerde de yoksullar servetleri olmadığından kaçıp kurtulurlar, oysa zenginler evlerini barklarını bırakmak istemediklerinden yakalanıp köle olurlar.

CCCLIV
Tencereler
Χύτραι

Bir nehrin sularında biri seramik, diğeri bakırdan yapılma iki tencere sürükleniyormuş. Bir ara seramik tencere bakır tencereye, "Uzaklaş benden ne olursun. Yanlışlıkla bana dokunursan ya da ben sana dokunursam paramparça olacağım," demiş.

Masal güçsüzün güçlü ve açgözlü biriyle birlikte yaşamasının tehlikeli olabileceğini söylüyor.

CCCLV
Keklikle Kedi
Πέρδιξ καὶ γαλῆ

Adamın biri bir keklik satın alıp evine götürmüş, çok uysal olduğu için de evin içinde serbestçe uçmasına izin vermiş. Keklik ortalığı gözden geçirdikten sonra şöminenin üstüne

konmuş ve ötmeye başlamış. Sesi duyan evin kedisi hemen yanına koşmuş, kim olduğunu ve ne zaman geldiğini sormuş. "Ben bir kekliğim ve sahibim bugün satın aldı," diye cevap vermiş keklik. Buna çok sinirlenen kedi, "Seni gidi küstah! Bu evde doğmama rağmen sesimi çıkarmam yasakken, sen ilk günden ötmeye koyuldun" diye çıkışmış. "Bana bir şey söylemediklerine bakılırsa, sesim evdekileri seninki kadar rahatsız etmiyormuş demek," diye cevap vermiş keklik.

Masal kendi kusurlarının farkında olmadan başkalarını kınayan insanları işaret ediyor.

CCCLVI

Pireyle Atlet

Ψύλλα καὶ ἀνήρ

Günün birinde pire zıplayıp bir atletin bacağına konmuş ve ısırmış. Buna çok sinirlenen atlet pireyi parmağıyla ezmek istemiş, ancak zıplamakta usta olan pire bir sıçrayışla ortalıktan kaybolmuş. "Yüce Herakles! Bir pirenin sıçrayışıyla başa çıkmamı sağlamadıysan, rakiplerimi yenmekte nasıl yardım edeceksin?" diye haykırmış.

Masal tanrılardan sebepsizce yardım istememizin anlamsız olduğunu vurgulamak istiyor.

CCCLVII

Pireyle Adam

Ψύλλα καὶ ἄνθρωπος

Adamın biri kendisini rahatsız eden pireye:
"Kendini ne sanıyorsun sen? Dursana hele...
Üstümde dolaşıp beni ısırman için kim izin verdi sana?
Her yanımı kanattın, baksana!" demiş.
"Biz pireler böyle yaşarız,

Ama fazla bir kötülük de yapmayız,
Lütfen beni öldürme,
Ufacık bir yaramazlık için beni ezme," diye yalvarmış pire.
"Seni cezalandırmam gerek, hem de kendi ellerimle,
Bunu yapmazsam kızacağım kendime.
Çünkü kötülüğün küçüğü büyüğü olmaz.
Kötülük yapan cezalandırılmazsa uslanmaz," demiş adam.

Masal küçük ya da büyük her kötülüğün mutlaka cezalandırılması gerektiğini vurgulamak istiyor.

CCCLVIII
Pireyle Öküz
Ψύλλα καὶ βοῦς

Günün birinde pire öküze demiş ki,
"Madem bu kadar kuvvetli ve iriyarısın
Neden insanlara itaat ediyorsun, onların kölesisin?
Bana bakıp ders alsana,
O kadar küçük olmama rağmen yaptıklarıma baksana.
İnsanları devamlı rahatsız ederim,
Hatta kanlarını bile emerim."
Bunun üzerine öküz pireye, "Bana çok iyi
Davranıyorlar, onlara kötülük edemem,
Kaşındığım zaman tımar edip
Acımı hafifletiyorlar, bunu unutamam," demiş.
"Eyvah," demiş pire, "insanlar bunu yaptıklarında,
Seni rahatlatırken beni yok ediyorlar aslında."

Masal birine yararlı olan şeyin, başkasına zararlı olabileceğini vurgulamak istiyor.